

**TÜRKİYE’DEKİ BUZ HOKEYİ SPORCULARININ
SALDIRGANLIK VE ÖZGÜVEN DÜZEYLERİNİN
FARKLI DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ**

Muhammed Sefa TAKAR

Yüksek Lisans Tezi

Beden Eğitimi ve Spor Ana Bilim Dalı

2022

(Her hakkı saklıdır.)

T.C.
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
KİŞİ SPORLARI VE SPOR BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ANABİLİM DALI
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR BİLİM DALI

**TÜRKİYE’DEKİ BUZ HOKEYİ SPORCULARININ
SALDIRGANLIK VE ÖZGÜVEN DÜZEYLERİNİN
FARKLI DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ**

(Investigation of Aggression and Self-Confidence Levels of Ice
Hockey Athletes in Turkey in Terms of Different Variables)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Muhammed Sefa TAKAR

Danışman: Prof. Dr. Erdoğan TOZOĞLU

Erzurum
Ekim, 2022

KABUL VE ONAY TUTANAĞI

Muhammed Sefa TAKAR tarafından hazırlanan “Türkiyedeki Buz Hokeyi Sporcularının Saldırganlık ve Özgüven Düzeylerinin Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi” başlıklı çalışması 14/ 10 / 2022 tarihinde yapılan tez savunma sınavı sonucunda başarılı bulunarak jürimiz tarafından Beden Eğitimi ve Spor Ana Bilim Dalı, Beden Eğitimi ve Spor Bilim Dalında Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Jüri Başkanı: Dr.Öğr.Abdulvahit DOĞAR

Atatürk Üniversitesi

Aslı ıslak imzalıdır

Danışman: Prof.Dr.Erdoğan TOZOĞLU

Atatürk Üniversitesi

Aslı ıslak imzalıdır

Jüri Üyesi: Dr.Öğr.Buğra Çağtay SAVAŞ

Erzurum Teknik Üniversitesi

Aslı ıslak imzalıdır

Bu tezin Atatürk Üniversitesi Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliği'nin ilgili maddelerinde belirtilen şartları yerine getirdiğini onaylarım.

14 / 10/ 2022

Aslı ıslak imzalıdır

Prof. Dr. Fatih KIYICI

Enstitü Müdürü

ETİK VE BİLDİRİM SAYFASI

Yüksek Lisans Tezi olarak sunduğum “Türkiye’deki Buz Hokeyi Sporcularının Saldırganlık ve Özgüven Düzeylerinin Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi” başlıklı çalışmanın tarafımdan bilimsel etik ilkelere uyularak yazıldığını ve yararlandığım eserleri kaynakçada gösterdiğimi beyan ederim.

14 / 10/ 2022

Aslı ıslak imzalıdır

Muhammed Sefa TAKAR

☐ Tezle ilgili patent başvurusu yapılması / patent alma sürecinin devam etmesi sebebiyle Enstitü Yönetim Kurulunun/....../.... tarih ve sayılı kararı ile teze erişim 2 (iki) yıl süreyle engellenmiştir.

☐ Enstitü Yönetim Kurulunun/....../.... tarih ve sayılı kararı ile teze erişim 6 (altı) ay süreyle engellenmiştir.

TEŞEKKÜR

Yüksek lisans eğitimimin bir çalışması olarak hazırlayıp ve sunduğum tezimin her aşamasında bilgi ve deneyimlerinden faydalandığım danışman hocam Prof. Dr. Erdoğan Tozoğlu'na; önerilerini ve zamanını esirgemeyen doktora öğrencisi ablam Meram Tatlı'ya desteğini her daim yanımda hissettiğim aileme ve beni akademik çalışmalarına motive edip eksikliğini hissettirmeyen eşime desteklerinden dolayı saygı ve şükranlarımı sunar, teşekkür ederim.

Muhammed Sefa TAKAR

ÖZ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

TÜRKİYE’DEKİ BUZ HOKEYİ SPORCULARININ SALDIRGANLIK VE ÖZGÜVEN DÜZEYLERİNİN FARKLI DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ

Muhammed Sefa TAKAR

Ekim, 2022,101 Sayfa

Amaç: Bu araştırmanın amacı, Buz hokeyi sporcularının saldırganlık ve özgüven düzeylerinin demografik ve spora ilişkin bazı değişkenler açısından istatistiksel olarak incelenmesidir

Materyal ve Metot: Bu çalışmada, nicel araştırma modellerinden tarama modeli olarak anket tekniği kullanılmıştır. Araştırmaya aktif olarak Buz hokeyi sporu yapan 81’erkek ve 70’i kadın olmak üzere toplam 151 lisanslı sporcu dahil edilmiştir. Veri toplamak amacıyla araştırmacı ve uzman görüşü ile hazırlanan kişisel bilgi formu dışında, Akın (2007) tarafından geliştirilmiş olan “Özgüven Ölçeği” ve Buss ve Perry (1992)’de geliştirdiği Saldırganlık Ölçeği kullanılmıştır. Elde edilen verilerin istatistik paket programı ile analiz edilmiştir. Veriler analiz edilirken öncelikle tanımlayıcı analiz (frekans, aritmetik ortalama, standart sapma, yüzdelik dağılım) teknikleri kullanılmıştır. Bağımsız değişkenler için T testi, Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) kullanılmıştır. Özgüven ve Saldırganlık Ölçeği arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla “Pearson korelasyon” analizleri yapılarak sonuçlar $p<,05$ önem düzeyine göre değerlendirilmiştir.

Bulgular: Araştırma sonucunda erkek sporcuların özgüven düzeylerinin ve fiziksel saldırganlık boyutunun kadın sporculara göre düşük oranda yüksek olduğu tespit edilmiştir. Araştırma sonucuna göre il değişkeni ve saldırganlık boyutu incelendiğinde Erzurum sporcularının saldırgan alt boyutlarında anlamlı farklılık gösterdiği çıkan sonuçlar arasındadır.

Sonuç: Araştırma sonrasında, bu araştırmanın örneklem grubunu oluşturan buz hokeyi sporcularının özgüven düzeyleri ile eğitim düzeyi, aile yapısı, spor yapmakta olduğu il ve mevki değişkenlerinde özgüven alt boyutlarında anlamlı farklılık olduğu, saldırganlık düzeyleri ile cinsiyet, yaş, eğitim düzeyi, aile yapısı, spor yaptığı il, millî olma durumu, sopa yönü ve mevki değişkenlerinde saldırganlık alt boyutlarında anlamlı farklılıklar olduğu çıkan sonuçlar arasındadır.

Anahtar Kelimeler: Buz hokeyi, Özgüven, Saldırganlık

ABSTRACT

MASTER THESIS

INVESTIGATION OF AGGRESSION AND CONFIDENCE LEVELS OF ICE HOCKEY ATHLETES IN TURKEY IN TERMS OF DIFFERENT VARIABLES

Muhammed Sefa TAKAR

October, 2022, 101 pages

Aim: The aim of this study is to analyze the aggression and self-confidence levels of ice hockey players statistically in terms of demographic and sports-related variables.

Materials and methods: In this study, the survey technique was used as a survey model, one of the quantitative research models. A total of 151 licensed athletes, 81 men and 70 women, who actively play ice hockey, were included in the study. In order to collect data, apart from the personal information form prepared with the opinion of the researcher and the expert, the "Self-Confidence Scale" developed by Akin (2007) and the Aggression Scale developed by Buss and Perry (1992) were used. The obtained data were analyzed with the statistical package program. While analyzing the data, primarily descriptive analysis (frequency, arithmetic mean, standard deviation, percentile distribution) techniques were used. T test, One-Way Analysis of Variance (ANOVA) was used for independent variables. In order to determine the relationship between Self-Confidence and Aggression Scale, "Pearson correlation" analyzes were performed and the results were evaluated according to the $p < .05$ significance level.

Findings: As a result of the research, it was determined that the self-confidence levels and physical aggression dimensions of male athletes were lower than female athletes. According to the results of the research, when the province variable and the aggression dimension are examined, it is among the results that Erzurum athletes show a significant difference in the aggressive sub-dimensions.

Results: After the research, it was found that there was a significant difference in the sub-dimensions of self-confidence in the variables of self-confidence and education level, family structure, province and position of the ice hockey athletes who formed the sample group of this research, aggression levels and gender, age, education level, family structure, province where they played sports. Among the results, there are significant differences in the sub-dimensions of aggression in the variables of nationality, stick direction and position.

Key Words: Ice Hockey, Confidence, Aggression

İÇİNDEKİLER

KABUL VE ONAY TUTANAĞI.....	i
ETİK VE BİLDİRİM SAYFASI.....	i
TEŞEKKÜR	i
ÖZ.....	i
ABSTRACT	i
İÇİNDEKİLER.....	i
TABLolar DİZİNİ.....	iv
KISALTMALAR ve SİMGELER DİZİNİ	vi
BİRİNCİ BÖLÜM.....	1
Giriş	1
Araştırmanın Amacı ve Gerekçesi.....	2
Araştırmanın Alt Problemleri	3
Araştırma Hipotezleri	3
Araştırmanın Sınırlılıkları	4
Araştırmanın Varsayımları	4
Terim ve Tanımlar	4
İKİNCİ BÖLÜM	1
Kuramsal Çerçeve ve İlgili Araştırmalar.....	1
Buz Hokeyi Tanımı	1
Buz Hokeyinin Tarihsel Gelişimi	1
Buz Hokeyi Oyun Bilgisi	2
Buz Hokeyi Oyuncu Profili	3
Uluslararası Buz Hokeyi Federasyonu (IIHF).....	3
Dünyada Buz Hokeyi Sporü.....	5
Olimpiyatlarda Buz Hokeyi.....	5

Türkiye’de Buz Hokeyi	6
Özgüven.....	7
Özgüven Kavramı.....	7
Özgüven ile İlgili Kavramlar	9
Öz Yeterlilik	10
Benlik ve Öz Yeterlilik.....	11
Spor ve Özgüven	12
Saldırganlığın Tanımı	13
Saldırganlık Türleri	16
Tepki Modları.....	16
Düşmanca Karşı Enstrümantal Saldırganlık.....	18
Doğrudan ve Dolaylı Saldırganlık	20
Yerinden Edilmiş ve Tetiklenmiş Yerinden Edilmiş Saldırganlık	21
Aktif ve Pasif Saldırganlık	21
Açık Karşı Gizli Saldırganlık	22
Meşru ve Gayri Meşru Saldırganlık	22
Kişisel ve Durumsal Saldırganlık	22
Sporda Saldırganlık	23
Buz Hokeyi ve Saldırganlık.....	26
Buz Hokeyi Kurallarına Göre Saldırganlık	26
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM.....	1
Yöntem	1
Araştırmanı Modeli	1
Evren ve Örneklem.....	1
Veri Toplama Teknikleri	1
Özgüven Ölçeği	2
Saldırganlık Ölçeği.....	2
Verilerin Analizi	2

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM	1
Bulgular	1
BEŞİNCİ BÖLÜM	1
Tartışma ve Sonuç.....	1
Öneriler.....	13
KAYNAKÇA	1
EKLER	1
EK-1 KİŞİSEL BİLGİ FORMU VE ÖLÇEKLER	1
EK-2 ETİK KURUL ONAY FORMU	4
Ek-3 ANKET UYGULAMA İZNİ.....	5
ÖZGEÇMİŞ.....	1

TABLÖLAR DİZİNİ

Tablo 1. <i>Sportif Güven Oluşturmak İçin Kaynaklar</i>	12
Tablo 2. <i>Saldırganlık Taksonomisi</i>	17
Tablo 3. <i>Saldırganlık Taksonomisi</i>	18
Tablo 4. <i>Özgüven Ölçeği Tanımlayıcı İstatistik Dağılımı</i>	1
Tablo 5. <i>Saldırganlık Ölçeği Tanımlayıcı İstatistik Dağılımı</i>	2
Tablo 6. <i>Buz Hokeyi Sporcularının Cinsiyet Dağılımı</i>	3
Tablo 7. <i>Sporcularının Eğitim Düzeyi Dağılımı</i>	3
Tablo 8. <i>Sporcularının Aile Yapısı Dağılımı</i>	4
Tablo 9. <i>Sporcularının Spor Yapmakta Oldukları İl Dağılımı</i>	4
Tablo 10. <i>Sporcularının Milli Sporcu Dağılımı</i>	5
Tablo 11. <i>Sporcularının Kullanmış Olduğunuz Sopa Yönü Dağılımı</i>	5
Tablo 12. <i>Sporcularının Oynamakta Oldukları Mevki Dağılımı</i>	5
Tablo 13. <i>Sporcuların Yaş, Kişisel ve Aile Aylık Gelir Düzeylerinin Ortalamaları</i>	6
Tablo 14. <i>Sporcularının Kaç Yıldır Spor Yapmakta Oldukları ve Haftada Toplam Kaç Saat Spor Yapma Ortalamaları</i>	6
Tablo 15. <i>Sporcuların Cinsiyetine Göre Özgüven Ölçeği Alt Boyutlarının t Testi Sonuçları</i> ...	7
Tablo 16. <i>Sporcuların Yaşları ile Özgüven Ölçeği Alt Boyutları Korelasyon Analiz Sonuçları</i>	7
Tablo 17. <i>Sporcuların Eğitim Düzeyi ve Özgüven Ölçeği Alt Boyutlarının Varyans Analiz Testi Sonuçları</i>	8
Tablo 18. <i>Sporcuların Kişisel ve Aile Toplam Aylık Gelir Düzeyleri ile Özgüven Ölçeği Alt Boyutları Korelasyon Analiz Sonuçları</i>	9
Tablo 19. <i>Sporcuların Aile Yapısı Değişkenine Özgüven Ölçeği Alt Boyutlarının Varyans Analiz Testi Sonuçları</i>	10
Tablo 20. <i>Sporcuların Spor Yapmakta Olduğu İl Değişkenine Göre Özgüven Ölçeği Alt Boyutlarının Varyans Analiz Testi Sonuçları</i>	11
Tablo 21. <i>Sporcuların Sporculuk Süreleri (yıl) ve Spor Yapma Süreleri (haftalık saat) ile Özgüven Ölçeği Alt Boyutları Korelasyon Analiz Sonuçları</i>	12
Tablo 22. <i>Sporcuların Milli Sporcu Olma ve Özgüven Ölçeği Alt Boyutlarının t Testi Sonuçları</i>	12

Tablo 23. <i>Sporcuların Özgüven Ölçeği Alt Boyutlarının Kullandıkları Sopa Yönü t Testi Sonuçları</i>	13
Tablo 24. <i>Sporcuların Oynadıkları Mevki ve Özgüven Ölçeği Alt Boyutlarının Varyans Analiz Testi Sonuçları</i>	14
Tablo 25. <i>Sporcuların Cinsiyet Değişkenine ve Saldırganlık Ölçeği Alt Boyutlarının t Testi Sonuçları</i>	15
Tablo 26. <i>Sporcuların Yaşları ile Saldırganlık Ölçeği Alt Boyutları Korelasyon Analiz Sonuçları</i>	16
Tablo 27. <i>Sporcuların Eğitim Düzeyi ile Saldırganlık Ölçeği Alt Varyans Analiz Testi Sonuçları</i>	17
Tablo 28. <i>Sporcuların Kişisel Aylık Gelir ve Aile Aylık Gelir Düzeyleri ile Saldırganlık Ölçeği Alt Boyutları Korelasyon Analiz Sonuçları</i>	18
Tablo 29. <i>Sporcuların Aile Türü ve Saldırganlık Ölçeği Alt Boyutlarının Varyans Analiz Testi Sonuçları</i>	19
Tablo 30. <i>Sporcuların Spor yaptığı İl ve Saldırganlık Ölçeği Alt Boyutlarının Varyans Analiz Testi Sonuçları</i>	20
Tablo 31. <i>Saldırganlık Ölçeği Alt Boyutları ile Sporculuk Süreleri (yıl) ve Spor Yapma Süreleri (saat) Korelasyon Analiz Sonuçları</i>	21
Tablo 32. <i>Sporcuların Saldırganlık Ölçeği Alt Boyutlarının Milli Sporcu Olma Durumu Değişkenine Göre t Testi Sonuçları</i>	22
Tablo 33. <i>Sporcuların Sopa Yönü ve Saldırganlık Ölçeği Alt Boyutlarının t Testi Sonuçları</i>	23
Tablo 34. <i>Sporcuların Mevki ve Saldırganlık Ölçeği Alt Boyutlarının Varyans Analiz Testi Sonuçları</i>	24
Tablo 35. <i>Sporcuların Özgüven Ölçeği Alt Boyutları ile Saldırganlık Ölçeği Alt Boyutları Korelasyon Analiz Sonuçları</i>	25

KISALTMALAR VE SİMGELER DİZİNİ

Mil/s	: Saatteki hız miktarı
LIHG	: Uluslararası buz hokeyi ligi
NHL	: Ulusal Hokey Ligi
NL	: Ulusal Lig
KHL	: Kontinental Hokey Ligi
DEL	: Almanya Hokey Ligi
SHL	: İsveç Hokey Ligi
AHL	: Amerika Hokey Ligi
WHL	: Batı Hokey Ligi
USHL	: Amerika Birleşik Devletleri Hokey Ligi
IIHF	: Uluslararası Buz Hokeyi Federasyonu
TBHF	: Türkiye Buz Hokeyi Federasyonu
IOC	: Uluslararası Olimpiyat Komitesi
$\bar{x}$	: Ortalama
Ss	: Standart Sapma
P	: Anlamlılık Düzeyi
%	: Yüzdelik değer
n	: Örneklem Toplam Sayısı

BİRİNCİ BÖLÜM

Giriş

Çeşitli spor branşlarında olduğu gibi buz hokeyi branşında da özgüven kazanmış, ne istediğini bilen ve hedeflerine ulaşmak için kendine güven duyan ve kendini kontrol eden bireyler yani sporcular yetiştirmek oldukça önemli olduğu düşünülmektedir.

Sporda kendine güvenin yani sıra saldırganlık kavramını çok önemli ancak kırılgan olması, spor psikolojisinde bilimsel araştırmalar için ilgi çekici ve verimli bir alan olmasını sağlar. Özgüven genel olarak kişinin ruh sağlığı, başarı ve mutluluğundaki sebeplere bağlı olarak elimizdeki göreve eşit olduğumuzu hissetmenin ve kendine inanma duygusu olarak tanımlanmaktadır (Soner, 2000). Salırganlık ise en yaygın olarak bir davranıştan kaçınmaya motive olan başka bir kişiye zarar vermeyi amaçlayan bir davranış olarak tanımlanmaktadır (DeWall, Anderson, & Bushman,2012).

İş yerinde, sosyal ortamda ve sporda kendine güven duyan bireylerin niteliksel olarak öz güven seviyelerinin yüksek olduğu söylenmektedir. Yüksek ve düşük özgüven düzeyine sahip olması nadiren yeteneklerimizle ilgili olduğu söylenmektedir. Fakat güven daha çok algılarımızla ön plana çıkmaktadır. Algılar bireyin kendi hakkında düşünme biçimi olduğu söylenmektedir. Spor güvenine sahip olmak, gerekli olan fiziksel bir beceriyi veya görevi tamamlama yeteneğinize olan inancınız olarak tanımlanabilmektedir. Sporda Güven, kendimiz için sahip olduğumuz spor hedeflerine ulaşmak için çok önemlidir. Kişinin yeteneklerine olan yüksek inancı, her zaman yüksek başarı gösteren sporcuların bir özelliğidir (Smith, 2022).

Salırganlık, fiziksel zarara veya zihinsel sıkıntıya neden olmayı amaçlayan davranış olarak ortaya çıkabilmektedir. Spor bağlamında saldırganlık kışkırtılmış bir davranış olarak tanımlanabilir. Fiziksel veya sözlü olarak yapılan saldırganlık aynı zamanda psikolojik olarak etkilenebilen bir kavram olabilmektedir. Günümüzde saldırganlık, çağdaş sporun parçası ve parselidir (Allen & Anderson, 2017).

Salırganlık sporun rekabetçi hedefleriyle doğrudan ilişki içindedir ve bu nedenle son derece rekabetçi davranıştan ziyade spor kurallarının dışında kontrolsüz saldırganlıklar da ortaya çıkabilmektedir. Dışarıda yasa dışı olabilecek saldırganlık ve şiddet içeren eylemler bazı spor branşlarında yasal olabilmektedir. Örneğin Judo, Karate ve Tekvando gibi dövüş sporları

veya takım teması gerektiren Rugby, Amerikan futbolu ve Buz hokeyi gibi spor branşları yüksek düzeyde saldırganlık ile karakterize edilmiş ve kurallar dâhilinde olabilecek şiddetli fiziksel temas olarak tasarlanmıştır. Aynı tür davranışlar spor bağlamı dışında suç olarak tanımlanabilmektedir. Saldırganlık eğiliminde olan bu branşlarda mücadele eden sporcular oluşan şiddet eğilimini kabul etmişlerdir. Saldırganlığı spor performansı üzerindeki etkisine bakıldığında saldırgan davranışlar gösteren birey ve takım sporcularının dikkati dağılacak ve istemeyen bir durum ile karşılaşması için zorlanabilmektedir. Takım sporu ile ilgilenen bireylerin takım başarı seviyesi düştükçe saldırganlığa olan yatkınlık daha da arttığı yapılan çalışmalar arasında gözlenmiştir (Krishnaveni & Shahin,2014).

Buz hokeyi sporu oyuncuların ve oyun hızının en yüksek olduğu dünyanın en hızlı ve en sert takım sporlarından birisi olma özelliğine sahiptir. Bu yüksek hızda Sporcular saate 20 mil (mil/s) hıza ulaşırken oyun da puck (disk) 80 mil (mil/s) hıza ulaşabilmektedir. Tempo yoğunluğu bu kadar yüksek olan bir spor dalında özgüvenin ve saldırganlığın kontrol altına alınıp oyunun yüksek hızına uyum sağlayarak doğru karar vermek ve kendini kontrol altında tutmayı gerektirdiği düşünülmektedir.

Yapılan bu araştırma esansında gerçekleştirilen literatür taramasında ülkemizde bu konu ile ilgili ayrı ayrı araştırmalar mevcutken her iki kavramın birlikte ele alınan araştırmaya rastlanmamıştır. Buz hokeyi sporu özelinde sporcuların özgüven ve saldırganlık düzeylerinin farklı değişkenler açısından incelenmesinin, spor bilimine ve Türkiye de buz hokeyi sporunun gelişimine katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Araştırmanın Amacı ve Gerekçesi

Buz Hokeyi sporcularının özgüven ve saldırganlık düzeylerinin, demografik (cinsiyet, yaş, öğrenim düzeyi, kişisel aylık gelir, aile yapısı, aile aylık toplam geliri) ve spora ilişkin bazı değişkenler (spor yaptığı il, haftalık toplam spor yapma süresi, Buz hokeyi deneyim süresi, millî sporcu olma durumu, Buz hokeyi sopa yönü, oynadığı mevki) açısından istatistiksel olarak incelenmesidir.

Yapılan araştırmada toplanan verilerin ve elde edilen istatistiksel sonuçlarının buz hokeyi sporu genelinde, takım ve bireysel sporcuların özgüven ve saldırganlık düzeyleriyle ilgili yürütülen çalışmalarda fayda sağlayabilme, bilime ve spora kaynak anlamında katkı sağlayabilmesi, bu çalışmanın gerekçesidir.

Araştırmanın Alt Problemleri

Buz hokeyi sporcularının özgüven ve saldırganlık düzeylerinde;

- Cinsiyet değişkenine göre anlamlı farklılık var mıdır?
- Yaş değişkenine göre anlamlı farklılık var mıdır?
- Öğrenim düzeyi değişkenine göre anlamlı farklılık var mıdır?
- Kişisel toplam aylık gelir düzeyi değişkenine göre anlamlı farklılık var mıdır?
- Ailelerin toplam aylık gelir düzeyi değişkenine göre anlamlı farklılık var mıdır?
- Aile Yapıları değişkenine göre anlamlı farklılık var mıdır?
- Spor Yaptığı il değişkenine göre anlamlı farklılık var mıdır?
- Spor deneyim süresi değişkenine göre anlamlı farklılık var mıdır?
- Haftalık toplam antrenman süresi değişkenine göre anlamlı farklılık var mıdır?
- Milli sporcu durumu değişkenine göre anlamlı farklılık var mıdır?
- Kullanmış olduğu sopa yönü değişkenine göre anlamlı farklılık var mıdır?
- Oynadığı Mevki değişkenine göre anlamlı farklılık var mıdır?

Araştırma Hipotezleri

Buz hokeyi sporcularının özgüven ve saldırganlık düzeylerinde;

H1 Cinsiyet değişkenine göre anlamlı farklılık vardır.

H1 Yaş değişkenine göre anlamlı farklılık vardır.

H1 Öğrenim düzeyi değişkenine göre anlamlı farklılık vardır.

H1 Kişisel toplam aylık gelir düzeyi değişkenine göre anlamlı farklılık vardır.

H1 Ailelerin toplam aylık gelir düzeyi değişkenine göre anlamlı farklılık vardır.

H1 Aile Yapıları değişkenine göre anlamlı farklılık vardır.

H1 Spor Yaptığı il değişkenine göre anlamlı farklılık vardır.

H1 Spor deneyim süresi değişkenine göre anlamlı farklılık vardır.

H1 Haftalık toplam antrenman süresi değişkenine göre anlamlı farklılık vardır.

H1 Milli sporcu durumu değişkenine göre anlamlı farklılık vardır.

H1 Kullanmış olduğu sopa yönü değişkenine göre anlamlı farklılık vardır.

H1 Oynadığı Mevki değişkenine göre anlamlı farklılık vardır.

Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu araştırma,

1. Buz hokeyi spor dalında mücadele eden 70'i kadın ve 81'i erkek olmak üzere toplam 151 sporcu ile,
2. Elde edilen veri geçerliği, anketin yapıldığı zaman dilimi ile,
3. Belirlenen konu araştırması ile ilgili ulaşılabilen kaynak veriler ile,
4. Veri toplama araçlarından elde edilen bilgilerle sınırlandırılmıştır.

Araştırmanın Varsayımları

1. Araştırma kapsamında uygulanan yöntemin amacına uygunluğu,
2. Örneklem grubunun araştırma evrenini temsil niteliğinde olduğu,
3. Araştırma kapsamında belirlenen soruların, elde edilmesi hedeflenen bilgilerin geçerliğe ve güvenilirliğe sahip olduğu,
4. Araştırma ya katılan bu hokeyi sporcuların, kendilerine yöneltilen sorulara gerçekçi ve samimi cevaplar verdikleri varsayılmıştır.

Terim ve Tanımlar

Buz Hokeyi: Buz Hokeyi, bir pistin veya ortamın buzla kaplı ölçeklendirilmiş bir alanda, altışar kişilik iki takım arasında oynanan dünyanın en hızlı takım sporudur. Buz pistinde oynanması sebebiyle özgün, oldukça hızlı tempolu ve sert bir mücadele sporu olarak tanımlanmaktadır (<https://Www.Tbhf.Org.Tr/H/Sayfa/24589>, Erişim Tarihi:15.03.2021)

Özgüven: Özgüven kavramının kişinin ruh sağlığı, başarı ve mutluluğundaki sebeplere bağlı olarak elimizdeki göreve eşit olduğumuzu hissetmenin ve kendine inanma duygusu olarak tanımlanmaktadır (Soner, 2000).

Saldırganlık: Saldırganlık ise en yaygın olarak bir davranıştan kaçınmaya motive olan başka bir kişiye zarar vermeyi amaçlayan bir davranış olarak tanımlanmaktadır (DeWall, Anderson & Bushman,2012).

İKİNCİ BÖLÜM

Kuramsal Çerçeve ve İlgili Araştırmalar

Buz Hokeyi Tanımı

Buz hokeyi, buzla kaplı bir saha içerisinde birer kaleci ve beşer oyuncuyla iki takım arasında oynanan, genellikle aslen yedekleriyle 18 oyuncu ve 2 kaleci ile toplam 20 oyuncu ile oynanan son derece sert ve yüksek efor gerektiren bir oyundur. Oyuncular hokeyi patenlerini giyip hokeyi sopalarıyla buzun üzerinde bulunan diski (pakı) kontrol etmeye çalışırlar. Amaç kontrol edilen pakı karşı rakip takımın kalesine atarak sayı kazanmaktır (<https://Www.Tbhf.Org.Tr/H/Sayfa/24589>, Erişim Tarihi:15.03.2021).

Buz Hokeyinin Tarihsel Gelişimi

Buz hokeyi sporunun tam doğum zamanını iddia etmek imkansızdır. Kesin olarak bilinmediği, ancak yaklaşık 4000 yıl önce sopa ve top oyunlarına katılan insanların kayıtlarının var olduğu düşünülmektedir. Top ve sopa oyunları medeniyetimiz kadar eski olduğundan, en erken kökenlerinin Çin, İran veya Mısır olduğu görülmüştür. Arkeologlar ise top ve sopa oyununun erken bir formunun MÖ 5. yüzyılda Yunanistan'da oynandığını söylenmektedir (Legacy, 2020).

Organize buz hokeyi oyunların ilk olarak İngiltere'de patenlerle oynandığını ve ilk kuralların İngiltere'de yayınlandığını söylenmektedir. Kanada, 1870'lerden itibaren oyuna önemli katkıda bulunmuştur. 20. yüzyılın başlarında, “Kanada kuralları” buz hokeyi sporunun yeniden şekillendirmiştir (Martel, 2020). Modern buz hokeyinin kuralları Kanadalı James Creighton tarafından tasarlanmıştır. 1875'te Creighton'un kurallarına göre ilk buz hokeyi oyunu Kanada'nın Montreal ilinde oynanmıştır. İlk organize edilen iç mekân oyunu Victoria buz pistinde James Creighton ve diğer birkaç McGill Üniversitesi öğrencisi dahil olmak üzere dokuz oyunculu iki takım arasında oynanmıştır. İlk oynan karşılaşmada pak yerine düz, dairesel bir tahta parçası ile oynandığı söylenmektedir. İlk buz hokeyi kulübü olan McGill Üniversitesi Hokey Kulübü 1877'de kurulmuştur. Bir yıl sonra 1878'de Quebec Hokey Kulübü olarak adlandırılan Quebec Bulldogları ve 1881'de düzenlenen Montreal Victorias hokey kulüpleri kurulmuştur. Takımların sayısı artmış ve böylece ilk buz hokeyi “dünya şampiyonası” 1883'te Montreal'de yıllık Kış Karnavalı'nı da yapılmıştır (Bellis, 2020).

Buz Hokeyi ulusal fikrin bir parçasıydı Rusya, Kanada Finlandiya, İsveç ve Çek Cumhuriyeti'nde spor 'un ulusal kimliğin bir parçası olmuştur. 20. yüzyılın ortalarında, Buz Hokeyi coğrafi, sosyal, politik engellerle ve özellikle demir perdeyle ayrılmış insanlar arasında evrensel bir iletişim aracı haline gelmiştir. ABD, Kanada, Rusya, Finlandiya, İsveç ve Çek Cumhuriyeti'ndeki insanlar farklı zihniyete ve mizaca sahiplerdir, ancak buz hokeyi oyunu ile ülkeler arası iletişim sağlanmıştır. Dünya liderleri kendi aralarında iletişim kuramayınca, Buz hokeyi ülkeleri, kültürleri, politikacıları ve sıradan insanları birbirine bağlayan bir kanal haline gelmiştir (Tretiak, 2014).

Buz Hokeyi Oyun Bilgisi

Buz hokeyi oyunun amacı, buzun üzerinde bulunan 5 oyuncu 1 kaleci ile küçük bir pakı hokey sopası ile kaleye vurmaktır. Pak kaleye her girdiğinde, o takıma bir puan verilir. Buz hokeyi takımları genellikle toplamda 18 oyuncu 2 kaleci şeklinde olmaktadır. Hokey çok hızlı bir spor olduğundan, oyuncu değişikliği sınırsızdır. Buz hokeyi oyunu 60 dakika 3 periyot şeklinde oynanmaktadır. Periyotlar arasında 15 dakikalık dinleme süreleri vardır. Oyun saati, puck buz üzerinde olmadığında durur ve duruşlar sırasında, oyuncular genellikle değiştirilir. Ayrıca her periyodun sonunda takımlar taraf değiştirir (<https://Www.Tbhf.Org.Tr/H/Sayfa/24589>, Erişim Tarihi:15.03.2021).

Buz hokeyi pisti 61 m uzunluğunda ve 30 m genişliğindedir. Pist, hızlı tempolu bir oyun oynamak için yuvarlatılmış köşelere sahip dikdörtgen şeklindedir. Oyun yüzeyinin genişliği boyunca uzanan üç tür çizgi vardır. Ortadaki kırmızı çizgi, pisti ikiye bölerken, iki mavi çizgi ise yarı sahaları oluşturmaktadır. Pist sonlarının yakınındaki kırmızı çizgiler kale çizgisi olarak bilinir. Piste başlama vuruşlarının gerçekleştiği dokuz face off noktası bulunur. Savunma bölgesinde iki, tarafsız bölgede beş ve hücum bölgesinde iki tanedir. Ortadaki başlama noktası, periyodun başında ve goller atıldıktan sonra başlama atışı yapılmaktadır. Savunma ve hücum bölgesindeki noktalarda, buzlanma durumunda ve pak durduğunda bu noktalardan başlama atışı yapılır. Kalan dört tarafsız bölge noktası, ofsayt ihlali durumunda veya puck tarafsız bölgedeyken oyun dışına gönderildiğinde kullanılır. Rekabet düzeyinde, sık sık yapılan vücut kontrolleri ve buzda meydana gelen diğer fiziksel temaslar nedeniyle agresif bir spor olarak ün kazanmıştır, ancak bu oyuncuların her türlü fiziksel temas yapacağı anlamına gelmemektedir. Kurallar, yandan ve önden temasın cezasız olduğunu belirtir, ancak arkadan kasıtlı kontrol (rakibi yavaşlatma veya engelleme) genellikle bir ceza ile sonuçlanacaktır. Cezalar genellikle 2 dakika cezası olarak uygulanmaktadır. Buz hokeyi sporunda iki temel kuralı vardır (<https://Www.Tbhf.Org.Tr/H/Sayfa/24589>, Erişim Tarihi:15.03.2021).

- Ofsayt: Eğer bir hücum oyuncusu rakibin savunma bölgesine pakı taşıyan oyuncudan önce girmesi durumunda, ofsayt olarak adlandırılır. Böyle bir durumda oyun durdurulacak ve tarafsız bölgede bir başlama atışı yapılacaktır.
- Buzlanma: Bir oyuncunun kendi yarı sahasından hiçbir oyuncuya temas etmeden rakip takımın kale çizgisini geçmesi durumunda buzlanma olarak adlandırılmaktadır. Bu durumda oyun pakı atan oyuncunun yarı sahasında başlamaktadır.

Buz Hokeyi Oyuncu Profili

Buz hokeyi, buz pateni pistinde oynanan en hızlı takım sporlarından biridir. Çok sayıda olağandışı aktiviteye özgü olduğundan, bu tür faaliyetler arasında paten kaymak, pakı hokey sopasıyla kontrol etmek veya rakiple çok sık fiziksel temas yer almaktadır. Esas olarak haslığı, gücü, dayanıklılığı, takım iş birliğini ve öz denetimi geliştirmektedir. Buz hokeyi, sabit organize edilmiş bir takım oyunudur ve bu nedenle bireysel oyuncuların takıma uyması gerekmektedir. Buz hokeyinin baskın özellikleri hız, sertlik ve teknik olduğu söylenmektedir. Hokey duygusu, mevcut duruma bağlı olarak buzda bir sonraki adımın ne olacağını tahmin etmeyi içermektedir. En iyi hokey oyuncuları buzdu bir satranç tahtası gibi görür ve iki veya üç hamle ilerisini düşünebilirler. Hücumda olduğunuzda pak'ı olan oyuncunun ne yapacağını hayal edebilirsiniz, böylece onun hareketlerinden yararlanmak için pozisyon yaratabilirsiniz. Oyunun kontrolü sizde ise takım arkadaşlarınızın ne yapacağını tahmin etmelisiniz, bu da bir sonraki adımınıza karar vermenize yardımcı olabilir. Defansif olarak, rakip oyuncuların neler deneyebileceğini anlamalısınız, böylece kendinizi onların saldırısını durduracak şekilde konumlandırabilirsiniz (Stumbauer, Maleček & Šimberová, 2013).

Uluslararası Buz Hokeyi Federasyonu (IIHF)

Uluslararası Buz Hokeyi Federasyonu, 15 Mayıs 1908'de Fransa'nın Paris şehrinde Rue de Provence de Ligue International de Hockey sur Glace (LIHG) adıyla kurulmuştur. Kuruluş belgesini Belçika, Fransa, İngiltere ve İsviçre'den temsilciler imzalamıştır. Fransız olan Louis Magnus, LIHG'nin ilk başkanı olmuştur. İlk kongre aynı yıl Paris'te ve ikincisi 1909'da Fransa'nın Chamonix kentinde yapılmıştır. Fransa'da kurulan IIHF, uluslararası buz hokeyinin yönetim organıdır. IIHF, kendi ülkesinde sporun ulusal yönetim organı olan 81 üye derneğe sahiptir. IIHF, uluslararası kural kitabını kontrol etmenin, uluslararası oyuncu transferlerini işlemenin ve resmi kuralları belirlemenin yanı sıra, hokeyi daha geniş bir nüfusa getirmek için tasarlanmış çok sayıda geliştirme programı yürütmektedir (IIHF, 2021a).

IIHF ayrıca Olimpiyat Oyunlarında ve IIHF Dünya Şampiyonalarında erkekler, kadınlar, 20 yaş altı gençler, 18 yaş altı gençler ve 18 yaş altı kadınlar olmak üzere tüm seviyelerde buz hokeyine başkanlık etmektedir. IIHF, her sezon yerel organizasyon komiteleri ile iş birliği içinde beş farklı kategoride yaklaşık 25 farklı Dünya Şampiyonası düzenlemektedir (IIHF, 2021).

İlk Avrupa şampiyonası, 10-12 Ocak 1910 tarihleri arasında Montrö (İsviçre) yakınında Les Avants'ta dört resmi katılımcıları olan Büyük Britanya, Almanya, Belçika ve İsviçre arasında oynanmıştır. Kanadalılardan oluşan bir takım olan "Oxford Canadiens" resmi olmayan bir rakip olarak yarışmıştır. 1910'dan itibaren, Avrupa şampiyonaları savaş yılları hariç düzenli bir şekilde yapılmıştır. İlk başlarda bağımsız şekilde düzenlenen faaliyetler 1930'dan itibaren dünya şampiyonalarıyla ile düzenlenmeye başlamıştır. 1912-1914 yılları arasında Avrupa şampiyonasının yanı sıra her yıl milli takımların katıldığı Uluslararası Buz Hokeyi Şampiyonası" düzenlenmiş, fakat yapılan bu yarışmalar fazla önem kazanmamıştır (IIHF, 2021).

9 Ocak 1910'da ilk Avrupa Şampiyonası'nın başlamasından bir gün önce, üye derneklerin delegeleri, federasyonun 3. kongresi için Montrö'de bir araya gelmiştir. Kongre, Magnus'u yeniden Başkan olarak seçilmiş ve Briton Patton, Başkan Yardımcılığına atanmıştır. İkinci Avrupa Şampiyonası'nın yapıldığı Berlin'de, federasyonun 4. kongresi 16/17 Şubat 1911'de yapılmıştır. Kongre de Uluslararası Buz Hokeyi Federasyonu 7. üyesi olarak Rusya'yı kabul etmiştir ve Patton, Başkan Yardımcısı görevine, Alman Hermann Kleeberg'e devredilmiştir. Bir öncekine göre federasyonun 5. kongresi, Avrupa Şampiyonası'yla aynı yerde aynı tarihte yapılmıştır. Şampiyona 2- 4 Şubat 1912 tarihleri arasında Prag'da oynanırken, kongre katılımcıları Brüksel'de toplanmıştır (IIHF, 2021a).

Başlangıçta, Almanın Avrupa Şampiyonası'nın kararına karşın Bohemya'nın Almanya ve Avusturya'da daha önce kazandığı için protesto kararıyla uğraşmak zorunda kalmışlardır. Daha sonra yarışma sırasında Avusturya'nın Uluslararası Federasyona üye olmadığı için alınan karar iptal edilmiştir. Ayrıca Avusturya, İsveç ve Lüksemburg'la birlikte Brüksel'de Uluslararası Federasyona üye olmuşlardır. Daha sonra Uluslararası Buz Hokeyi Federasyonunda başkan ve üye değişiklikleri olmuştur. Dünya çapında ise 74 ülkede Buz Hokeyi Federasyonu bulunmaktadır (IIHFb, 2021a).

Dünyada Buz Hokeyi Sportu

Olimpik bir branş olan buz hokeyi, dünyada 19. yüzyılın sonlarına doğru oynanmaya başlarken, tanınmıştır. Buz üstünde yapılması nedeniyle "dünyanın en hızlı takım oyunu" olarak nitelendirilmiştir. Özellikle Kanada, Rusya, İsveç, Finlandiya, Çek Cumhuriyeti, Amerika Birleşik Devletleri ve Slovakya gibi ülkelerde oldukça yaygın bir şekilde buz hokeyi sportu yapılmıştır. Sportun popülaritesi nedeniyle, dünya çapında çok sayıda profesyonel lig, genç turnuvalar ve uluslararası yarışmalar düzenlenmiştir. Popüler olan Ulusal hokey Ligi olan (NHL) en iyi bilinen ve profesyonel buz hokeyi için en yüksek seviye olarak kabul edilirken, dünya çapında birçok profesyonel lig vardır. Bunlardan bazıları, Ulusal lig (NL), Kontinental Hokey Ligi (KHL), Almanya hokey ligi (DEL), İsveç Hokey Ligi (SHL), Amerikan Hokey Ligi (AHL), Batı Hokey Ligi (WHL) ve Amerika Birleşik Devletleri Hokey (USHL) Ligidir (THW, 2021).

Stanley Cup: Dünya profesyonel buz hokeyi şampiyonasının galibine verilen kupadır. Stanley Kupası ilk kez 1892-93 sezonunda verilmiş ve Kuzey Amerika'daki profesyonel sporcular tarafından kazanılabilecek en eski kupa olma özelliği taşıdığı bilinmektedir. Kupanın başışçısı bir Kanada genel valisi, Frederick Arthur fakat adını Preston Lord Stanley'den almıştır. Başlangıçta bir play-off müsabakası sırasında belirlenen seçkin Kanada takımına verilmesi planlanmıştı ve ilk kazanan Montreal Amatör Atletizm Birliği olmuştur (Britannica, 2022).

Olimpiyatlarda Buz Hokeyi

Saha içerisinde 6 ya 6 ya şeklinde oynanan erkekler buz hokeyi oyunu, Chamonix'te 1924'ten beri Kış Oyunlarının her faaliyet programında yer almıştır. Kadınlar buz hokeyi branşı 1992'de Olimpik bir spor olarak kabul edilmiş ve resmi olarak ilk oyununu 1998'de Nagano'da oynamıştır. Turnuvada ilk hâkim takım Kanada olmuştur. Ancak 1956'da Sovyetler Birliği liderliği eline almış ve dağılana dek bir numaralı takım olarak kalmıştır. O tarihe kadar araya giren tek ekip ise 1960 ve 1980 Olimpiyatlarında ABD olmuştur (IOC, 2021).

1916'daki 6. Olimpiyat Oyunları için buz hokeyi de dahil olmak üzere kış sporları haftası planlanmıştır fakat Birinci Dünya Savaşı nedeniyle bu Olimpiyat Oyunları iptal edilmiş ve buz hokeyi ilk olimpiyat çıkışını beklemek zorunda kalmıştır. 7. Olimpiyat Oyunları 1920 tarihinde Belçika'nın Antwerp kentinde yapılmıştır. 29 ülkeden 2626 sporcu 22 spor branşı yarıştı. Bu spor branşlarından biri de buz hokeyi olmuştur. Sadece altı (Kanada, Çekoslovakya, ABD, İsviçre, İsveç ve Belçika) takım yer almıştır. 7. Olimpiyat oyunlarında altın madalyayı

Kanada (Winnipeg Falcons tarafından temsil edilmektedir), gümüş madalyayı ABD ve bronz madalyayı Çekoslovakya kazanmıştır. Daha sonra 1982 yılında uluslararası buz hokeyi federasyonu, bu turnuvanın ilk Buz Hokeyi Dünya Şampiyonası olarak değerlendirilmesine karar verilmiştir (IOC, 2021).

Erkekler kategorisinde 1920'den Kadınlar kategorisinde 1998 yılından günümüze kadar buz hokeyi branşı olimpiyatlarda yerini almıştır. Bu zaman dilimimi içerisinde başarı gösteren ve katılım sağlayan ülkeler gösterilmiştir. Buz hokeyi branşında en fazla başarı gösteren ve 15 ten fazla madalya almaya hak kazanan ülkelerden birincisi Kanada olmuştur. 12'den fazla başarı gösteren ve madalya almaya hak kazanan ikinci ülke Rusya olmuştur. 11 kez madalya almaya hak kazanan diğer ülke ise Amerika olmuştur. Bu başarıların yanında 10 kez madalya alan ülke Çek Cumhuriyeti, 8 kez madalya alan ülke İsveç, 6 kez madalya alan ülke Finlandiya ve 3 kez madalya alarak adının listede yer almasını sağlayan ülke Büyük Britanya olmuştur (Aygün, 2015).

Türkiye'de Buz Hokeyi

Türkiye'de buz hokeyi sporu ilk olarak 1917 yılında İngiliz askerlerinin donmuş göller ve sular üzerinde buz hokeyi oynandığı bilinmektedir fakat 1983 yılında Atatürk buz pistinde Amerikalı subay Glenn Brown çalışmalarıyla resmi olarak buz hokeyi branşı başlamıştır. Glenn çalışmalarının bir kısmı Ankara Gençlik Parkının donmuş suları üzerinde devam etmiştir. İlk aşamalarda malzeme sıkıntısı yaşandığından sporcular kendi imkânlarını kullanarak yaptıkları malzemeler ile antrenmanlara başlamışlardır. 1989 yılında Spor Bakanı ile görüşülerek buz hokeyi branşının ülkemizde Kayak Federasyonu'na bağlı olarak resmîyet kazanması gerçekleştirilmiştir. Ocak 1990 ülkemizde buz hokeyi branşında ilk ciddi şampiyona yapılmıştır. Bu şampiyona ile buz hokeyi maçları 2000 seyirci önünde oynanarak buz hokeyi branşını insanların tanınması hedeflenmiştir. 1991 yılında Kayak Federasyonu'ndan ayrılarak Buz Sporları Federasyonu'nun kurulmasıyla buz hokeyi branşı, 1991 yılında Uluslararası Buz Hokeyi Federasyonu'na üye olmuştur (Aygün, 2015).

1991 yılında ilk resmi Buz Hokeyi maçları düzenlenmiştir ve ilk resmi şampiyonluğu Ankara Büyükşehir Belediyesi takımı kazanmıştır. 23 Mart 1992 tarihinde Türkiye Buz Hokeyi Milli Takımımız, ilk defa, Güney Afrika Cumhuriyeti ile yapılan C Grubu klasmanında Buz Hokeyi Dünya Şampiyonasına katılmıştır. Millilerimiz ilk maçımızı Yunanistan'a karşı 15-3 kaybetmemize rağmen Dünyaya Türkiye'de de Buz Hokeyi oynandığını göstermişlerdir. 1993, 1994, 1995 yıllarında arka arkaya başarı sağlayan ve şampiyon olan Ankara Büyükşehir Belediyesi takımı, 1993 yılında ülkemizi ilk kez Avrupa Şampiyonasında Kulüpler Kupasında

temsil etmeye hak kazanmıştır. Bu şampiyona ile Avrupa da ilk galibiyetimiz Ankara Büyükşehir takımı tarafından alınmıştır (<https://Www.Tbhf.Org.Tr/H/Sayfa/24589>, Erişim Tarihi:15.03.2021).

Ülkemizde buz hokeyinin gelişmesinde atılan en ciddi adım ise Ankara Belpa Buz Pateni tesisinin açılması ve ilk buz hokeyi okullarının açılmasıdır. Glenn Brown'un yetiştirdiği sporcular bu kursları başlatarak ilk Milli Buz Hokeyi sporcuların oluşumuna katkı sağlamış ve her yaş seviyesindeki çocukların ilk defa buza adım atmaları sağlanmıştır. Giderek artan rekabet sonucunda Türkiye'de hokey kalitesinin artmasına ve bununla birlikte 1997 yılında yapılan Dünya Şampiyonalarında galibiyeti olmayan A Milli Takımımızın Yeni Zelanda karşısında aldığımız ilk galibiyeti ile sonuçlanmıştır. Daha sonra ülkemizde farklı illerde kapalı ve açık buz pistleri açılmış, tesis ve sporcu sayısı da doğru orantı ile artış göstermiştir. Bu tesislerin il örnekleri 1999 yılında Kocaeli şehirde açılan ikinci olimpik buz pisti,2001 yılında ise Erzurum ilinde doğal şartlarda yapılan buz pisti üzerinde sporcular çalışmalarını yürütmüştür. Türkiye Buz Hokeyi Federasyonu (TBHF) 2005 yılında buz pateni branşından ayrılmış ve buz hokeyi kendi bünyesinde başarılarla ulaşmak için çalışmalar yapmış ve 2006 yılında idari ve mali özerkliğe kavuşmuştur (<https://Www.Tbhf.Org.Tr/H/Sayfa/24589>, Erişim Tarihi:15.03.2021).

Özgüven

Özgüven kavramı geçmişten günümüze farklı anlamlar taşıyarak gerek psikolojide gerekse sosyal bilimlerin ve diğer alanlarında üzerinde de en çok araştırılması, farklı özgüven tanımlarının ortaya çıkmasına sebep olmuştur (Kaya & Taştan, 2020). Yapılan araştırmalar ve ortaya atılan hipotezler özgüven kavramının kişinin ruh sağlığı, başarı ve mutluluğundaki sebeplere bağlı olduğunu ön plana çıkarmıştır (Soner, 2000).

Özgüven Kavramı

Bireyin kendi dünyası içinde bulunduğu ruh hali olumlu yönde olabildiği gibi tam tersi şekilde de olabilmektedir. Kişinin kendi dünyasında olan tutum ve davranışları, bireyin kendisine vermiş olduğu değer gibi yeterli düzeyde olup olmadığını düşünmesi ve kendi hatalarının farkında olarak eksik yönlerini gidermeye çalışması kişide var olan özgüven ile ilişkilendirilebilir. Özgüven, düzeyleri düşük ve yüksek olduğu gibi pozitif ve negatif yönde de değişebilmektedir. Bireyin pozitif veya negatif özgüvenli oluşu bireyin hayatını farklı yönleriyle etkileyebilmektedir. Kendine güven duyan bireyin iyimser, mücadeleci, yeni düşüncelere ve deneyimlere açık, başarıma arzusu yüksek, sorumluluk bilinci olmuşmuş, kişiler arası ilişki kurmada başarılı olma gibi özelliklere sahip kişiler yüksek özgüven düzeyine sahip

bireyler olarak bilinmektedir. Bunun tam tersi özelliklere sahip olan bireylerin ise kendisini başarısız ve değersiz görme, karar alma zorlanan, yeni düşünce ve deneyimlere açık olmayan, problem çözme becerisinde yetersizlik, aşırı rekabetçi olma, çabuk etkilenen, başkalarına bağımlı özentili bir yaşam ve kıskançlık gibi özellikler de düşük özgüvenli bireylerin özellikleri olarak bilinmektedir. Düşük özgüven, mantık dışı inançların ve tabuların oluşmasına da neden olduğu söylenmektedir. Bu durum bireyin var olan duygu ve düşüncelerine, olumsuz olarak yansımaktadır. Özgüvenin oluşumunda ve gelişiminde cinsiyetin önemli belirleyicileri olarak bilinen baba-anne tutumları ve davranış şekilleri çocuklar üzerinde özgüven oluşumunu etkilediği ve temel taşı oluşturduğu bilinmektedir. Bununla birlikte bireydeki akademik başarı, içinde bulunduğu olumlu olumsuz şartlar ile kendini değerlendirmesinde özgüven oluşumunda etkili olabilmektedir. Zekâ ve fiziksel görünüm ise bireyin çevresiyle olan 7 iletişimini etkilemektedir. Bütün bunlar özgüvenin gelişmesinde önemli unsurlardır (Yaylacı, 2019).

Literatür taraması yapıldığında birçok özgüven tanımı yapıldığını ve bu tanımların kendi içinde uzlaşmış bir tanımın olmadığı görülmektedir. Kugle'a (1983) göre kendine güven, kişiliği tamamlayan ve oluşturan etmenler olarak bilinir. Birey kendini iç ve dış dünyasında yaşantıların değerlendirilmesi sonucunda oluşan öznel bir olgudur. Feltz (1988) kendine güveni "nesnel bir özellik olmasının yanı sıra daha çok bireyin kendisinde var olduğuna inandığı sorumlulukları başarılı ve inançlı bir şekilde yerine getirilmesi" olarak tanımlanmıştır. Yapılan tanım ise örnek ile açıklanmıştır; bir kişi golf oynama konusunda kendine güveni ve başarılı olacağına inanabilir ancak genel yaşantısında ve yaptığı diğer işlerde kendine güveni düşük olabilir. Dolayısıyla Feltz kendine güveni genelden özele indirgemıştır (Kaya & Taştan, 2020). Bandura'ya (2001) göre öz güven, kişinin kendi yeteneğine inanmasıdır. İstenilen sonuçları üretmenin ve yapılan eylemlerde kişinin kendini motive etmesi ve yapacağı işe odaklanması bilişsel öz güveni ima etmektedir. Yüksek düzeyde Kendine yönelik mükemmeliyetçi ve başkalarına yönelik olumlu düşünceleri olan bireyler düşük benlik saygısı ile ilişkilendirilmiştir. Bireyin kendisine yönelik olumlu tutum davranışları yok ve kendine standartlar koymuş ve bu standartlar dışına çıkmıyorsa öz güven düzeyi olumsuz eklenebilmektedir. Mükemmeliyetçiliğin öz güven olduğu düşüncesi yanlıştır. Çünkü bir birey başarmak için o anlık elinden geleni fazlasıyla mükemmel şekilde yapmaya çalışacak fakat aslında arzu edilen sonuçları üretme ihtiyacına daha az odaklanacaktır (Hart vd., 1998). Bandura'nın (1977,1986) teorisi, öz yeterliliği, bir kişinin kendi düşüncelerine ilişkin yargısı olarak tanımlanmaktadır. Belirli bir türe ulaşmak için gerekli olan eylemleri organize etme ve yürütme yeteneğidir. Kişinin sahip olduğu becerilerle değil, nelere ilişkin yargılarla bağlı olduğu ile ilgilenmektedir. Bandura, dört temel belirleyiciyi öne sürmüştür. Performans

başarıları, temsili deneyim, sözlü ikna ve duygusal uyarımadır. Vealey'in (1986) spor modeli güven, inanç veya derece ile ilgili olduğu için öz-yeterlik teorisine benzemektedir. Bireylerin sporda başarılı olma yetenekleri hakkında sahip oldukları kesinlik spor özgüvenini ve hedef yönelimlerini doğrudan etkilediğini savunmaktadır. Geçmişten günümüze bu tanımlara baktığımızda literatürde henüz uzlaşılmış bir tanımın olmadığını ve öznel ifade ve tanımların yer aldığını görmekteyiz.

Öz güven kavramını daha detaylı bir şekilde incelendiğinde duygusal ihtiyacın yanı sıra yaşamında vazgeçilmez bir parçası olmuştur. Kendilerine güven duymayan bireyler temel gereksinimlerini karşılayamaz ve karşılaştıkları problem durumunda çözüm üretemediklerinden sıkıntı içinde yaşarlar. Bunun doğrultusunda da bireyler kendi kimliklerini şekillendirir ve ona göre değer kazanırlar (Yaylacı,2019). Özgüven kavramını daha detaylı incelendiğinde iç ve dış özgüven olarak 2'ye ayrılır;

- İç Özgüven: Bireylerin kendisine olan bakış açısı ve kendi iç dünyası ile barışık olması iç öz güveni oluşturmaktadır. İç özgüven kişinin kendisine olan mutluluğu, sevgisi, saygısı, kendini bilmesi ve geleceğe dayalı planları olan ve bu planları gerçekleştirmek için asıl gücün kendisine olduğunda inan kişidir. Kişinin kendine güven duyması gibi faktörler iç özgüvenin oluşumunda etkilidir. Bunun yanı sıra kişiyi pozitif düşünmesi ve kişinin sağlıklı iletişim kurması iç öz güveni olumlu yönde etkileyebilmektedir (Yaylacı, 2019).
- Dış Özgüven: Dış çevrede olan bireylere yansıtılan ve kendine güven duyan, kendini iyi ifade edebilen, kendini ortaya koyma ve duygularını kontrol edebilme davranışları sergileyen olarak tanımlanmaktadır (Gül & Hergüner, 2019).

İç ve dış öz güven ilişkisi doğru orantılı değil ise birey kendini mutsuz ve yaptığı işlerde başarısız olmasına yol açabilmektedir. İç özgüvenin dış özgüven düzeyine göre geliştirilmesi ve değiştirilmesi daha zor olduğu söylenmektedir. Bireyin hem iç hem de dış özgüven düzeyinin yüksek olması özgüven seviyesinin yüksek olması istenen özgüven düzeyidir fakat bu özgüven düzeyine tam anlamda ulaşmak kolay olmamaktadır (Karabulut, 2021).

Özgüven ile İlgili Kavramlar

Benlik

Benlik, öz demektir. Başka bir deyişle bireyin kendisini anlatma ve anlama biçimidir. Benlik kavramı, birinin kendini nasıl düşündüğünü, değerlendirdiğini veya algıladığını ifade

etmek için kullanılan genel bir terimdir. Birçok bilim insanı, "benlik kavramı" teriminin "bireyin kişisel özelliklerinin bütünü" ifade ettiği konusunda hemfikir görünmektedir. Bununla birlikte benlik kavramı çok boyutlu perspektiften yorumlanmıştır. Gerçek benlik, bir kişinin kendini nasıl algıladığını ifade etmektedir. İdeal benlik ise bir kişinin kendini nasıl algılamak istediğini ifade ederken sosyal benlik ise bir kişinin kendini nasıl sunduğunu ifade etmektedir. Benlik saygısı ise özsaygı olarak tanımlanmaktadır. Benlik saygısı güdüsü, benlik kavramını geliştiren deneyimler arama eğilimini ifade eder. Bireyin kendi kendine tutarlılık göstermesi ve kendi bakış açısı ile tutarlı olmasıdır. Bireyde benlik saygısı sürecinin sağlıklı geçmesi durumunda güçlü bir karakter ve benlik saygısı oluşmaktadır. Bireyin sahip olduğu benlik kendisine ait olup, kendisini yansıtmaktadır. Bireyin kendi algısı, zihinsel ve fiziksel özelliklerin farkındalığını içerecektir, sosyal rollerin yanı sıra bu tür bir öz-farkındalık benlik imajını tanımlar ve benlik kavramı erken yaşta gelişmeye başlar. Benlik imajının gelişimi ile eş zamanlı olarak, bireylerin arzu edilen özelliklerin doruk noktası olan ideal benlik oluşturmaktadır. Bireyin davranışlarıyla birlikte benlik imajı haline gelir ve ideal benlik Bireyin benlik saygısını yansıtır. Benlik saygısı, bireyin genel olarak güven düzeyi aracılığıyla gösterebilir (Sirgy, 1982).

Ergenlik döneminde, benlik görüşlerinin genellikle daha istikrarlı hale geldiği gözlenmektedir. Bireyin psikolojik olarak depresyon huysuzluk artan baskılar ve akademik arayışları benlik kavramı ve benlik saygısının oluşmasında önemli etmenlerdendir (Ahşap, 2019). Öz saygı, kişinin kendi tutum ve davranışlarını beğenme derecesidir. Benlik saygısı bireyin benliğindeki duygusal tarafıdır. Benlik saygısı bireyin kendisine dair yapmış olduğu analizlerin toplamıdır. Bireyin benliğindeki olumlu ve olumsuz yanları ile birey kendi benliği arasındaki derecelendirmesinde olumlu ve olumsuz değerlendirmesi öz saygı düzeyini belirler. Benlik saygısı düşük olan bireyler, kendilerini eksik ve olumsuz görme eğilimindedirler. Çoğu zaman kendilerini eksik ve zayıf olarak algırlar. Yüksek benlik saygısına sahip olan bireyler ise sosyal etkileşimleri daha girişimci olmakta ve insanlar ile iletişim seviyelerinin daha yüksek olduğu görülmektedir. Erken yetişkinlik ile öz saygı düzeyi fiziksel olarak değişkenlik gösterdiği için birçok değişiklik göstermektedir. Ergenlik dönemindeki oluşan biçimsel değişiklikler sonucunda adolesan dönem ile öz saygı ve fiziksel görünümü de etkilediği görülmektedir (Kulaksızoğlu, 2006).

Öz Yeterlilik

Öz yeterlilik bireylerin kendi yeterlilik algılarının motivasyon ve davranış üzerindeki varsayılan etkisinin kabul edilmesidir. Öz yeterlik ve diğer beklenti inançları, kişinin algılanan

yeteneği hakkındaki inançlara ortak olmasıdır, kişiden kişiye farklılık gösterebilir. Öz yeterlilik bireyin bir işte başarılı olması için kendisinde bulunan yetenekleri kullanmasıdır. Bir görevi başarma veya başarılı olma konusundaki yeterlilik olarak tanımlanmaktadır. Öz yeterlilik kavramı Albert Bandura tarafından sosyal bilişsel kuramında kullanılmıştır. Bandura kendini yansıtmayı en eşsiz insan yeteneği olarak kabul etmiştir, çünkü insan kendi düşünce biçimini değerlendirir ve bu öz değerlendirme sonucunda kendi öz yeterlilik algılarını organize edip öz yeterliğin farkında olmasına sebep olmaktadır. Öz yeterlilik davranışları çeşitli şekilde etkileyebilmektedir. Bireylerin yaptıkları seçimler, yaptıkları eylemler ve karşılaştığı zoraki durumlar bireyin öz yeterlilik düzeyini etkilemektedir. Bireyler hayatlarını etkileyen olaylar üzerinde kontrol sahibi olurlar. Öz yeterlilik inançları insanların bir aktivite için ne kadar çaba harcayacaklarını ne kadar zaman harcayacaklarını belirlemeye yardımcı olur. Engellerle karşılaştıklarında sebat edecekler ve zorlu koşullarda ne kadar dirençli olacaklarını ve olumsuz durumlarla karşı karşıya kaldıklarında öz yeterlilik duygusu ne kadar yüksek olursa, çaba o kadar büyük olacaktır. Yeterlik inançları aynı zamanda bireylerin düşüncelerini de etkilemektedir. Düşük öz yeterliliğe sahip olan bireyler işler gerçekte olduğundan daha zor olduğuna inanırlar ve çözüm üretme konusunda eksiklikler olabilir. Diğer yandan yüksek öz yeterliliğe sahip olan bireyler de zor işlerde daha sakın kalma ve çözüm üretme konusunda etkili olmaktadır. Bu etkilerin bir sonucu olarak, öz-yeterlik inançları, bireylerin nihai olarak ulaşacakları başarı düzeyinin güçlü belirleyicileri ve yardımcısıdır. Bu nedenle Bandura kişisel yeterlilik inançlarının gelişme döneminin anahtar faktör olduğunu savunmaktadır (Pajares, 1996).

Benlik ve Öz Yeterlilik

Öz-yeterlik ve diğer beklenti inançlarında olduğu gibi, kavramsal öz-yeterlik ve benlik kavramı arasındaki fark, araştırmacılar veya araştırmalarda her zaman aynı özelliklerde kullanılmamıştır. Bazı araştırmacılar terimleri eşanlamlı olarak kullanmışlardır. Araştırmalarda öz yeterlilik kavramının benlik saygısının genelleştirilmiş bir biçimi olarak da tanımlanmaktadır. Benlik kavramı, öz yeterlilikten farklıdır, çünkü öz yeterlik içeriğe özgüdür. Belirli bir görevi yerine getirmek için yeterliliğin değerlendirilmesi, yani "bir bireyin verilen eylemleri gerçekleştirme konusundaki yeteneklerine ilişkin yargıdır." Benlik kavramı ise daha geniş bir özgüllük düzeyinde ölçülmektedir. Benlik kavramı yargıları alana özgü olabilir, ancak yapılacak olan göreve de özeldir. Öz-yeterlik ve benlik kavramının birbiriyle ilişkili olması gerekmez. Bir öğrenci matematikte son derece yeterli hissedebilir ama buna karşılık gelen olumlu öz-değer duyguları olmadan, kısmen o bu alandaki başarılarından gurur duymayabilir (Marsh, 1992).

Spor ve Özgüven

Özgüvenin önemli olduğu en kritik bağlam spordur. Bu bir gerçektir ki kendine güvenen sporcular, kendileri ve yaptığı eylemler diğerlerinden farklıdır. Özgüveni eksik olan sporcular kendine güven duymama kontrolde hissetmeme, hedefe ulaşmama ve problemler ile başa çıkmama davranışları oluşmaktadır. Bununla birlikte özgüveni düşük olan sporcular şüphe, kaygı ve çevredekilerini kontrol edemeyeceklerine dair inançları vardır (Moquist, 2010). Vealey (1986), Bandura,(1977, 1986, 1997) öz-güven teorilerine bakıldığında sporda kendine güvenin kavramsal bir model olduğunun ve fikirlerin kavramsal modeli geliştirdiğini rekabetçi sportlarda benzersiz bir ilgili olarak kendine güven oluşumundan bahsedilmiştir. Sporda kendine güven modeli durumsal özgüvenin durumsal faktörlerle etkileşime girerek sporda özgüven çalışmaları yapmıştır ancak Vealey ve arkadaşları sporda özgüveni sosyal ve bilişsel bakış açısına dayalı yeniden kavramlaştırılmış bir model ortaya koymuştur. Bu model sportif güveni daha çok süreklilik olarak kabul etmektedir ve genelden özele doğru incelenmiştir. Sportif güvenin dokuz kaynağının özellikle sporcular için önemli olduğu belirlenmiştir. Bu özellikler tablo da gösterilmiştir (Vaeley, 2001).

Tablo 1.

Sportif Güven Oluşturmak İçin Kaynaklar (Vealey & Chase, 2009: 72)

KAYNAK	OLUŞAN GÜVEN
Uсталık	Kişisel becerilerde ustalaşmak veya geliştirmek.
Yetenek	Becerilerini başkalarına göstermek veya rakipten daha fazla yetenek göstermek.
Fiziksel ve Zihinsel Hazırlık	Kişinin fiziksel sağlığına ilişkin algıları (kişinin nasıl algıladığı, başkalarına baktığını)
Sosyal Destek	Antrenör, aile veya takım arkadaşından destek görmesi.
Deneyim/Mental Düşünme	Takım arkadaşı veya rakip oyuncunun başarılı performansını izleme, düşünme
Koç Liderliği	Başarının geleceğine inanan koç/lider koç
Çevresel Konfor	Rekabet ortamında Rahat hissetmek
Durumsal Uygunluk	Olumsuzlukların kişinin lehine olduğunu hissetmesi

Saldırganlığın Tanımı

Saldırganlık olgusu, beşeriyetin varoluşundan bu zamana dek tüm canlılarda bulunan bir içgüdüsel dürtüdür. Yaşamımızın her aşamasında yer alan saldırganlık, okulda, sokakta, aile içerisinde, spor yarışmalarında sergilenen ve gözlemlenebilen önemli kişisel ve toplumsal bir olgudur. Bu olgu insan davranışları üzerinde etkili olduğu için tam manasıyla ortak bir tanımlaması yapılamamaktadır. Saldırganlık kavramı ile ilgili birçok tanımlama yapılmıştır. Saldırganlığın bilimsel tanımı yıllar içinde biraz değişmiş olsa da saldırganlık araştırmacıları tarafından kullanılan tanımlar çoğunlukla tek bir tanımı desteklemek için birleşmiştir. Sosyal psikolojide saldırganlık, en yaygın olarak, bir zarardan kaçınmaya motive olan başka bir kişiye zarar vermeyi amaçlayan bir davranış olarak tanımlanır (Dewall, Anderson & Bushman, 2012).

Beyer ve Peter'a (1997) göre saldırganlık, herhangi bir canlıya nedeni olsun ya da olmasın zarar vermeyi hedefleyen eylemlerin bütünüdür. Başka bir deyişle saldırganlık canlı bir organizmayı incitme veya tahrip etme niyetiyle yöneltilen, canlının da bu yöneltilen davranıştan kaçtığı eylemler dizisidir (Baron & Richardson, 1994). Baron ve Richardson (1994) saldırganlığı, bu tür zararlardan kaçınmaya motive olan başka bir bireye zarar veren herhangi bir eylem olarak tanımlamaktadır. Bu kadar geniş bir tanım, zararlı hiçbir uyarıcının verilmediği davranışlardan başka bir kişiden kasıtlı olarak bilgi saklamak gibi daha açık sözlü ve fiziksel saldırganlık eylemlerine ve tam tersi uça, cezalandırmaya kadar geniş bir davranış yelpazesini içerebilmektedir. Tanımlar biraz farklılık gösterse de birçok önde gelen saldırganlık araştırmacısı tarafından oldukça benzer tanımlar kullanılmıştır (Anderson & Bushman, 2002; Baron & Richardson, 1994; Berkowitz, 1993; Geen, 2001; Krahe, 2013). Örneğin, belirli saldırganlık alt türleri arasında daha iyi ayırım yapmak için, Anderson ve Bushman 2002'de daha spesifik olarak insan saldırganlığını, yakın zarar verme niyetiyle gerçekleştirilen başka bir bireye yönelik herhangi bir davranış olarak tanımlamaktadırlar. Ayrıca fail, davranışın hedefe zarar vereceğine ve hedefin davranıştan kaçınmaya motive edildiğine inanmalıdır. Saldırganlık bazen duygusal veya tepkisel ve araçsal saldırganlık olarak ikiye ayrılmaktadır (Bushman & Anderson, 2001). Duygusal saldırganlık, adından da anlaşılacağı gibi, olumsuz duygulanım genellikle öfke ile ilişkili saldırganlıktır. Araçsal saldırganlık tipik olarak hedefe yöneliktir ve nispeten etkiden yoksundur. Bununla birlikte, ayırım tamamen net değildir ve sonuç olarak bazı teorisyenler duygusal ve araçsal ayırımın terk edilmesini savunmuşlardır (Bushman & Anderson, 2001; Tedeschi & Felson, 1994).

Yukarıda verilen tanımların her ikisi de saldırganlığı diğer araştırmalardan ayırmaya yardımcı olan birkaç temel özelliği içermektedir. İlk olarak, saldırganlık gözlemlenebilir bir davranıştır bir düşünce veya duygu değildir. Saldırgan bilişler düşmanca tutumlar, inançlar,

düşünceler veya dilekler ile saldırgan duygulanım öfke veya intikam arzusu saldırgan davranışın önemli öncülleri olarak hizmet edebilmektedir. Sıklıkla hizmet etse de ne saldırgan biliş ne de saldırgan duygulanım saldırganlık olarak kabul edilmektedir. İkincisi, eylem kasıtlı olmalı ve bir başkasına zarar verme amacı ile gerçekleştirilmelidir. Bu, kazara zarar vermenin saldırganlık olarak sayılmayacağı anlamına gelmektedir. Niyete odaklanma, söz konusu davranışın sonuçlarına da ağır basmaktadır. Bu, bir kişinin kendi yararına bir başkasına zarar verdiği senaryoların saldırganlık olarak değerlendirilmediği anlamına gelmektedir. Tersine, bireylerin bir başkasına zarar vermeye çalıştığı ancak bunu başaramadığı senaryolar saldırganlık olarak kabul edilmektedir. Üçüncüsü, saldırganlık insanları içermektedir, yani cansız nesnelere zarar vermek saldırganlık olarak değerlendirilmemektedir. Başka bir deyişle, başka bir kişiye zarar verme niyetiyle gerçekleştirilmediği sürece saldırganlık olarak kabul edilmemektedir. Son olarak, zararın alıcısı bu zarardan kaçınmak için motive edilmelidir. Bu durum, mazoşizm, intihar ve yardımcı intihar gibi olguları saldırganlık alanından dışlamaktadır. Bu son davranış biçimlerinin bazılarının saldırganlıkla tamamen ilgisiz olduğu anlamına gelmemektedir. Bununla birlikte, on yıllar boyunca yapılan araştırmalar, sosyal psikologlar tarafından kullanılan daha spesifik “saldırganlık” tanımının, yüksek kaliteli saldırganlık teorilerini geliştirmede ve test etmede son derece yararlı olduğunu kanıtlamış ve bunu karşılayan çeşitli davranış türlerinin olduğunu göstermiştir (Beyer & Peter, 1997).

Laboratuvarda, saldırganlık tipik olarak, hedef bireye uygulanan elektrik şoklarının sayısı veya yoğunluğu değerlendirilerek ölçülmüştür. Alternatif olarak, zararlı beyaz gürültü patlamalarının yoğunluğu saldırganlığın bir ölçüsü olarak kullanılmıştır (Lindsay & Anderson, 2000). Sınırlı sayıda deney, acı sos uygulamasına dayanmaktadır (Lieberman vd., 1999). Yine başkaları sözlü düşmanlık nokta çıkarma (cherek, 1981) ve oyun davranışı (Bandura vd., 1961) ölçümlerini kullanmıştır. Korna çalma ve kişisel yüzleşmeler (Harris, 1973) dâhil olmak üzere laboratuvar dışında çeşitli saldırganlık ölçütleri kullanıldı ve ayrıca kamu arşivlerinden saldırganlık ve şiddet verileri kullanılmıştır (Anderson, 1989).

Engelleme ve saldırganlık teorisi, Dollard ve diğerlerinin çalışmasından ortaya çıkmıştır. Orijinal engellenme ve saldırganlık formülasyonu, engellenmenin bir hedef tepkisinin engellenmesi saldırganlığın gerekli bir öncülü olduğunu ve saldırganlığın engellenmenin kaçınılmaz bir sonucu olduğunu varsaymıştır (Dollard vd., 1939; Miller, 1941). Özünde, hüsrana, beklenen bazı sonuçların ve özellikle organizmanın zevkli olarak beklediği bir sonucun yoksunluğudur (Berkowitz, 1989). Miller (1941) ve Berkowitz’in (1989) iddia ettiği gibi, engellenmenin saldırgan bir tepki üretip üretmediği, hedefe ulaşmanın yakınlığı ve saldırgan davranışsal tepkilerin cezalandırılma potansiyeli gibi çeşitli faktörlere bağlıdır.

Bandura'nın (1973) saldırganlıkla ilgili sosyal öğrenme kuramı, çevrenin agresif davranışsal tepkilerin kazanılmasını ve bunların performans ve sürdürülmesini teşvik eden özellikleri olduğunu varsaymaktadır. Saldırgan davranış, bir başkasının saldırgan davrandığını izleyerek ve o kişinin davranışını taklit ederek öğrenilebilmektedir. Akılda tutulması gereken önemli nokta, davranışın kazanılması için taklittin gerekli olmadığı, sadece kişinin başlangıçta modellenen davranışa katılması gerektiğidir. Saldırganlık aşağıdaki şekillerde korunabilmektedir. İlk olarak, ödüllendirilebilir. Olumlu pekiştirilirse, tepki güçlendirilir ve uygun ipuçları verildiğinde tekrar kullanılabilir. Bir durumda saldırganlığın pekiştirilmesi, diğer durumlarda da saldırganlık olasılığını artırabilmektedir.

Berkowitz (1993) tarafından önerilen bilişsel neo çağrışmacı saldırganlık model hem genel bir duygu teorisi hem de saldırgan davranışın bir açıklaması olması amaçlamıştır. Model, itici bir uyarana karşılaşıldığında, bireyin otomatik olarak olumsuz duygulanım deneyimlediğini öne sürmektedir. Bu olumsuz etki, saldırganlıkla ilgili ('kavga') ve kaçışla ilgili ('uçuş') eğilimlerin tetiklenmesine yol açan çeşitli alt düzey çağrışımları tetiklemektedir. Bu eğilimler, saldırganlık ve kaçışla ilgili motor tepkileri, fizyolojik tepkileri, düşünceleri ve anıları içermektedir. Bu iki eğilim birleştirici ağlar olarak düşünülmektedir. Ağın bir bölümü etkinleştirildiğinde diğer bileşenler de etkinleştirilmektedir. Bu iki eğilimin göreceli gücü, bireyin genetik yapısı, bireyin edindiği öğrenilmiş tepkiler ve durumun kendisi gibi bir dizi faktöre bağlı olmaktadır. Saldırganlıkla ilgili eğilimler daha güçlüyse, birey bu saldırganlıkla ilgili tepkilerin bilinçli ve ön bilinçli farkındalığının bir sonucu olarak ilkel öfke yaşamaktadır. Benzer şekilde, kaçışla ilgili eğilimler daha güçlüyse, bu kaçışla ilgili tepkilerin ön bilinçli ve bilinçli farkındalığı, ilkel bir korku deneyimine yol açmaktadır. Berkowitz, teorisinin bir anlamda James Lange duygu teorisiyle paralellik gösterdiğine dikkat çekmektedir. Özünde, çeşitli saldırganlık veya kaçışla ilgili tepkilere yol açan öfke veya korku deneyimi değil, korku öfkesini üreten saldırganlık veya kaçışla ilgili tepkilerdir. Koşullara bağlı olarak, birey daha sonra çeşitli eylem biçimlerinin sonuçları, caydırıcı uyarıcının şiddeti ve caydırıcı uyarıcının kasıtlı veya kasıtsız olarak ne dereceye kadar uyarıldığı ile ilgili daha yüksek dereceli bilişsel işlemlere dâhil olabilmektedir. Bu üst düzey bilişler Berkowitz'in (1993) modelinde önemli olsa da etki açısından açıkça ikincil niteliktedir. Bu tür bilişler tek başına saldırgan davranış tetiklemek için yeterli değildir, ancak bireyin caydırıcı uyarının nedenlerini ve ayrıca saldırgan davranışın olası sonuçlarını daha açık bir şekilde incelemesini sağlayarak saldırganlıkta potansiyel azalmalara veya artışlara yol açmaktadır. Berkowitz, saldırganlığın ortaya çıkması için bu üst düzey bilişlerin gerekli olmadığını vurgulamaktadır. Bir birey, üst düzey bilişsel işleme girmeden saldırganlaşabilmektedir. Başka bir deyişle, saldırgan davranış, kasıtlı bir

karar gerektirmez. Birçok durumda bireyler neden saldırgan olduklarının farkında olmadan saldırgan davranışlarda bulunabilmektedirler.

Genel saldırganlık modeline göre Saldırgan davranış olasılığını etkileyebilecek birçok girdi değişkeni vardır. Bazıları bireysel farklılık değişkenleridir. Bu girdiler, saldırgan davranış üç yoldan biri veya daha fazlası yoluyla etkileyebilir: biliş düşmanca düşünceler, saldırganlık senaryoları, duyguların düşmanca duygular, ifade edici motor tepkiler ve uyarılmadır. Bu rotalardan geçen değişkenler, bir kişinin duruma ilişkin anında değerlendirmesini etkileyebilmektedir. Bu anı değerlendirme otomatik olarak gerçekleşmekte ve durumun bir yorumunubir duygulanım yorumunu ve deneyimini içermektedir. Durumun acil bir değerlendirmesi yapıldıktan sonra, yeniden değerlendirme yapılabilmektedir. Yeniden değerlendirme, bireyin durumla ilgili ek bilgileri, duruma karşı alternatif davranışsal tepkileri, çeşitli alternatiflerin uygulanabilirliğini ve çeşitli alternatif davranışsal tepkileri gerçekleştirmenin sonuçlarını değerlendirdiği düşünceli, çabalı ve bilinçli bir süreçtir. Yeniden değerlendirme zahmetli bir süreç olduğu için, yalnızca bireyin yeterli bilişsel kaynaklara sahip olması durumunda yapılmaktadır. Modelin son aşamasında birey saldırmak ya da saldırmamak arasında bir seçim yapmaktadır (Anderson & Bushman, 2002).

Saldırganlık Türleri

Saldırganlık çok çeşitli biçimlerde olabilir ve literatürde birçok farklı saldırganlık türü tanımlanmıştır (Krahe, 2013; Parrott & Giancola, 2007). Saldırganlığın birçok türünü organize etmek için çeşitli sınıflandırma şemaları önerilmiştir, ancak hangi taksonominin en iyi olduğu konusunda hala tartışmalar yapılmaktadır. En son önerilen saldırganlık sınıflandırmalarından ikisi örnek olarak Tablo 2 ve Tablo 3'te verilmiştir. Bunlar, fazlalıktan kaçınırken birçok farklı saldırganlık türüne genel bir bakış sağlamaktadır. Literatürde ortaya çıkan çok sayıda alt tip ve bu alt tiplerin birçoğu arasındaki önemli örtüşme göz önüne alınmıştır (Parrott & Giancola, 2007).

Tepki Modları

Saldırgan davranış sınıflandırmada yapılan en yaygın ayrımlardan biri tepki modudur. Saldırganlık genellikle fiziksel, sözel veya ilişkisel olarak sınıflandırılmaktadır. Fiziksel saldırganlık, başka bir kişiye fiziksel olarak zarar vermeyi içermektedir (Bushman & Huesmann, 2010).

Tablo 2.*Saldırganlık Taksonomisi (Krahe, 2013).*

Bakış açısı	Alt Türleri	Örnekler
Tepki şekli	Sözlü	Birine bağırarak veya küfretmek
	Fiziksel	Birine vurmak veya vurmamak
	Duruş	Tehditkâr hareketler yapmak
	İlişkisel	Birine "sessiz muamele" yapmak
	Doğrudan	Birinin yüzüne yumruk atmak
Yakınlık/doğrudanlık	Dolaylı	Arkalarından biri hakkında dedikodu yaymak
Tepkinin özelliği	Harekete geçmek	Başka bir kişinin istenmeyen cinsel eylemlerde bulunmasını sağlamak
	Harekete geçmemek	İş yerindeki bir meslektaştan önemli bilgileri saklamak
	Açık	Birini başkalarının önünde küçük düşürmek
Görüş mesafesi/görünürlük	Gizli	Bir sınıf arkadaşına tehdit edici mesajları gönderme
	Proaktif/provokasyonsuz	Başka bir çocuğun oyuncaklarını kapmak
Kışkırtma/tahrik	Tepkisel/misillemece	Fiziksel saldırıya uğradıktan sonra birine bağırarak
Hedefin yönü	Düşmanca	Öfke ya da hayal kırıklığıyla birine vurmak
	Enstrümantal	Fidyeyi güvence altına almak için rehin almak
Zararın Türü	Fiziksel	Kırık kemikler
	Psikolojik	Korkular ve kâbuslar
Etkilerin Süresi	Geçici	Küçük morluklar
	Kalıcı	Uzun süreli ilişki kuramama
İlişkili sosyal birimler	Bireyler	Yakın partner şiddeti
	Gruplar	İşyanlar ve savaşlar

Tablo 3.*Saldırganlık Taksonomisi (Parrott & Giancola, 2007)*

	Doğrudan İfade	Dolaylı İfade
Aktif İfade	Alt türleri	Alt türleri
	Fiziksel	Fiziksel
	Sözlü	Sözlü
	Duruş	Duruş
	Mala zarar	Mala zarar
	Hırsızlık/Çalma	Hırsızlık/Çalma
Pasif İfade	Alt türleri	Alt türleri
	Fiziksel	Fiziksel
	Sözlü	Sözlü
	Duruş	Duruş
	Mala zarar	Mala zarar
	Hırsızlık/Çalma	Hırsızlık/Çalma

Sözlü saldırganlık, başka bir kişiye zarar vermek için kelimeler kullanmayı içermektedir. İlişkisel saldırganlık, sosyal ilişkilerine zarar vererek veya onları kabul edilmediğini veya dışlandığını hissettirerek başka bir kişiye zarar vermeyi içermektedir (Parrott & Giancola 2007).

Saldırganlığın doğası gereği postüral olabileceği de öne sürülmüştür (Krahe, 2013; Parrott & Giancola, 2007), ancak bu sınıflandırma diğer tepki modlarından daha az yaygındır. Benzer şekilde, bazı araştırmacılar mala verilen zararı ve hırsızlığı farklı saldırganlık biçimleri olarak ele almayı önermektedir (Parrott & Giancola, 2007).

Düşmanca Karşı Enstrümantal Saldırganlık

Araçsal ve düşmanca saldırganlık arasındaki ayrım, en eski ve en yaygın sınıflandırma şemalarından biridir. Düşmanca saldırganlık, bir kişiyi incitme arzusuyla motive edilir ve öfkeli ve dürtüsel olan duygusal olarak "sıcak" davranış olarak tanımlanmaktadır. Bu tür saldırganlık aynı zamanda “kızgın”, “duygusal”, “misilleme”, “dürtüsel” ve “tepkisel” saldırganlık olarak da bilinmektedir. Sizi kızdıran birine vurmak, düşmanca saldırganlığın bir örneği

olabilmektedir. Buna karşılık, araçsal saldırganlık başka bir hedefe ulaşma arzusuyla motive edilmekte ve tipik olarak, sakin ve hesaplı, duygusal olarak "soğuk" davranış olarak nitelendirilmektedir. Araçsal saldırganlığın kurbanına verdiği zarar, sadece istenen diğer hedefe ulaşmanın bir yoludur. Bir banka soygunundan güvenli bir şekilde kaçmak için polise ateş etmek, araçsal saldırganlığa bir örnek olabilmektedir (Bushman & Anderson, 2001; bkz. Buss, 1961)

Düşmanca ve araçsal saldırganlık, dürtüsellğe karşı önceden tasarlanmış saldırganlık ve tepkisele karşı proaktif saldırganlık ikilemleri önemli ölçüde örtüşür ve sıklıkla birbirinin yerine kullanılır, ancak bu ikiliklerin her biri saldırgan davranışın biraz farklı yönlerini vurgulamaktadır. Düşmanca ve araçsal ayrım, saldırgan davranışın amacını vurgulamaktadır. Dürtüsel ve önceden tasarlanmış ayrım, davranışın ne kadar düşüncesiz, dürtüsel ve düşünceli olduğunu vurgulamaktadır. Son olarak reaktif ve proaktif ayrımı, davranışın provokasyona tepki olarak mı yoksa provokasyon olmadan mı gerçekleştiğini belirtmektedir (Anderson & Huesmann, 2003).

Popülerliklerine rağmen, bazı araştırmacılar, geleneksel ikili yaklaşımların, özellikle örtüşmeyen ikili kategoriler olarak ele alındığında, saldırganlığı sınıflandırmada yetersiz kaldığına dikkat çektiler, çünkü bunlar karışık güdü saldırganlığı içermiyor ve diğer yaygın ikiliklerle karıştırılmaktadır. Bu sorunu anlamamanın anahtarı, "ikilik" teriminde yatar ve bu, her örneğin iki olası kategoriden yalnızca birinde sınıflandırılması gerektiği anlamına gelmektedir. Ancak saldırganlık daha karmaşıktır ve en popüler saldırganlık ve şiddet ikilikleri örtüşür. Örneğin, düşmanca ve araçsal ikilik, otomatik ve kontrollü bilgi işleme ikiliği ile örtüşür, ancak tam olarak aynı değildir. Geleneksel düşmanca ve araçsal ayrım, saldırgan davranışın ya incitme arzusuyla ya da başka bir hedefe ulaşma arzusuyla motive edilmesini gerektirir ve birden fazla amaç tarafından motive edilen saldırganlığa yer bırakmamaktadır. Örneğin, popüler olmayan bir lise öğrencisinin günlük olarak zorbalığa uğradığını ve genellikle sonunda zorbalığa son vermek ve akranlarının saygısını kazanmak için zorbadan intikam almayı hayal ettiğini varsayalım ve Bir gün, zorba kurbanı kenara iter ve zorbalığa uğrayan öğrenci bir öfke nöbeti içinde saldırarak istenen ödülleri kazanır. Bu örnek hem düşmanca hem de araçsal saldırganlık unsurlarına sahiptir ve geleneksel ikilik kullanılarak kolayca sınıflandırılmaz (Anderson & Carnagey, 2004; Anderson & Huesmann, 2003; Bushman & Anderson, 2001).

Benzer şekilde, geleneksel sınıflandırma, düşmanca saldırganlığın nispeten otomatik olmasını gerektirirken, araçsal saldırganlığın nispeten kontrollü olduğu kabul edilir, ancak bazen düşmanca saldırganlığın kontrollü yönleri vardır ve araçsal saldırganlığın otomatik yönleri bulunmaktadır. Örneğin, iki adamın bir barda tartıştığını varsayalım. Bir adam öfkeyle

diğerini yumruklamaya hazırlanır ve ta ki o adamın cebinde bir silah fark edene kadar. Sözde saldırgan daha sonra hızla geri çekilir ve bunun yerine sözlü bir hakaret çığığı atmaya karar verir. Amaçlanan saldırganlığın öfke tarafından yönlendirildiğı ve sözlü hakaretin düşmanca sayılacağı gerçeğı, onu düşmanca bir eylem olarak sınıflandırır, ancak potansiyel olumsuz sonuçların dikkate alınması aynı eylemi araçsal olarak sınıflandırır. Yine, geleneksel düşmanca ve araçsal ikili sınıflandırma şeması bu davranışı açıklamakta yetersiz kalmaktadır (Anderson & Carnagey, 2004; Anderson & Huesmann, 2003; Bushman & Anderson, 2001).

Bu sınıflandırma sorunlarıyla başa çıkmanın bir yolu, saldırgan davranışların yakın ve nihai hedefleri arasında ayrım yapmak ve sınıflandırmaya boyutsal bir yaklaşım benimsemektir. Bu şemayı kullanarak saldırgan davranışın en yakın hedefi, bir başkasına zarar vermek olmalıdır, ancak nihai amaç, doğası gereğı düşmanca olabilir doğası gereğı araçsal olabilir. Benzer şekilde, herhangi bir saldırganlık eylemi, en az dört farklı sürekli boyutta çeşitli noktalara yerleştirilebilir: ilk olarak ne kadar düşmanca veya ajite duygunun mevcut olduğu, ikinci olarak davranışın ne kadar otomatik olduğu, üçüncü olarak nihai amacın faile fayda sağlamak ve mağdura zarar vermek olduğu ve son olarak sonuçların ne dereceye kadar saldırgan eylem olarak kabul edildi. Bu boyutlu yaklaşım, karışık güdüleri ve nispeten otomatik ancak sonuca duyarlı saldırganlık biçimlerini barındıran saldırgan davranışın daha nüanslı bir sınıflandırmasına izin vermektedir (Anderson & Carnagey, 2004; Anderson & Huesmann, 2003).

Doğrudan ve Dolaylı Saldırganlık

Saldırganlık da doğrudan veya dolaylı olarak sınıflandırılabilir (Buss, 1961; Krahe, 2013). Doğrudan saldırganlık, mağdur fiziksel olarak mevcut olduğunda meydana gelirken, dolaylı saldırganlık, mağdur fiziksel olarak yokken ortaya çıkmaktadır. Örneğın, birinin yüzüne yumruk atmak doğrudan fiziksel saldırganlık olarak kabul edilirken, aynı kişiyi öldürmek için bir kiralık katil kiralamak dolaylı fiziksel saldırganlık olmaktadır. Benzer şekilde, birinin yüzüne karşı hakaret etmek doğrudan sözlü saldırganlık olurken, aynı kişiye anonim olarak kötü e-postalar göndermek dolaylı sözlü saldırganlık olacaktır (Dewall vd., 2012).

Ne yazık ki, düşmanca ve araçsal dikotomi gibi, doğrudan ve dolaylı saldırganlık dikotomisiyle ilişkili sınıflandırma sorunları vardır. Çünkü ikinci sınıflandırma eylemin ve aktörün mağdura görünürlüğünü ve zarar veren eyleme yakınlık ile karıştırılır. Örneğın, bir jüri bir suçluyu ölüme mahkûm ederse, yargılama sırasında suçlunun bulunması bu eylemi doğrudan saldırı olarak sınıflandırmaktadır. Ancak, fiili infazın daha sonra jüri üyesi olmadan

gerçekleştirilecek olması, bu eylemin dolaylı saldırganlık olarak daha iyi sınıflandırıldığını düşündürmektedir. Bunun yerine, bu davranışı oldukça görünür ancak yakınlığı düşük olarak sınıflandırmayı seçmek bu sorunu çözmektedir. Ancak bazı senaryolarda, görünürlük ve yakınlık boyutlarını daha da hassaslaştırmak gerekebilmektedir. Örneğin, bir keskin nişancı çok uzak bir mesafeden birine suikast düzenlerse, saldırganlık eyleminin görünürlüğü düşüktür zamansal yakınlık yüksektir ve saldırgan ile kurban arasındaki büyük mesafe göz önüne alındığında uzamsal yakınlık açısından düşüktür. Benzer şekilde, bir suikastçı bir kişinin içeceğine yavaş etki eden zehir koyar ve ardından kurbanı bilgilendirirse, bu saldırganlık eylemi görünürlük açısından yüksek ve zamansal yakınlık açısından düşük, ancak mekânsal yakınlık açısından yüksek olacaktır (Anderson & Carnagey, 2004).

Yerinden Edilmiş ve Tetiklenmiş Yerinden Edilmiş Saldırganlık

Saldırganlık bazen yerinden edilmiş veya tetiklenmiş yerinden edilmiş saldırganlık olarak da sınıflandırılmaktadır. Yerinden edilmiş saldırganlık, masum bir ikame hedef saldırganlığın kurbanı olduğunda ortaya çıkmaktadır (Bushman & Huesmann, 2010). Örneğin, bir garsonun işyerinde bir müşteri tarafından hakaret edildiğini varsayalım. Garson çok sinirli olmasına rağmen misilleme yapmaktan kaçınıyor. Daha sonra eve gider ve görünürde bir sebep olmaksızın kız arkadaşına bağırırsa, yerinden edilmiş saldırganlık meydana gelmiştir. Müşteriye misilleme yapmak yerine, garsonun masum kız arkadaşı, saldırgan patlamasının hedefi haline gelmektedir. Tetiklenen yerinden edilmiş saldırganlık, yedek hedef nispeten küçük bir suçtan suçlu olduğunda meydana gelmektedir (Miller vd.,2003). Örneğin, aynı garson kız arkadaşının söz verdiği gibi hala çöpü çıkarmadığını öğrenmek için eve gelmişse, bu küçük kusur onu sözlü olarak kendisine saldırmaya teşvik etmiş olabilir. Burada, garsonun saldırgan taşkınlığının bariz bir nedeni vardır, ancak saldırgan tepkisi, kız arkadaşının suçunun ciddiyeti ile orantısızdır. Araştırmalar, potansiyel saldırgan ilk provokasyon hakkında uzun uzun düşünürse tetiklenen yerinden edilmiş saldırganlığın olasılığının ve/veya ciddiyetinin arttığını ve bu tür ruminasyonun uzun süreler boyunca saldırganlığa hazır olmayı sürdürebileceğini göstermiştir (Bushman vd., 2005). Saldırgan ikame hedeften hoşlanmıyorsa, hedef saldırgandan farklıysa veya hedef bir dış grubun üyesiyse, tetiklenen yerinden edilmiş saldırganlık da daha olasıdır (Pedersen vd., 2008).

Aktif ve Pasif Saldırganlık

Saldırganlık aktif ve pasif olarak da sınıflandırılabilir. Aktif saldırganlık zararlı davranışlarda bulunmayı içerirken, pasif saldırganlık yararlı davranışlarda bulunmamayı içermektedir. Örneğin, birini tekmelemek veya aşağılamak aktif saldırganlık olarak kabul

edilirken, birisini bir partiye davet etmeyi kasten “unutmak” ve boğulmakta olan birinden kasten yardım almamak pasif saldırganlık olarak kabul edilmektedir (Bushman & Huesmann, 2010, Buss, 1961; Krahe, 2013).

Açık Karşı Gizli Saldırganlık

Saldırganlık bazen açık veya gizli olarak da sınıflandırılır. Açık saldırganlık, birisiyle dalga geçmek veya onu arkadaşlarının önünde dövmek gibi oldukça görünür davranışlardır. Buna karşılık, bir kişi için kötü notlar bırakmak veya insanlar hakkında arkalarından söylentiler yaymak gibi gizli saldırganlığın görünürlüğü nispeten düşüktür (Krahe, 2013).

Meşru ve Gayri Meşru Saldırganlık

Saldırganlığın meşru ve gayri meşru olarak sınıflandırılabilmesi de öne sürülmüştür. Örneğin, ölüm cezası birçok ülkede yasal ve bu nedenle meşru saldırganlık olarak kabul edilebilir. Buna karşılık, cinayet gayri meşru saldırganlık olarak kabul edilecektir. Ne yazık ki, yasal alan dışındaki meşru ve gayri meşru saldırganlık arasındaki ayrım oldukça öznel. Örneğin, bir grup köle, özgürlüklerini kazanmak için ayaklanıp efendilerine saldırırsa, bu, köleler ve köleliğe karşı olan herkes tarafından meşru bir saldırı olarak kabul edilecektir. Bununla birlikte, aynı davranışın, köle sahipleri ve köleliği destekleyen herhangi biri tarafından gayri meşru saldırganlık olarak görülmesi muhtemeldir. Fiziksel ceza birçok ülkede suç olarak kabul edilse de Amerika Birleşik Devletleri’ndeki ebeveynler için tamamen yasal ve birçok kişi tarafından meşru bir davranış kontrolü ve çocuk yetiştirme biçimi olarak kabul edilmektedir. Bununla birlikte, Amerika Birleşik Devletleri’nde fiziksel cezanın yasal statüsüne ve desteğine rağmen, hala onu gayri meşru bir saldırganlık biçimi olarak gören birçok ebeveyn var. Benzer şekilde, ölüm cezası Amerika Birleşik Devletleri’nin bazı bölgelerinde yasal olsa da meşruiyeti konusunda hala büyük tartışmalar bulunmaktadır. Bu nedenle, belirli bir saldırı eylemi açıkça yasal veya yasa dışı olsa bile, bu davranış meşru veya meşru olmayan saldırganlık olarak sınıflandırmada hala büyük miktarda öznellik vardır (Krahe, 2013).

Kişisel ve Durumsal Saldırganlık

İnsan saldırganlığını anlamak için yaygın olarak kullanılan, bütünleştirici ve kapsamlı bir teorik çerçeve olan genel saldırganlık modeli, saldırgan davranışın hem kişisel hem de durumsal değişkenlerden büyük ölçüde etkilendiğini vurgular. Bu nedenle, herhangi bir saldırgan davranış örneği, kişi faktörlerinden, durum faktörlerinden veya her ikisinden ne ölçüde etkilendiğine bağlı olarak boyutsal olarak sınıflandırılabilir. Saldırganlık olasılığını

artıran kişi faktörlerinin örnekleri arasında cinsiyet, inançlar, tutumlar ve değerler uzun süreli ve vadeli hedefler yer almaktadır (Anderson & Bushman, 2002; Anderson & Carnagey, 2004; DeWall vd., 2012).

Bu nedenle, pasifist bir birey, karakteristik olmayan saldırganlığa girişme noktasına kadar kışkırtılırsa, bu, kişi temelli davranışa göre duruma dayalı olarak sınıflandırılmaktadır. Buna karşılık, aşırı saldırgan bir birey saldırganlık için durumsal risk faktörlerinin göreceli yokluğunda birine saldırırsa, bu davranış duruma dayalı olarak kişi olarak sınıflandırılmaktadır. Elbette çoğu senaryoda, narsist bir bireyin kendisine hakaret eden birine misilleme yapması veya cinsiyetçi bir erkeğin alkol içtikten sonra kadınlara karşı özellikle saldırgan olması durumunda olduğu gibi, saldırgan davranış hem kişisel hem de durumsal olarak belirlenmektedir. Bu nedenle, saldırgan davranış örneklerinin çoğu açıkça kişiye karşı duruma dayalı değildir, ancak yine de bir davranışın kişisel ve durumsal değişkenler tarafından ne ölçüde başlatıldığını düşünmek yardımcı olabilmektedir (Anderson & Bushman, 2002).

Sporda Saldırganlık

Saldırganlık sadece başkalarına zarar vermeyi içeren bir davranış değil, aynı zamanda karmaşık bir duygusal durum, tüm zihinsel yaşamı kapsayan güçlü bir motivasyon temeli olan belirli bir bilişsel yapıdır. Öfke duygusunu herkes bilir çünkü bu bir soruna, içsel veya dışsal bir gerilime verilen doğal bir tepkidir. Bu nedenle çevreden veya kendi kendine olan unsurlara veya kişilere yönlendirilebilir. Saldırganlığın aşırı ve uygunsuz biçimde dışsallaştırılması, şiddete ve faaliyetlerle veya diğerleriyle etkili bir şekilde ilişki kuramamaya yol açarken, ifadesinin engellenmesi depresyona, fiziksel hastalıklara ve iletişimde zorluklara yol açmaktadır. Görünürdeki basitliğin yanı sıra, saldırganlık kavramı genellikle tanımlanmamıştır ve zamanla çeşitli açıklamalar yapılmıştır. Larousse Psikoloji Sözlüğü saldırganlığı “başka bir canlıya fiziksel veya zihinsel olarak saldırma eğilimi” olarak değerlendirmektedir (Sillamy, 1998). Öte yandan, Ansiklopedik Psikiyatri Sözlüğü saldırganlığı, bir kişiyi, bir nesneyi yok etmek, değersizleştirmek, kısıtlamak, inkâr etmek veya aşağılamak için bilinçli, bilinçsiz veya fantastik planda meydana gelebilecek bir dizi düşmanca davranış olarak tanımlamaktadır (Gorgos, 1987). Bu nedenle ister somut olarak ortaya çıksın ister bastırılsın, saldırganlığın sonucu, kendisine veya başkalarına fiziksel, maddi veya psikolojik zararlar vermesidir. Uzmanların saldırganlık konusundaki farklı bakış açıları, zaman içinde çeşitli teorilerde yoğunlaştırılmıştır. Psikoanalitik yaklaşım, saldırganlığın doğuştan gelen karakterini vurgulamakta ve insanların saldırgan ve şiddetli olma içgüdüleriyle doğduğunu belirtmektedir. Gözlem yoluyla öğrenme, taklit mekanizmasına dayanmaktadır. Bir kişi, kendini bu tür

eylemlere dâhil etmeden, sadece önemli veya otoriter olan ve bu nedenle model olarak algılanan diğerlerinin davranışlarını gözlemleyerek saldırgan davranış şemalarını öğrenmektedir. Saldırganlığa ilişkin biyolojik vizyonla çelişen sosyal öğrenme teorisi, saldırgan davranışlara yol açabilecek çeşitli faktörleri hesaba katmaktadır. Ayrıca saldırganlık öğrenilmiş bir davranış olarak görüldüğü için kontrol ve önleme perspektifi sağlamakta, bu nedenle gerilemesi ve yönetimi de öğrenilebilmektedir (Mitrofan, 1996).

Diğer faaliyetlerden farklı olarak spor, bireyler arasında fiziksel yüzleşmeyi içermekte ve onu saldırgan davranışların ortaya çıkması için iyi bir çerçeve haline getirmektedir. Ancak, sporda saldırganlık kesinlikle olumsuz olarak algılanmaz; başarı arayışı gibi iddialı bir davranış olduğunda, saldırganlık oldukça arzu edilmektedir (Wlazlo, 2007). Bu perspektiften, sporcular üzerinde, kendi ihtiyaçlarını ve büyük bir zafer arzusunu ortaya koyan iddialı bir davranışa yakın, ancak tüm bunlar rakibe zarar verme niyeti olmadan, özel bir saldırganlık biçiminden söz edilmektedir. Husman ve Silva, bu araçsal saldırganlığı bir avantaj elde etme veya ödül alma yönündeki içsel arzu ile karakterize edilen yaralanma girişimi olarak tanımlamıştır. Düşman bir atlet ile araçsal saldırganlığı kullanan bir atlet arasındaki farkı vurgulamışlardır. İlki başkalarına acı ve ızdırap vermeyi amaçlıyorsa, ikincisi takımına avantaj sağlamak veya maçı kazanmak için saldırganlığı kullanmaktadır. Ancak gerçekte sporda bu davranışın sınırlarını aşmak çok kolaydır. Ne yazık ki, sahada veya saha dışında meydana gelen çok sayıda kabul edilemez davranışla karşı karşıyayız (Baird, 2009).

Herkes, sporun kendisinin bir yüzleşme, bir savaş metaforu, insan doğasına özgü saldırgan dürtülerinizi sergilemek için medeni bir yol olduğu konusunda hemfikirdir. Sporda bu dürtüler saldırgan bir tutuma veya mücadeleye dönüştürülmektedir. Bu nedenle, böyle bir “savaşın” galibi, sonunda suçluluk duygusuna sahip olmayacak ve sosyal olarak suçlanmayacak, aksine tanınma ve takdir görecektir. Russel, 1993’te (Baird, 2009: 377) “spor muhtemelen kişilerarası saldırganlık eylemlerinin sadece hoş görülmediği, aynı zamanda coşkuyla alkışlandığı tek ortamdır. Bu düşüncüyü takiben Baird, “spor psikolojisinde saldırganlığın önemli bir araştırma noktası olduğunu çünkü sporun kişilerarası saldırının çoğunlukla kabul edildiği birkaç alandan biri olarak görüldüğünü” belirtmektedir (Baird, 2009). Bununla birlikte, günümüzde genellikle sporcular veya seyirciler arasında saldırganlık ile karşı karşıyayız. Saldırgan dürtüler yalnızca basit bir enerji kaynağı ve kazanma arzusu değildir; çeşitli sporcular, agresif bir oyun tarzının başarı için bir koşul olduğunu genç seviyeden öğrenirler. Ayrıca, bugün agresif sporcular modeldir ve daha genç olanlara sahada adil oyun eksikliğinin gerekli olduğunu öğretirler. Rekabet baskısı çok büyük ve ne olursa olsun zafer bir zorunluluk haline geliyor. Ayrıca, hüsrana spor hayatında yaygın bir unsurdur. Bütün bunlar,

yüksek performanslı sporları, sağlığı ve dürüst yüzleşmeyi teşvik eden bir ortamdan saldırganlığı teşvik eden bir ortama değiştirme riskini artırır. Ayrıca Tenebaum 1997’de “Uluslararası Psikoloji Derneği’nin sporcuların ve seyircilerin saldırganlığının sosyal bir sorun haline geldiğini kabul ettiğini” belirtmiştir (Keeler, 2000).

Zamanla sporda saldırganlık üzerine çeşitli çalışmalar yapılmıştır. En sık olarak, şu faktörler açısından saldırgan tezahür arasındaki farkları yakalamaya çalıştılar: cinsiyet, sporcuların yaşı, sporun temas düzeyi, deneyim, motivasyon ve görev yöneliminin derecesi. 1965 yılında Berkowitz, “spordaki saldırganlığın, sporcuların heyecan düzeyi ile yeterli tetikleyicilerin varlığı arasındaki etkileşim nedeniyle ortaya çıktığını” belirtmiştir (Keeler, 2000). Aynı dönemde, işlenen suçların sayısı ile ilgili olarak çeşitli spor türlerini incelemiş ve saldırgan davranışın normalde temas sporları ile ilişkili olduğu sonucuna varmıştır” Spordaki deneyim düzeyi ile ilgili olarak, profesyonel takımların profesyonel olmayan takımlara göre daha agresif görüldüğünü göstermiştir. Saldırgan davranış sosyalleşme sürecinin bir sonucudur. Spor olayları ile sınırlı sporda saldırgan davranış, sosyal olarak kazanılan normal bir davranışa dönüşmektedir (Munoz, 2002).

1991’de sporcuların, sporcu olmayanlara göre genel olarak daha yüksek düzeyde saldırgan davranışları kabul ettiklerini göstermişlerdir. Ayrıca aynı yazarlar, esas olarak görev odaklı olan sporcuların, Ego/kendini merkeze alan sporculara göre daha az saldırgan olduklarını belirtmişlerdir (Keeler, 2000).

Son araştırmalar da aşağıdaki sonuçları ortaya çıkarmıştır:

- Luxbacher’a göre Antrenörler için zaferi çok önemli olarak algılayan sporcuların, önemli ölçüde daha yüksek düzeyde agresif tepkileri olduğu söylenmektedir (Keeler, 2000).
- Shields ve Bredemeier’e göre spor saldırgan davranışları teşvik etmektedir (Baird, 2009).
- Kerr’e göre spor, doğası gereği saldırganlığı sürdürebilir. Coulomb ve Rasle’nin yaptığı çalışmada erkek atletler, kadın atletlere göre daha yüksek düzeyde saldırganlığa sahiptirler çünkü daha saldırgan modellere sahiptirler ve erkeklik normları saldırganlık kullanımını yasaklamaz. Sporda uygulamalı saldırganlık üzerine sosyal öğrenme kuramı ile ilgili çok sayıda önemli çalışma bulunmaktadır. Tüm bu çalışmalar, sporcuların saldırgan davranışları çalıştıkları ortamda öğrendikleri fikrine dayanmaktadır. Ayrıca, spor kariyerinde ilerledikçe, saldırganlığın sıklığı, bu tür davranışları öğrenmek için ayrılan zamanla orantılı olarak artmaktadır (Baird, 2009).

Buz Hokeyi ve Saldırganlık

Özel birtakım sporlarında bazen kendi kurallarında saldırganlık eğilimlerinin kontrol altına alınamadığı görülmektedir. Bunun sonucunda da hoş gitmeyen bazı davranışlar gözlemlenmiştir. Hatta bu saldırganlık ve şiddet olaylarının bir kısmı ölümlerle sonuçlanmıştır. 1992 yılında bir buz hokeyi maçında bir oyuncu dışarıdan aldığı darbe sonucu hayatını kaybetmiştir (Ramazanoğlu vd., 2002). Spor dallarının tamamında oyuncular belli kurallar çerçevesinde fiziksel efor sarf ederek saldırgan davranışlar sergilerler. Dolayısıyla her spor dalındaki saldırganlık düzeyi aynı kabul edilmemektedir. Amerikan futbolu, buz hokeyi, boks ve güreş gibi bazı spor dallarının diğerlerine göre daha fazla saldırganlık içerdiği söylenmektedir (Eripek, 1993).

Buz hokeyi ve saldırganlık üzerine yapılan araştırmalar, forma renginin bile saldırganlık düzeyi üzerinde büyük etkisi olduğunu göstermektedir. Bir araştırmaya göre buz hokeyi ve futbol takımları siyah üniformalı olduklarında daha agresif oyun sergilediler ve daha fazla sarı kartla karşılaştılar veya daha fazla ceza vuruşu yapmak zorunda kaldılar (Frank & Gilovich, 1988). Cinsiyet açısından değerlendirildiğinde, erkeklerin buz hokeyi, Amerikan futbolu veya boks gibi agresif sporları kadınlara göre daha fazla tercih ettikleri görülmüştür (Morris, 2002).

Buz Hokeyi Kurallarına Göre Saldırganlık

Buz hokeyinde şiddetli cezanın saldırganlığı önlemekten kaynaklandığı vurgulanmaktadır. Buz hokeyi kuralları Uluslararası Buz Hokeyi Federasyonu (IIHF) saldırganlığa izin vermemekte ve saldırganlığın türüne göre cezayı gerçek oyun süresi ile vermiştir. Bu cezalara göre takımlar oyuncu eksikliği ile oyuna devam etmek zorunda kaldı ve bu da tabii ki maçın skorunu etkiledi. Gee'nin 2007 yılında Uluslararası Buz hokeyi liginde yaptığı bir çalışmada saldırganlık sonucunda uygulanan yasal ücret kesintilerinin saldırganlığı azalttığı tespit edilmiştir. Gee, saldırgan davranışlara karşı yüksek ceza kullanımının saldırgan davranışların azaltılmasında bir etken olduğunu söyledi (Gee & Potwarka, 2007).

Aşağıda Uluslararası Buz Hokeyi Federasyonu tarafından tutanağa göre bazı cezalar verilmiştir. Cezalar kategorilere ayrılmış olup, ceza süreleri aşağıdaki gibi tutanak olarak belirtilmiştir:

- Küçük Ceza (2 dak.)
- Büyük Penaltı (5 dak.)
- Suistimal (10 dk.)

- Oyun Suistimali
- Maç Cezası
- Penaltı atışları

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Yöntem

Araştırmanı Modeli

Araştırmada nicel araştırmalarda kullanılan bir konuya ilişkin katılımcıların görüşlerinin alındığı; özelliklerinin belirlendiği ve bireylerin ilgi, tutum, yetenek gibi özelliklerin ön plana çıktığı ve araştırma modellerinden tarama modeli olarak anket tekniği kullanılmıştır (Büyüköztürk, Kılıç Çakmak, Akgün, Karadeniz & Demirel, 2012). Araştırmanın geçmişte ya da günümüzde yaşanan durum ve olayları, var olduğu şekli ile betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımıdır (Karasar, 1999).

Evren ve Örneklem

Bu çalışmanın evreni Türkiye Buz Hokeyi Federasyonunda faal ve lisanlı 940 Buz hokeyi sporcusu yer almaktadır (TBHF, 2021); Araştırmamızda örnekleme yöntemlerinden olan basit seçkisiz yöntem kullanılmıştır. Belirlenen yöntem ile her biri için örneklem seçme işleminde eşit seçilme olasılığı vererek seçimine eşit seçilme olasılığı vererek seçilen kişilerin aldığı yöntemdir (Büyüköztürk vd., 2013). Belirlenen örneklem grubu ise 2021-2022 sezonu içerisinde Buz hokeyi branşında aktif olarak mücadele eden 70'i kadın ve 81'i erkek sporcu ile toplam 151 lisanslı sporcu bulunmaktadır.

Veri Toplama Teknikleri

Araştırmamız da veri toplamak için kullanılan tarama yöntemi anket tekniği kullanılmıştır. Covid-19 pandemi nedeniyle 2020-2021 sezonunda mücadele eden antrenörler ve sporcular ile iletişim kurularak iletişime geçilmiştir. Hazırlanan web tabanlı anketler belirtilen link ile sporculara aktarılmıştır. İnternet ortamında cevaplandırılan sorular gözden geçirilerek geçerli olan anket sonuçları analiz programına dahil edilmiştir. Anket linki (<https://forms.gle/B19UFsuffDjcrq9z9>).

Veri toplama amacıyla hazırlanan 'Kişisel Bilgi Formu 'araştırmacı ve uzman görüşü ile oluşturulmuştur. Bu formda yer alan sorular çalışmayla ilişkili olan Buz hokeyi sporcularının demografik (cinsiyet, yaş, öğrenim düzeyi, kişisel aylık gelir, ailelerin aylık geliri, aile yapısı)

ve spora ilişkin (spor yaptığı il, spor deneyim süresi, haftalık toplam antrenman süresi, millî sporcu olma durumu, kullanmış olduğu sopa yönü, oynadığı mevki) özelliklerin belirlenmesi hedeflenmiştir.

Özgüven Ölçeği

Araştırmada örneklem grubunda sporcuların özgüven düzeylerinin belirlenmesi için tasarlanan Akın (2007) tarafından sunulmuş olan “Özgüven Ölçeği” kullanılmıştır. Tasarlanan ölçek beşli likert, 33 maddeden ve iki alt boyuttan oluşmaktadır. Ölçekte bulunan İç özgüven alt boyutunda 17 madde bulunmaktadır. Dış özgüven alt boyutunda ise 16 madde bulunmaktadır. İç özgüven alt boyutunda kişinin kendini tanıması, sevmesi, açık hedefler koyması ve tanıması gibi özellikler ele alınmıştır. Dış özgüven boyutunda ise iletişim, kendini ifade etme, bireyin sosyal yaşantısı gibi özelliklerdir. Ölçekteki iç tutarlılık güvenlik açısından ölçeğin bütününe bakıldığında ,91 iç özgüven, 89 ve dış özgüven faktörü açısından ise, 76 şeklinde elde edilmiştir (Akın, 2007).

Saldırganlık Ölçeği

Çalışmada Buz hokeyi sporcularının saldırganlık düzeylerini ölçmek amacıyla Buss ve Perry'nin geliştirdiği ve ölçeği Türkçeye uyarlayan Demitaş Madran (2012)'de hazırlamış olduğu Saldırganlık Ölçeği kullanılmıştır. Ölçek 29 maddeden oluşmaktadır, saldırganlık ölçeği dört boyutlu olup, beşli Likert tipinde uygulanmıştır. Saldırganlık ölçeği dört alt boyuttan oluşmaktadır. Ölçeğin alt boyutları fiziksel saldırganlık, düşmanlık, öfke ve sözel saldırganlıktan oluşmaktadır. Saldırganlık ölçeğinde puanlama (1) Hiç uygun değil, (2) Çok az uygun, (3) Biraz uygun, (4) Çok uygun, (5) Tamamen uygun cevapları içeren 'li likert tipindedir. Saldırganlık ölçeği güvenilirlik değerleri incelendiğinde Demirtaş Madran (2012)'de Türkçe'ye uyarladığı çalışmasında, genel güvenilirlik Cronbach's alpha değeri (0,85) Alt boyutların incelendiğinde ise fiziksel saldırganlığın Cronbach's alpha değeri (0,78), düşmanlığın Cronbach's alpha değeri (0,78), öfkenin Cronbach's alpha değeri (0,76) ve sözel saldırganlığın Cronbach's alpha değeri (0,48) olduğu görülmektedir (Madran, 2012).

Verilerin Analizi

Araştırmamızda yapılan analiz sonuçlarına geçmeden önce, yapılan analizlerle durağanlık, doğrusallık, normallik ve homojenlik gibi olan varsayımlar gözden geçirilmeli ve varsayımların hakkında bilgilere bakılmalıdır. Araştırmacı gözden geçirilen bilgiler

doğrultusunda uygulanacak olan analiz tekniklerini tercih edilen ve edilmeyen olarak analiz teknikleri hakkında bilgi vermelidir (Tozoğlu & Dursun, 2020).

Araştırmamız da uygulanan ölçekler ile alınan cevaplar doğrultusunda verilerin analizlerini gerçekleştirmek amacı ile verileri bilgisayar ortamına aktarılmıştır. Yapılan çalışma için il olarak, sporcuların demografik bilgi cevapları, Özgüven ve Saldırganlık Ölçekleri kontrol edilerek gözden geçirilmiştir. Anketler verilen cevaplar arasında eksik veya yanlış verilen cevaplara değerlendirilmeye alınmamıştır. Anketler arasında uygun olan cevaplar, bilgisayar ortamına aktarılıp ve ölçeklerin veri analizi için değerlendirme yapılmıştır. Uygulanan verilerin analizi SPSS 21,00 paket programı kullanılmıştır.

Araştırmamızda elde edilen veri analizleri için tanımlayıcı analiz olarak (frekans, aritmetik ortalama, standart sapma, yüzdelik dağılım) durumları değerlendirilmiştir. Verilerin analizinde normal dağılıma sahip verilere parametrik testlerden, iki farklı bağımsız değişkenler ile özgüven ve saldırganlık ölçeği arasındaki ilişkinin belirlenmesi için “Bağımsız Örneklemeler için T-testi” ve ikiden fazla farklı değişken ile özgüven ve saldırganlık ölçeği arasındaki ilişkiyi incelemek için “Tek Yönlü Varyans Analizi” Sporcuların yaş, kişisel aylık gelir, aile aylık gelir, sporculuk süresi (yıl) ve haftalık spor yapma süresi (saat) ile özgüven ve saldırganlık ölçeği arasındaki farklılaşmayı belirlemek için “Pearson korelasyon” veri analizi yapılmış ve sonuçlar $p<,05$ önem seviyesinde değerlendirilmiştir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

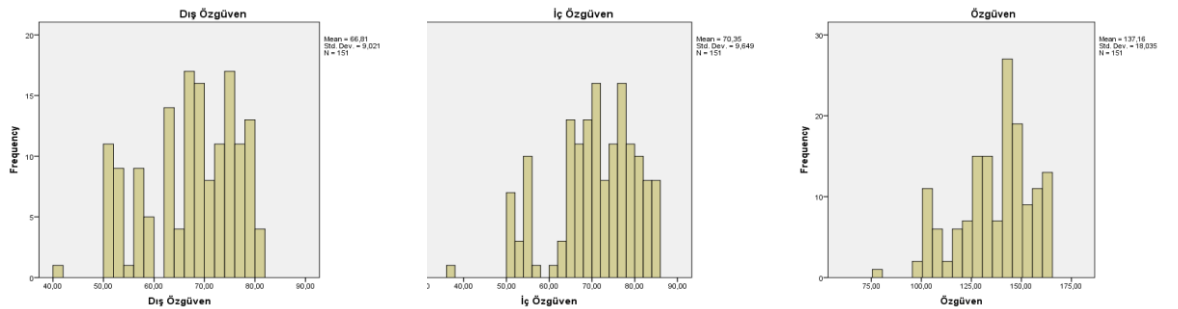
Bulgular

Bu bölümde veriler analiz edilirken öncelikle tanımlayıcı analiz (frekans, aritmetik ortalama, standart sapma, yüzdelik dağılım) teknikleri kullanılmıştır. Bunlar; frekans, aritmetik ortalama, standart sapma ve yüzdelik dağılımdır. Normal dağılım gösteren verilerde parametrik testlerden, iki farklı bağımsız değişkenler ile özgüven ve saldırganlık ölçeği arasındaki farklılaşmayı belirlemek için “Bağımsız Örneklemeler için T-testi” ve ikiden fazla farklı değişken ile özgüven ve saldırganlık ölçeği arasındaki farklılaşmayı belirlemek için “Tek Yönlü Varyans Analizi” testi, uygulanmıştır.

Tablo 4.

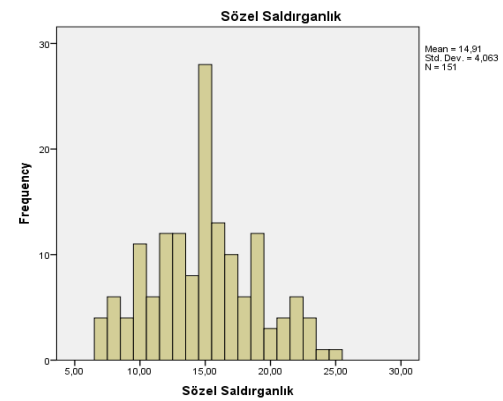
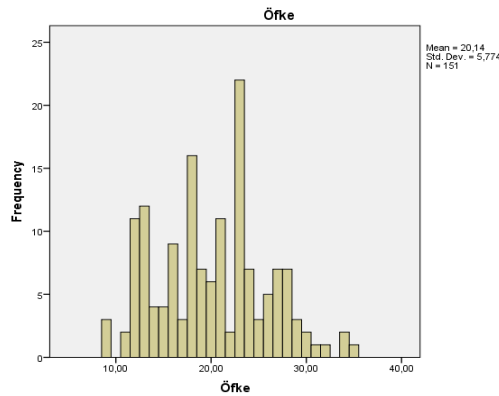
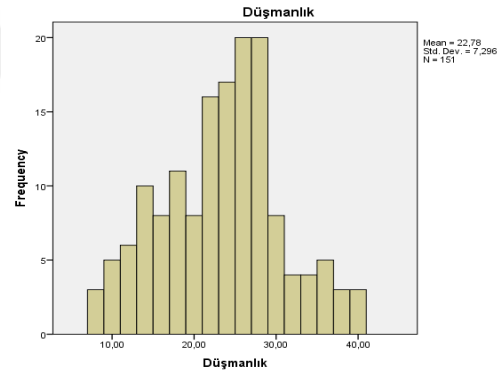
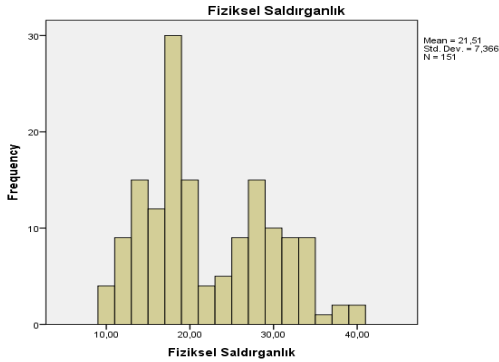
Özgüven Ölçeği Tanımlayıcı İstatistik Dağılımı

	İç Özgüven	Dış Özgüven	Özgüven
N	151	151	151
Mean	70,35	66,80	137,15
Median	71,00	68,00	142,00
Mode	76,00	74,00	105,00 ^a
Std. Deviation	9,64	9,020	18,03
Skewness	-,744	-,537	-,640
Std. Error of Skewness	,197	,197	,197
Kurtosis	,256	-,611	-,190
Std. Error of Kurtosis	,392	,392	,392

Tablo 5.*Saldırganlık Ölçeği Tanımlayıcı İstatistik Dağılımı*

	Fiziksel Saldırganlık	Düşmanlık	Öfke	Sözel Saldırganlık
N	151	151	151	151
Mean	21,50	22,78	20,13	14,90
Median	19,00	23,00	20,0	15,0
Mode	18,00	21,00	23,00	15,00
Std. Deviation	7,36	7,2	5,77	4,06
Skewness	,431	,033	,182	,164
Std. Error of Skewness	,197	,197	,197	,197
Kurtosis	-,855	-,374	-,576	-,410
Std. Error of Kurtosis	,392	,392	,392	,392

Verilerin analiz değişkenler için frekans dağılımları incelendiğinde tablo 4’de ve tablo 5’de saldırgan ve özgüven ölçeklerinde her alt boyutun çarpıklık ve basıklık değerlerinin Büyüköztürk (2012), Tabachnik ve Fidell (2015) ile George ve Mallery (2010)’nin belirlediği

sınarlar içerisinde (-1 ile +1; -1.5 ile +1.5; -2.0 ile +2.0) yer aldığı ve normal dağılım gösterdiği için parametrik testler kullanılmıştır.

Tablo 6.

Buz Hokeyi Sporcularının Cinsiyet Dağılımı

Cinsiyet	n	%
Erkek	81	53,6
Kadın	70	46,4
Toplam	151	100,0

Araştırmamız da toplam 151 sporcudan 53,6'sı erkek ve 46,4 kadın buz hokeyi sporcusu üzerinde çalışma yapılmıştır.

Tablo 7.

Sporcularının Eğitim Düzeyi Dağılımı

Eğitim Düzeyi	n	%
İlköğretim	11	7,3
Lise	66	43,7
Lisans	66	43,7
Lisans Üstü	8	5,3
Toplam	151	100,0

Sporcularının eğitim seviyelerine bakıldığında; ağırlıklı olarak %43,7 lise ve %43,7 lisans düzeyinde olduğu gözlenmektedir. Diğer sporcuların ise %7,3'nün ilköğretim ve %5,3'nünde lisansüstü olduğu gözlenmektedir.

Tablo 8.*Sporcularının Aile Yapısı Dağılımı*

Aile Yapısı	n	%
Çekirdek Aile	113	74,8
Geniş Aile	25	16,6
Parçalanmış Aile	13	8,6
Toplam	151	100,0

Sporcularının aile türleri incelendiğinde; yoğun olarak %74,8 çekirdek aile türü olduğu gözlenmektedir. Diğer sporcuların ise %16,6'nın geniş aile ve %8,6'nında parçalanmış aile yapısında olduğu gözlenmektedir.

Tablo 9.*Sporcularının Spor Yapmakta Oldukları İl Dağılımı*

Spor Yaptığı İl	n	%
Erzurum	34	22,5
Ankara	33	21,9
İzmir	24	15,9
Kocaeli	13	8,6
İstanbul	47	31,1
Toplam	151	100,0

Sporcularının aktif olarak spor yatıkları il dağılımı araştırıldığında; %31,1 İstanbul, %22,5 Erzurum, %21,9 Ankara, %15,9 İzmir ve %8,6 Kocaeli illerinde spor yapmakta oldukları gözlenmektedir.

Tablo 10.

Sporcularının Milli Sporcu Dağılımı

Milli Sporcu Olma Durumu	n	%
Evet	69	45,7
Hayır	82	54,3
Toplam	151	100,0

Sporcularının %45,7'nin milli sporcu olduğu %54,3'nün ise milli sporcu olmadığı gözlenmektedir.

Tablo 11.

Sporcularının Kullanmış Olduğunuz Sopa Yönü Dağılımı

Kullanmış Olduğunuz Sopa Yönü?	n	%
Sağ	85	56,3
Sol	66	43,7
Toplam	151	100,0

Sporcularının %56,3'nün sağ yönde sopa kullandığı %43,7'nin ise sol yönde sopa kullandığı gözlenmektedir.

Tablo 12.

Sporcularının Oynamakta Oldukları Mevki Dağılımı

Oynamış Olduğunuz Mevki	n	%
Forvet	86	57,0
Defans	42	27,8
Kaleci	23	15,2
Toplam	151	100,0

Sporcularının oynamakta oldukları mevki dağılımını incelendiğinde; %57,0 forvet, %27,8 defans ve %15,2 kaleci oldukları gözlenmektedir.

Tablo 13.*Sporcuların Yaş, Kişisel ve Aile Aylık Gelir Düzeylerinin Ortalamaları*

	Yaşınız	Kişisel Aylık Geliriniz	Aile Aylık Geliri
N	151	73	151
Geçersiz	0	78	0
Mean	21,10	2976,02	7208,60
Median	21,00	2000,00	5000,00
Std. Deviation	5,11	2277,39	6329,75
Range	33,00	9650,00	34000,00

Sporcuların yaş ortalamalarının $21,10 \pm 5,11$, kişisel aylık gelir ortalamalarının $2976,02 \pm 2277,39$ ve aile toplam aylık gelir ortalamalarının $7208,60 \pm 5000,00$ olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 14.*Sporcularının Kaç Yıldır Spor Yapmakta Oldukları ve Haftada Toplam Kaç Saat Spor Yapma Ortalamaları*

	Kaç Yıldır Spor Yapıyorsunuz?	Haftalık Toplam Spor Yapma Süresi
N	151	151
Mean	8,17	6,06
Median	8,00	6,00
Std. Deviation	3,7	3,45
Range	17,00	27,00

Sporcuların spor yapma süresi (yıl) ortalamalarının $8,17 \pm 3,71$ ve haftalık toplam spor yapma süresi (saat) ortalamalarının $6,06 \pm 3,45$ olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 15.*Sporcuların Cinsiyetine Göre Özgüven Ölçeği Alt Boyutlarının t Testi Sonuçları*

Özgüven Ölçeği Alt Boyutlar	Cinsiyet	n	$\bar{x}$	Ss	t	p
İç Özgüven	Erkek	81 (1)	71,18	10,02	1,144	,254
	Kadın	70 (2)	69,38	9,17		
Dış Özgüven	Erkek	81 (1)	67,60	9,43	1,169	,244
	Kadın	70 (2)	65,88	8,48		
Özgüven	Erkek	81 (1)	138,79	19,03	1,197	,233
	Kadın	70 (2)	135,27	16,74		

Sporcuların özgüven ölçeği alt boyutlarında cinsiyetler arasında $p < ,05$ seviyesinde, anlamlı düzeyde farklılık görülmemiştir. Erkek sporcuların özgüven seviyelerinin, kadın sporculardan yüksek olduğu da çıkan sonuç olarak görülmüştür.

Tablo 16.*Sporcuların Yaşları ile Özgüven Ölçeği Alt Boyutları Korelasyon Analiz Sonuçları*

		İç Özgüven	Dış Özgüven	Özgüven
Yaş	Correlation	,068	,150	,111
	p	,406	,066	,173
	n	151	151	151

Sporcuların yaşları ile özgüven ölçeği alt boyutların da ilişkiyi belirlemek için uygulanan korelasyon analiz sonuçları bakıldığında sporcuların yaşları ve özgüven ölçeği alt boyutları arasında $p < ,05$ seviyesinde anlamlı ilişki olmadığı görülmüştür.

Anlamlı ilişki olmamasına rağmen; sporcuların yaşları ile özgüven ölçeği alt boyutları ve özgüven düzeyleri arasında pozitif yönde düşük seviyede ilişki olduğu da gözlenmektedir.

Tablo 17.*Sporcuların Eğitim Düzeyi ve Özgüven Ölçeği Alt Boyutlarının Varyans Analiz Testi Sonuçları*

Özgüven								
Ölçeği	Alt	Eğitim Düzeyi	n	$\bar{x}$	Ss	F	p	Fark
Boyutlar								
İç Özgüven		İlköğretim(1)	11	60,81	9,94			
		Lise(2)	66	71,27	8,44			
		Lisans(3)	66	71,45	10,22	4,474	,004	1<2 -10,45
		Lisans Üstü(4)	8	66,75	6,64		,003	1<3 -10,63
		Toplam	151	70,35	9,64			
		İlköğretim(1)	11	55,63	6,63			
Dış Özgüven		Lise(2)	66	67,71	7,62			
		Lisans(3)	66	68,50	9,39	9,087	,000	1<2 -12,07
		Lisans Üstü(4)	8	60,75	6,94		,000	1<3 -12,86
		Toplam	151	66,80	9,02			
		İlköğretim(1)	11	116,45	15,31			
Özgüven		Lise(2)	66	138,98	15,44			
		Lisans(3)	66	139,95	19,08	7,130	,000	1<2 -22,53
		Lisans Üstü(4)	8	127,50	12,30		,000	1<3 -23,50
		Toplam	151	137,15	18,03			
		İlköğretim(1)	11	116,45	15,31			

Sporcuların özgüven ölçeği alt boyutlarında eğitim düzeyleri arasında $p<,05$ seviyesinde, anlamlı düzeyde farklılık görülmüştür.

İki alt boyutta da eğitim düzeyi ilköğretim olan sporcuların puan ortalamalarının eğitim seviyesi lise ve lisans olan sporculardan düşük olduğu sonucu bulunmuştur.

Ölçekten alınan toplan puan da eğitim seviyeleri ilköğretim olan sporcuların özgüven düzeylerinin eğitim seviyeleri lise ve lisans olan sporculardan düşük olduğu sonucu bulunmuştur.

Tablo 18.

Sporcuların Kişisel ve Aile Toplam Aylık Gelir Düzeyleri ile Özgüven Ölçeği Alt Boyutları Korelasyon Analiz Sonuçları

		İç Özgüven	Dış Özgüven	Özgüven
Kişisel Aylık Gelir	Correlation	,409**	,477	,452
	p	,000	,000	,000
	N	73	73	73
Aile Aylık Gelir	Correlation	-,083	-,181	-,135
	p	,312	,026	,099
	N	151	151	151

Sporcuların kişisel ve aile aylık gelir düzeyleri ile özgüven alt boyut düzeyleri $p<,05$ seviyesinde, anlamlı ilişki olduğu tespit edilmiştir.

Sporcuların kişisel gelir düzeyleri ile iç özgüven ve dış özgüven alt boyutlarında pozitif yönde ilişki görülürken, aile aylık gelir düzeylerinde dış özgüven boyutunda da pozitif yönde ilişki görülmüştür.

Sporcuların kişisel aylık gelir düzeyleri ile özgüven seviyelerin de anlamlı ilişki görülürken aile aylık gelir ve özgüven düzeyi arasında anlamlı ilişki olmadığı görülmüştür.

Tablo 19.

Sporcuların Aile Yapısı Değişkenine Özgüven Ölçeği Alt Boyutlarının Varyans Analiz Testi Sonuçları

Özgüven Ölçeği Alt Boyutlar	Aile Yapısı	n	$\bar{x}$	Ss	f	p
İç Özgüven	Çekirdek Aile(1)	113	71,12	8,21	2,795	,064
	Geniş Aile(2)	25	66,24	14,80		
	Parçalanmış Aile(3)	13	71,53	7,309		
	Toplam	151	70,35	9,649		
Dış Özgüven	Çekirdek Aile(1)	113	67,02	8,548	,312	,733
	Geniş Aile(2)	25	65,52	12,01		
	Parçalanmış Aile(3)	13	67,38	6,48		
	Toplam	151	66,80	9,020		
Özgüven	Çekirdek Aile(1)	113	138,15	16,05	1,360	,260
	Geniş Aile(2)	25	131,76	26,56		
	Parçalanmış Aile(3)	13	138,92	13,193		
	Toplam	151	137,15	18,034		

Sporcuların aile yapısı ile özgüven ölçeği alt boyutları için uygulanan tek yönlü varyans analiz sonuçlarında $p < ,05$ seviyesinde, iki alt boyutta ve özgüven düzeyinde anlamlı farklılık olmadığı görülmüştür.

Anlamlı farklılık olmamasına rağmen iki alt boyutta ve özgüven düzeyinde parçalanmış aile yapısındaki sporcuların puan ortalamalarının diğer aile yapısındaki sporculardan yüksek olduğu da dikkat çeken sonuçlar arasındadır.

Tablo 20.

Sporcuların Spor Yapmakta Olduğu İl Değişkenine Göre Özgüven Ölçeği Alt Boyutlarının Varyans Analiz Testi Sonuçları

Özgüven Ölçeği Alt Boyutlar	Spor Yaptığı İl	n	$\bar{x}$	Ss	f	p
İç Özgüven	Erzurum(1)	34	70,26	12,45	,891	,471
	Ankara(2)	33	70,00	10,86		
	İzmir(3)	24	70,79	8,910		
	Kocaeli(4)	13	66,00	8,33		
	İstanbul(5)	47	71,63	6,71		
	Toplam	151	70,35	9,64		
Dış Özgüven	Erzurum(1)	34	67,61	11,28	,319	,865
	Ankara(2)	33	67,12	8,30		
	İzmir(3)	24	67,58	8,73		
	Kocaeli(4)	13	65,00	7,72		
	İstanbul(5)	47	66,10	8,35		
	Toplam	151	66,80	9,020		
Özgüven	Erzurum(1)	34	137,88	23,48	,426	,790
	Ankara(2)	33	137,12	18,54		
	İzmir(3)	24	138,37	17,10		
	Kocaeli(4)	13	131,00	15,80		
	İstanbul(5)	47	137,74	14,21		
	Toplam	151	137,15	18,03		

Sporcuların spor yaptıkları il ile özgüven ölçeği alt boyutlarının ilişkisini incelemek için uygulanan varyans analizin de $p < ,05$ seviyesinde, iki alt boyutta ve özgüven düzeyi ortalamaların da farklılık olmadığı görülmüştür.

Anlamlı farklılık olmamasına rağmen iç özgüven alt boyutunda İstanbul, dış özgüven alt boyutunda Erzurum ve öz güven düzeyinde İzmir ilinde spor yapan sporcuların puan ortalamalarının diğer illerde spor yapan sporculardan düşük oranda yüksek olduğu görülmüştür.

Tablo 21.

Sporcuların Sporculuk Süreleri (yıl) ve Spor Yapma Süreleri (haftalık saat) ile Özgüven Ölçeği Alt Boyutları Korelasyon Analiz Sonuçları

		İç Özgüven	Dış Özgüven	Özgüven
	Correlation	,112	,157	,139
Kaç Yıldır Spor Yapıyorsunuz?	p	,170	,054	,089
	N	151	151	151
	Correlation	,034	-,113	-,038
Haftalık Toplam Spor Yapma Süresi	p	,677	,169	,643
	N	151	151	151

Sporcuların sporculuk süreleri ve spor yapma süreleri ile özgüven ölçeği alt boyutları ve özgüven düzeylerinin $p < ,05$ seviyesinde, anlamlı ilişki olmadığı görülmüştür.

Sporcuların sporculuk süreleri ve haftalık spor yapma süreleri ile özgüven alt boyutlarında ve özgüven düzeyi arasında pozitif yönde düşük oranda ilişki olduğu da görülmüştür.

Tablo 22.

Sporcuların Milli Sporcu Olma ve Özgüven Ölçeği Alt Boyutlarının t Testi Sonuçları

Özgüven Ölçeği Alt Boyutlar	Milli Sporcu	n	$\bar{x}$	Ss	t	p
İç Özgüven	Evet(1)	69	69,01	11,350	-1,521	,131
	Hayır(2)	82	71,47	7,83		
Dış Özgüven	Evet(1)	69	66,37	10,31	-,537	,592
	Hayır(2)	82	67,17	7,81		
Özgüven	<i>Evet(1)</i>	<i>69</i>	<i>135,39</i>	<i>21,18</i>	<i>-1,073</i>	<i>,271</i>
	<i>Hayır(2)</i>	<i>82</i>	<i>138,64</i>	<i>14,85</i>		

Sporcuların milli buz hokeyi sporcu olma durumları ile özgüven ölçeği alt boyutları ve özgüven düzeyi $p < ,05$ seviyesinde, anlamlı farklılık görülmemiştir.

Milli buz hokeyi sporcularının özgüven seviyelerinin milli sporcu olmayanlardan düşük olduğu da çıkan sonuçlar arasındadır.

Tablo 23.

Sporcuların Özgüven Ölçeği Alt Boyutlarının Kullandıkları Sopa Yönü t Testi Sonuçları

Özgüven Ölçeği Alt Boyutlar	Sopa Yönü	n	$\bar{x}$	Ss	t	p
İç Özgüven	Sağ (1)	85	69,68	9,421	-,966	,336
	Sol (2)	66	71,21	9,94		
Dış Özgüven	Sağ (1)	85	65,95	9,77	-1,325	,187
	Sol (2)	66	67,90	7,87		
Özgüven	Sağ (1)	85	135,63	18,69	-1,180	,240
	Sol (2)	66	139,12	17,09		

Sporcuların kullandıkları sopa yönü ile özgüven düzeyi ve alt boyutlarının $p < ,05$ düzeyinde, anlamlı farklılık olmadığı görülmüştür.

Kullandıkları sopa yönü sol olan sporcuların özgüven düzeylerinin düşük oranda kullandıkları sopa yönü sağ olan sporculardan yüksek olduğu da görülmüştür.

Tablo 24.

Sporcuların Oynadıkları Mevki ve Özgüven Ölçeği Alt Boyutlarının Varyans Analiz Testi Sonuçları

Özgüven Ölçeği Alt Boyutlar	Mevki	n	$\bar{x}$	Ss	f	p
İç Özgüven	Forvet(1)	86	69,37	9,601	1,458	,236
	Defans(2)	42	70,83	10,82		
	Kaleci(3)	23	73,13	6,923		
	Toplam	151	70,35	9,649		
Dış Özgüven	Forvet(1)	86	66,24	8,945	,489	,614
	Defans(2)	42	67,92	9,620		
	Kaleci(3)	23	66,86	8,335		
	Toplam	151	66,80	9,020		
Özgüven	<i>Forvet(1)</i>	<i>86</i>	<i>135,61</i>	<i>17,93</i>	<i>,763</i>	<i>,468</i>
	<i>Defans(2)</i>	<i>42</i>	<i>138,76</i>	<i>19,92</i>		
	<i>Kaleci(3)</i>	<i>23</i>	<i>140,00</i>	<i>14,55</i>		
	<i>Toplam</i>	<i>151</i>	<i>137,15</i>	<i>18,03</i>		

Sporcuların oynamakta oldukları mevkileri ile özgüven ölçeği alt boyutları arasındaki $p < ,05$ düzeyinde, iki alt boyutta ve özgüven düzeyin de anlamlı bir farklılık olmadığı görülmüştür.

Anlamlı farklılık olmamasına rağmen iç özgüven alt boyutunda kaleci, dış özgüven alt boyutunda defans ve öz güven düzeyinde kaleci mevkisin de oynamakta olan sporcuların puan ortalamalarının diğer mevkilerde oynamakta olan sporculardan yüksek olduğu da görülmüştür.

Tablo 25.*Sporcuların Cinsiyet Değişkenine ve Saldırganlık Ölçeği Alt Boyutlarının t Testi Sonuçları*

Saldırganlık Ölçeği Alt Boyutlar	Cinsiyet	n	$\bar{x}$	Ss	t	p	Fark
Fiziksel	Erkek(1)	81	23,32	7,125	3,360	,001	1>2
Saldırganlık	Kadın(2)	70	19,41	7,125			3,906
Düşmanlık	Erkek(1)	81	23,44	7,692	1,203	,231	
	Kadın(2)	70	22,01	6,783			
Öfke	Erkek(1)	81	20,90	5,743	1,757	,081	
	Kadın(2)	70	19,25	5,722			
Sözel	Erkek(1)	81	15,49	3,691	1,925	,056	
	Kadın(2)	70	14,2	4,384			

Sporcuların saldırganlık ölçeği alt boyutları ile cinsiyetleri arasında $p<,05$ seviyesinde, fiziksel alt boyutunda anlamlı farklılık olduğu görülmüştür. Erkek sporcuların fiziksel saldırganlık seviyelerinin kadın sporculardan yüksek olduğu çıkan sonuçlar arasındadır.

Sporcuların saldırganlık ölçeği diğer alt boyutları ile cinsiyetleri arasında ise $p<,05$ seviyesinde, anlamlı farklılık görülmemiştir.

Tablo 26.

Sporcuların Yaşları ile Saldırganlık Ölçeği Alt Boyutları Korelasyon Analiz Sonuçları

		Fiziksel Saldırganlık	Düşmanlık	Öfke	Sözel Saldırganlık
Yaş	Correlation	-,028	-,115	,169*	-,099
	p	,735	,161	,038	,228
	N	151	151	151	151

Sporcuların saldırganlık ölçeği alt boyutları ve yaşları için yapılan korelasyon analiz sonuçlarına bakıldığında; öfke alt boyutu arasında $p<,05$ seviyesinde, pozitif yönde anlamlı ilişki görülmüştür.

Diğer alt boyutlar ile sporcuların yaşları arasında ise anlamlı ilişki olmadığı tespit edilmiştir.

Tablo 27.*Sporcuların Eğitim Düzeyi ile Saldırganlık Ölçeği Alt Varyans Analiz Testi Sonuçları*

Saldırganlık Ölçeği Alt Boyutlar	Eğitim Düzeyi	n	$\bar{x}$	Ss	f	p
Fiziksel Saldırganlık	İlköğretim(1)	11	20,45	7,243		
	Lise(2)	66	22,13	6,504		
	Lisans(3)	66	21,16	8,455	,316	,814
	Lisans Üstü(4)	8	20,62	4,838		
	Toplam	151	21,50	7,365		
Düşmanlık	İlköğretim(1)	11	24,54	5,335		
	Lise(2)	66	23,63	7,085		
	Lisans(3)	66	21,98	7,742	1,207	,310
	Lisans Üstü(4)	8	19,87	7,059		
	Toplam	151	22,78	7,296		
Öfke	İlköğretim(1)	11	19,90	5,107		
	Lise(2)	66	19,59	5,117		
	Lisans(3)	66	20,92	6,554	,823	,483
	Lisans Üstü(4)	8	18,50	4,810		
	Toplam	151	20,13	5,773		
Sözel Saldırganlık	İlköğretim(1)	11	16,63	4,455		
	Lise(2)	66	15,31	3,451		
	Lisans(3)	66	14,39	4,529	1,640	,183
	Lisans Üstü(4)	8	13,37	3,583		
	Toplam	151	14,90	4,063		

Sporcuların saldırganlık ölçeği alt boyutları ile eğitim düzeyleri incelendiğinde $p < ,05$ seviyesinde, anlamlı farklılık görülmemiştir.

Anlamlı farklılık olmamasına rağmen fiziksel saldırganlık alt boyutunda eğitim seviyesi lise, düşmanlık alt boyutunda eğitim seviyesi ilköğretim, öfke alt boyutunda eğitim seviyesi lisans ve sözel saldırganlık alt boyutunda eğitim seviyesi ilköğretim olan sporcuların saldırganlık düzeylerinin diğer eğitim seviyesindeki sporculardan yüksek olduğu görülmüştür.

Tablo 28.

Sporcuların Kişisel Aylık Gelir ve Aile Aylık Gelir Düzeyleri ile Saldırganlık Ölçeği Alt Boyutları Korelasyon Analiz Sonuçları

		Fiziksel Saldırganlık	Düşmanlık	Öfke	Sözel Saldırganlık
Kişisel Aylık Gelir	Correlation	-,063	-,243	-,059	-,085
	p	,594	,038	,617	,477
	N	73	73	73	73
Aile Aylık Gelir	Correlation	-,067	-,274	-,065	-,123
	p	,411	,001	,426	,132
	N	151	151	151	151

Sporcuların saldırganlık ölçeği alt boyutları ile kişisel ve aile gelir düzeyleri incelendiğinde öfke alt boyutunda $p<,05$ düzeyinde, negatif yönde anlamlı olduğu görülmüştür.

Sporcuların saldırganlık ölçeği ile diğer alt boyutlarda anlamlı farklılık görülmemiştir.

Tablo 29.*Sporcuların Aile Yapısı ve Saldırganlık Ölçeği Alt Boyutlarının Varyans Analiz Testi Sonuçları*

Saldırganlık Ölçeği Alt Boyutlar	Aile yapısı	n	$\bar{x}$	Ss	f	p	Fark
Fiziksel Saldırganlık	Çekirdek Aile(1)	113	21,07	6,908			
	Geniş Aile(2)	25	21,68	8,395	1,445	,190	
	Parçalanmış Aile(3)	13	25,00	8,755			
	Toplam	151	21,50	7,365			
Düşmanlık	Çekirdek Aile(1)	113	22,42	7,153			
	Geniş Aile(2)	25	24,48	7,864	,814	,445	
	Parçalanmış Aile(3)	13	22,61	7,544			
	Toplam	151	22,78	7,296			
Öfke	Çekirdek Aile(1)	113	20,62	5,380			
	Geniş Aile(2)	25	20,12	7,184	,028	,014	1>3
	Parçalanmış Aile(3)	13	15,92	4,663			4,705
	Toplam	151	20,13	5,773			
Sözel Saldırganlık	Çekirdek Aile(1)	113	14,93	3,984			
	Geniş Aile(2)	25	14,40	4,406	,392	,676	
	Parçalanmış Aile(3)	13	15,61	4,272			
	Toplam	151	14,90	4,063			

Sporcuların saldırganlık ölçeği alt boyutları ile aile yapısı incelendiğinde $p<,05$ seviyesinde, öfke alt boyutunda çekirdek aile yapısındaki sporcuların parçalanmış aile yapısındaki sporculara göre öfke düzeylerinde yüksek olduğu ve anlamlı farklılık olduğu görülmüştür.

Anlamlı farklılık olmamasına rağmen fiziksel saldırganlık alt boyutunda parçalanmış aile, düşmanlık alt boyutunda geniş aile ve sözel saldırganlık alt boyutunda parçalanmış aile yapısındaki sporcuların diğer alt boyutlara daha yüksek seviyede olduğu görülmüştür.

Tablo 30.

Sporcuların Spor yaptığı İl ve Saldırganlık Ölçeği Alt Boyutlarının Varyans Analiz Testi Sonuçları

Saldırganlık Ölçeği Alt Boyutlar	Spor Yaptığı İl	n	$\bar{x}$	Ss	f	p	Fark
Fiziksel Saldırganlık	Erzurum(1)	34	25,61	8,896	5,793	,001	1>2 6,617 1>5 6,255
	Ankara(2)	33	19,00	6,740			
	İzmir(3)	24	23,66	7,130			
	Kocaeli(4)	13	20,92	6,277			
	İstanbul(5)	47	19,36	5,346			
	Toplam	151	21,50	7,365			
Düşmanlık	Erzurum(1)	34	26,55	7,847	4,107	,004	1>2 6,164 1>5 1,578
	Ankara(2)	33	20,39	7,487			
	İzmir(3)	24	23,95	4,894			
	Kocaeli(4)	13	21,5	7,090			
	İstanbul(5)	47	21,468	6,912			
	Toplam	151	22,78	7,296			
Öfke	Erzurum(1)	34	23,35	7,206	3,744	,022	1>2 4,171 1>3 4,686 1>5 4,012
	Ankara(2)	33	19,18	5,445			
	İzmir(3)	24	18,66	4,751			
	Kocaeli(4)	13	19,76	5,818			
	İstanbul(5)	47	19,34	4,536			
	Toplam	151	20,13	5,773			
Sözel Saldırganlık	Erzurum(1)	34	15,94	4,978	1,841	,124	
	Ankara(2)	33	14,12	4,505			
	İzmir(3)	24	16,12	3,287			
	Kocaeli(4)	13	13,92	3,040			
	İstanbul(5)	47	14,36	3,397			
	Toplam	151	14,90	4,063			

Sporcuların spor yapmakta oldukları il ile saldırganlık ölçeği alt boyutları incelediğinde $p<,05$ düzeyinde, fiziksel saldırganlık, düşmanlık ve öfke alt boyutlarında anlamlı farklılık görülmüştür.

Fiziksel saldırganlık alt boyutunda spor yapmakta oldukları il Erzurum olan sporcuların Ankara ve İstanbul olan sporculardan yüksek olduğu, düşmanlık alt boyutunda spor yapmakta oldukları il Erzurum olan sporcuların Ankara, İzmir ve İstanbul olan sporculardan yüksek olduğu, öfke alt boyutunda spor yapmakta oldukları il Erzurum olan sporcuların öfke düzeylerinin Ankara ve İstanbul olan sporculardan yüksek olduğu sonucu bulunmuştur.

Tablo 31.

Saldırganlık Ölçeği Alt Boyutları ile Sporculuk Süreleri (yıl) ve Spor Yapma Süreleri (saat) Korelasyon Analiz Sonuçları

		Fiziksel Saldırganlık	Düşmanlık	Öfke	Sözel Saldırganlık
	Cor.	,145	-,034	,170	-,027
Kaç Yıldır Spor Yapıyorsunuz	p	,075	,683	,037	,740
	N	151	151	151	151
	Cor.	,236**	,162	,278	,201**
Haftalık Toplam Spor Yapma Süresi	p	,004	,047	,001	,013
	N	151	151	151	151

Sporcuların sporculuk süreleri ile saldırganlık ölçeği alt boyutlarında öfke alt boyutunda $p<,05$ seviyesinde, pozitif anlamda ilişki olduğu tespit edilmiştir.

Araştırmaya katılan sporcuların spor yapma saatleri ve saldırganlık ölçeği alt boyutlarında tüm alt boyutlar arasında $p<,05$ düzeyinde, pozitif yönde ilişki olduğu görülmüştür

Tablo 32.

Sporcuların Saldırganlık Ölçeği Alt Boyutlarının Milli Sporcu Olma Durumu Değişkenine Göre t Testi Sonuçları

Saldırganlık Ölçeği Alt Boyutlar	Milli Sporcu	n	$\bar{x}$	Ss	t	p
Fiziksel Saldırganlık	Evet(1)	69	21,17	7,931	,507	,613
	Hayır(2)	82	21,79	6,890		
Düşmanlık	Evet(1)	69	21,72	7,214	-1,642	,103
	Hayır(2)	82	23,67	7,289		
Öfke	Evet(1)	69	20,65	6,043	1,002	,318
	Hayır(2)	82	19,70	5,536		
Sözel Saldırganlık	Evet(1)	69	14,28	4,352	-1,724	,087
	Hayır(2)	82	15,42	3,751		

Araştırmamızda milli sporcu olma ile saldırganlık ölçeği alt boyutları incelendiğinde $p < 0,5$ seviyesinde anlamlı farklılık olmadığı bulunmuştur.

Öfke alt boyutunda milli sporcuların öfke düzeyinin milli olmayan sporculardan yüksek olduğu, diğer alt boyutlarda ise milli olmayan sporcuların düzeyleri milli sporculardan yüksek olduğu da elde edilmiştir.

Tablo 33.*Sporcuların Sopa Yönü ve Saldırganlık Ölçeği Alt Boyutlarının t Testi Sonuçları*

Saldırganlık Ölçeği Alt Boyutlar	Sopa Yönü	n	$\bar{x}$	Ss	t	p	Fark
Fiziksel Saldırganlık	Sağ (1)	85	21,28	7,501	-,430	,668	
	Sol (2)	66	21,80	7,232			
Düşmanlık	Sağ (1)	85	21,51	7,092	-2,456	,015	1<2
	Sol (2)	66	24,40	7,285			-2,891
Öfke	Sağ (1)	85	19,09	5,710	-2,571	,011	1<2
	Sol (2)	66	21,48	5,613			-2,390
Sözel Saldırganlık	Sağ (1)	85	14,50	3,514	-1,335	,185	
	Sol (2)	66	15,42	4,654			

Sporcuların kullandıkları sopa yönü ile saldırganlık ölçeği alt boyutları incelendiğinde $p<,05$ seviyesinde düşmanlık ve öfke alt boyutlarında farklılık olduğu görülmüştür.

Düşmanlık ve öfke alt boyutlarında kullandıkları sopa yönü sol olan sporcuların düşmanlık ve öfke düzeylerinin sopa yönü sağ olan sporculardan yüksek olduğu çıkan sonuçlar arasındadır.

Tablo 34.*Sporcuların Mevki ve Saldırganlık Ölçeği Alt Boyutlarının Varyans Analiz Testi Sonuçları*

Saldırganlık Ölçeği Alt Boyutlar	Mevki	n	$\bar{x}$	Ss	f	p
Fiziksel Saldırganlık	Forvet(1)	86	22,39	7,671	1,702	,186
	Defans(2)	42	20,80	6,872		
	Kaleci(3)	23	19,47	6,794		
	Toplam	151	21,50	7,365		
Düşmanlık	Forvet(1)	86	23,23	6,833	,516	,598
	Defans(2)	42	21,83	8,005		
	Kaleci(3)	23	22,82	7,784		
	Toplam	151	22,78	7,296		
Öfke	Forvet(1)	86	20,22	6,109	,106	,900
	Defans(2)	42	19,80	5,297		
	Kaleci(3)	23	20,43	5,517		
	Toplam	151	20,13	5,773		
Sözel Saldırganlık	Forvet(1)	86	14,87	3,882	,745	,476
	Defans(2)	42	14,50	4,103		
	Kaleci(3)	23	15,78	4,670		
	Toplam	151	14,90	4,063		

Sporcuların oynadıkları mevki ile saldırganlık ölçeği alt boyutları incelendiğinde $p < ,05$ düzeyinde, anlamlı farklılık görülmemiştir.

Farklılık olmamasına rağmen fiziksel saldırganlık boyutunda forvet mevkisin deki sporcuların, düşmanlık boyutunda forvet mevkisin deki sporcuların, Öfke ve sözel saldırganlık alt boyutunda kaleci mevkisin deki sporcuların seviyelerinin yüksek olduğu da çıkan sonuçlar arasındadır.

Tablo 35.

Sporcuların Özgüven Ölçeği Alt Boyutları ile Saldırganlık Ölçeği Alt Boyutları Korelasyon Analiz Sonuçları

		Fiziksel Saldırganlık	Düşmanlık	Öfke	Sözel Saldırganlık
	Cor.	-,014	-,122	-,026**	-,043**
İç Özgüven	p	,869	,134	,756	,598
	N	151	151	151	151
	Cor.	-,026	-,045**	-,019	-,072**
Dış Özgüven	p	,755	,584	,813	,382
	N	151	151	151	151

Sporcuların özgüven ölçeği alt boyutları ile saldırganlık ölçeği alt boyutları incelendiğinde saldırganlık alt boyutların da $p<,05$ seviyesinde, anlamlı ilişki olmadığı bulunmuştur.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Tartışma ve Sonuç

Bu bölümde, yapılan araştırmada ana probleminin alt problemleri başlıklar halinde verilmiş ve bütün alt problemlere ait elde edilen sonuçlar, özgüven ve saldırganlık düzeyi envanterleri kullanılarak oluşturulmuş ve diğer araştırmaların sonuçları ile karşılaştırılmıştır.

1.Buz hokeyi sporcularının özgüven ve saldırganlık düzeyleriyle ile cinsiyetleri arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

Araştırma sonucunda elde edilen veri analizleri sonucunda, araştırma katılan sporcuların cinsiyetleri ile özgüven düzeyleri arasında yapılan t testi analiz sonrasında $p<,05$ düzeyinde, anlamlı farklılık olmadığı tespit edilmiştir. Ortaya atılan hipotezimizin doğrulanmadığı fakat Erkek sporcuların özgüven düzeylerinin düşük oranda kadın sporculardan yüksek olduğu da çıkan sonuç olarak gözlenmektedir. Yapılan literatür taramasında Öztürk, Bayazıt ve Gencer (2016) da Judo sporcuların üzerinde yaptığı çalışmada cinsiyet değişkeni arasında anlamlı bir farklılığın olmadığı, Bostancı, Karaduman ve Şebin (2018) de dağcılar üzerinde yapılan çalışmada cinsiyet değişkeni üzerinde anlamlı farklılığın olmadığı çıkan sonuçlar arasındadır. İlhan, Göktepe ve Ergün (2021) de tenis sporcuları üzerinde yaptığı çalışmada cinsiyet üzerinde anlamlı bir farklılık olmadığı gözlemlenmiştir. Buna benzer araştırmalar araştırmamız ile paralellik göstermektedir. Benzer çalışma Karabulut (2019) da yaptığı çalışmada cinsiyet değişkeni anlamlı farklılık göstermezken düşük oranda erkek sporcuların kadın sporculara oranla öz güven düzeyleri yüksek olduğu görülmektedir.

Literatür taraması sırasında, araştırmamız ile çelişen araştırmalara da rastlanmıştır. Aygün ve Öztaşyonar (2019)'da yaptığı çalışmada cinsiyet değişkeni incelendiğinde erkek sporcular ile kadın sporcular arasında istatistiksel olarak erkekler lehine anlamlı farklılık olduğu gözlemlenmiştir. Başoğlu (2018) de Oryantiring sporcularında yaptığı çalışma incelendiğinde erkek sporcuların kadın sporculara göre özgüven düzeylerinin yüksek olduğu aynı zamanda kadınların içsel özgüven ortamlarının yüksek olduğu erkek sporcuların ise dışsal özgüven düzeylerinin yüksek olduğu çıkan sonuçlar arasındadır. Başer (2019) da Voleybolcularda yaptığı çalışmada cinsiyet değişkeninde düşük oranda anlamlı farklılık olduğu gözlemlenmiştir.

Cinsiyet değişkenine bakıldığında araştırmamız ile paralellik gösterip ve araştırmamız ile çelişen araştırmaların olduğu görülmektedir. Araştırmamız ile çelişen çalışmalarda araştırmaya katılan erkek sporcuların fazla olması ve lkemizde erkek çocukların yetiştirilme tarzı ve yaşamları düşünüldüğünde erkeklerin daha rahat ve hareket kısıtlaması olmadan yetiştirilmesi sporda kendine güvenmelerinin yüksek olmasının nedeni olarak düşülmektedir.

Diğer taraftan, analizler sonucunda araştırmaya katılan sporcuların cinsiyetleri ile saldırganlık düzeyleri arasında yapılan t testi analiz sonrasında fiziksel alt boyutunda anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir. Ortaya atılan hipotezimizin sadece fiziksel saldırganlık alt boyutunda doğrulandığı ve erkek sporcuların fiziksel saldırganlık düzeylerinin kadın sporculardan yüksek olduğu sonucu bulunmuştur.

Sporcuların cinsiyetleri ile saldırganlık lği diğer alt boyutları arasında ise yapılan t testi analiz sonrasında düzeyinde, anlamlı farklılık olmadığı tespit edilmiştir. Yapılan literatür araştırmasında Karabulut (2013) de çim hokeyi sporcuları arasında yaptığı araştırmada cinsiyet değişkeni üzerinde anlamlı bir farklılık bulunmadığı çıkan sonuçları arasındadır. Yıldırım ve Abakay (2015) de hokeyciler üzerinde yaptığı çalışmada saldırganlık ve cinsiyet üzerinde anlamlı farklılığın olmadığı görülmüştür. şahinler ve Ulukan (2020) de yaptığı saldırganlık çalışmasında cinsiyet değişkeni üzerinde anlamlı bir farklılık olmadığı görülmüştür. Okyaz (2017) de yapmış olduğu yüksek lisans tez çalışmasında cinsiyet ve saldırganlık ilişkisini incelediğimizde saldırganlık alt boyutlarından düşmanlık faktörü ve sözel saldırganlık faktörü anlamlı farklılıklar oluşmuş, farklılığın daha çok erkeklerin düşmanlık alt boyutunun kızlara göre fazla olduğu saptanmıştır. Aynı şekilde sözel saldırganlık oranında erkeklerde fazla olduğu görülmüştür. Genel olarak erkeklerin kızlara göre saldırganlık seviyelerinin yüksek olduğu çıkan sonuçlar arasındadır. Yıldırım ve Abakay (2015) hokeyciler üzerinde yaptığı yüksek lisans çalışmasında cinsiyet ve saldırganlık arasında anlamlı bir farklılığın olmadığı görülmüştür. Yapılan çalışmaların paralelliği araştırmamızı destekler niteliktedir. Erkek sporcuların saldırganlığa daha eğilimli olması küçüklükten itibaren yetiştirilme biçimleri ve fiziksel olarak hep güçlü olma istekleri ile başkalarına karşı üstünlük kurma çabaları olduğu düşünülebilmektedir.

2.Buz hokeyi sporcularının zgven ve saldırganlık düzeyleri ile yaşları arasında anlamlı fark var mıdır?

Araştırmamızda elde edilen bulgular sonucunda sporcuların yaşları ile zgven düzeyleri arasında alt boyutları incelendiğinde yaş ile zgven arasında anlamlı düzeyde ilişki bulunmadığı tespit edilmiştir. Ortaya atılan hipotezimizin doğrulanmadığı fakat anlamlı ilişki olmamasına rağmen; sporcuların yaşları ile zgven lği alt boyutları arasında pozitif yönde

düşük oranda ilişki olduğu çıkan sonuçlar arasındadır. Literatür incelendiğinde. İlhan, Göktepe ve Ergün (2021) de tenis sporcuları üzerinde yaptığı çalışmada yaş değişkeninde anlamlı bir farklılığın olmadığı gözlemlenmiştir. Bostancı, Karaduman ve Şebin (2018) de dağcılar üzerinde yapılan çalışmada yaş değişkeninde anlamlı bir farklılığın olmadığı çıkan sonuçlar arasındadır. Araştırmamızın yaş değişkeni ile paralellik gösteren diğer bir çalışma Ünver'di ve Acar (2020) yaptığı özgüven çalışmasında yaş değişkeni ile anlamlı farklılık olmadığı gözlemlenmiştir. Araştırmamız ile çelişen çalışmalara bakıldığında Aksoy (2019) da yaptığı yüksek lisans tezinde yaş değişkenine bakıldığında anlamlı bir farklılığın olduğuna 25 yaş ve 18-21 arasında yer alan katılımcıların diğer yaş gruplarına göre anlamlı düzeyde farklılığın olduğu görülmüştür. Karabulut (2019) da yaptığı çalışmada yaş değişkeni üzerinde 15-16 ile 17-18 yaşındaki katılımcıların ortalamalarının yüksek olduğu çıkan sonuçlar arasındadır. Araştırmamız da yaş değişkeninde paralellik çalışmalarının olması araştırmamızı destekler nitelikte olup, çelişen çalışmaların olması yapılan çalışmaların özgüven düzeyinin farklı değişkenlikler ile karşılaştırılması ve 18-21 yaş aralığından da ki katılımcı sayısının fazlalığından olduğu düşünülmektedir.

Araştırma grubumuzda yaş ile saldırganlık ölçeğinin alt boyutları incelendiğinde öfke alt boyutu arasında düşük oranda anlamlı ilişki olduğu tespit edilmiştir. Ortaya atılan hipotezimin sadece öfke alt boyutunda doğrulandığı ve diğer alt boyutlar incelendiğinde herhangi anlamlı ilişki olmadığı, sporcuların yaşları ile alt boyutlar arasında negatif yönde düşük oranda ilişki olduğu dikkat çeken sonuçlar arasındadır. Yapılan Literatür taramasında Demir (2020) de elit düzeydeki boksörler üzerinde yaptığı çalışmada yaş değişkeni üzerinde anlamlı bir farklılığın olmadığı çıkan sonuçlar arasındadır. Altın (2017) de amatör futbolcular üzerinde yapmış olduğu çalışmada yaş değişkeni arasında anlamlı bir farklılığın olmadığı görülmüştür. Sağlam (2018) de Müsabık Taekwondo sporcuları üzerinde yaptığı çalışmada yaş değişkeni üzerinde anlamlı bir farklılığın olmadığı görülmüştür. Kırkbir (2020) de futbolcular üzerinde yaptığı çalışmada yaş değişkeni üzerinde anlamlı bir farklılığın olmadığı çıkan sonuçlar arasındadır. Yapılan literatür taramasında araştırmamız ile çelişen araştırmalara da rastlanmıştır. Kurudirek (2014) de yaptığı çalışmada yaş değişkeni üzerinde anlamlı bir farklılığın olduğu bu farklılığın 15 ile 17 yaş arasında olduğu 15 yaşındaki sporcuların 16 ve 17 yaş sporcularına oranla daha az düzeyde saldırgan oldukları görülmüştür. Bu anlamlı farklılığın lise seviyesindeki buz hokeyi sporcuları ile yapılmış olması ve araştırmaya katılan yaş farkının fazla olmamasından kaynaklandığı düşünülmektedir.

3. Buz hokeyi sporcularının özgüven ve saldırganlık düzeyleri ile öğrenim düzeyleri arasında anlamlı fark var mıdır?

Araştırmaya katılan sporcuların eğitim düzeyleri ile özgüven ölçeği alt boyutları incelendiğinde iki alt boyutta puan ortalamalarında anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir. Ortaya atılan hipotezimizin iki alt boyutta doğrulandığı ve iki alt boyutta da eğitim düzeyi ilköğretim olan sporcuların puan ortalamalarının eğitim düzeyi lisans ve lisansüstü olan sporculardan düşük olduğu sonucu bulunmuştur.

Sporcuların eğitim düzeyi ve özgüven düzeylerinde anlamlı farklılık olduğu tespit edilirken, eğitim düzeyi ilk öğretim olan sporcuların öz güven düzeylerinin eğitim düzeyi lisan ve lisansüstü olan sporculardan düşük olduğu görülmüştür. Yapılan literatür araştırmasında Cihan ve Dişlitaş (2021) de Amatör futbol ligi oyuncuları üzerinde yaptığı çalışmada öğrenim düzeyi değişkeninde anlamlı bir farklılığın olduğu, anlamlı farklılığın ise lise öğrenim durumu olan öğrencilerin lehine çıktığı görülmüştür. Özden (2019) da yaptığı özgüven çalışmasında öğrenim düzeyi değişkeni üzerinde anlamlı bir farklılığın olduğu öğrenim düzeyi arttıkça özgüven düzeyinde pozitif yönde arttığı çıkan sonuçlar arasındadır. Araştırmamız ile benzerlik gösteren diğer bir çalışma ise Sağat (2016) da yapmış olduğu yüksek lisans tezinde öğrenim düzeyi değişkeninde anlamlı farklılığın olduğu görülmüştür. Araştırmamız ile çelişen çalışmalar incelendiğinde Yerebatan (2019) da yapmış olduğu yüksek lisans tez çalışmasında öğrenim düzeyi değişkeninde anlamlı bir farklılığın olmadığı gözlenmektedir. Yılmaz (2021) de y tekvando sporcularına yapılan araştırmada öğrenim düzeyi değişkeninde anlamlı düzeyde farklılaşmadığı görülmüştür. Öztürk, Bayazıt ve Gencer (2016) da Judo sporcuların üzerinde yaptığı çalışmada öğrenim düzeyi değişkeninin de anlamlı farklılığın olmadığı görülmüştür.

Diğer taraftan araştırmaya katılan sporcuların öğrenim düzeyi ile saldırganlık ölçeğinin alt boyutları incelendiğinde anlamlı farklılık olmadığı tespit edilmiştir. Ortaya atılan hipotezimizin doğrulanmadığı ve anlamlı farklılık olmamasına rağmen fiziksel saldırganlık alt boyutunda eğitim düzeyi lise, düşmanlık alt boyutunda eğitim düzeyi ilköğretim, öfke alt boyutunda eğitim düzeyi lisans ve sözel saldırganlık alt boyutunda eğitim düzeyi ilköğretim olan sporcuların düzeylerinin diğer eğitim düzeyindeki sporculardan yüksek olduğu da çıkan sonuç olarak gözlenmektedir. Yapılan literatür taramasında Demir (2020) de yaptığı çalışmasında öğrenim düzeyi değişkeninde öfke ve saldırganlık ile ilgili anlamlı bir farklılığın olmadığı çıkan sonuçlar arasındadır. Yavuz (2015) de yaptığı çalışmada öğrenim düzeyi değişkeninde anlamlı bir farklılığın olmadığı görülmüştür. Altın (2017) de yaptığı çalışmada saldırganlık ve öğretim düzeyi arasında anlamlı bir farklılığın bulunmadığı görülmüştür. Sağlam (2018) de yaptığı çalışması araştırmamız ile paralellik gösterip öğretim düzeyi

değişkeninde anlamlı bir farklılığın olmadığı görülmüştür. Yılmaz (2021) de yaptığı çalışmada saldırganlık alt boyutlarında ve toplam saldırganlık ortalamalarında anlamlı düzeyde farklılaşmadığı görülmüştür.

4.Buz hokeyi sporcularının özgüven ve saldırganlık düzeyleri ile kişisel ve aile aylık toplam gelir arasında anlamlı fark var mıdır?

Araştırma katılan sporcuların kişisel ve aile toplam aylık gelir düzeyleri ile özgüven ölçeği alt boyutları arasındaki ilişki incelendiğinde sporcuların kişisel aylık gelir düzeyleri ile iç özgüven ve dış özgüven alt boyutları arasında ve aile toplam gelir düzeyi ile dış özgüven alt boyutunda, anlamlı ilişki olduğu tespit edilmiştir. Ortaya atılan hipotezimizin alt boyutlar da doğrulandığı ve sporcuların kişisel aylık gelir düzeyleri ile iç özgüven ve dış özgüven alt boyutları arasında pozitif yönde ilişki olduğu tespit edilmiştir. Sporcuların aile toplam aylık gelir düzeyleri ile dış özgüven alt boyutu arasında pozitif yönde ilişki olduğu tespit edilmiştir. Sporcuların kişisel aylık gelir düzeyleri ile özgüven düzeyi arasındaki ilişki incelendiğinde anlamlı ilişki olduğu tespit edilmiştir. Sporcuların kişisel aylık gelir düzeyleri ile özgüven düzeyi arasındaki ilişkinin pozitif yönde olduğu sonucu bulunmuştur.

Yapılan literatür araştırmasında aile toplam aylık geliri düzeyleri incelendiğinde, Yılmaz (2021) de taekwonda sporcularında yaptığı çalışmada aile toplam gelir düzeyinde anlamlı düzeyde farklılaşmanın olduğu,2000 TL altı olan aile gelir düzeyi olan sporcular ile 2001-4001 TL olan aile gelir düzeyine sahip olan sporculara kıyasla toplam özgüven seviyelerinin anlamlı düzeyde düşük olduğu belirtilmiştir. Yılacı (2019) da yaptığı çalışmada aile aylık toplam gelir incelendiğinde gelir durumu 2001-3001 TL arasında olan bireylerin özgüven düzeylerinin yüksek puana sahip olduğu görülmüştür. Bilgin (2011) de yapmış olduğu özgüven çalışmasında aile gelir düzeyi yüksek olan kişilerin özgüven seviyelerinin yüksek olduğu ve anlamlı düzeyde farklılaşma görülmüştür. Yapılan literatür çalışmasındaki incelemeler araştırmamız ile paralellik gösterip, araştırmamızı destekler niteliktedir. Yapılan literatür araştırmasında araştırmamız ile çelişen birkaç çalışmada dikkat çekmektedir. Palaz (2019) da üniversite öğrencilerine yapmış olduğu çalışmada aile gelir düzeyleri ile özgüven arasında anlamlı fark olmadığı tespit edilmiştir. Araştırmamız ile çelişen farklı çalışma ise Karabulut (2019) da yapmış olduğu çalışmada aile gelir düzeyi ile özgüven arasında anlamlı bir farklılığın olmadığı görülmüştür. Serdar (2021) de yapmış olduğu çalışmada aile gelir düzeyi ile özgüven arasında anlamlı ilişki olmadığı görülmüştür.

Kişisel gelir incelendiğinde Özden (2019) da yapmış olduğu çalışmada kişisel gelir düzeyinde anlamlı bir farklılığın olduğu bu farklılığın iki alt boyutta da olduğu çalışmanın çıkan sonuçları arasındadır. Aksoy (2019) da futbol hakemleri üzerinde yaptığı çalışmada kişisel aylık gelirden anlamlı düzeyde farklılaşmanın olduğu, gelir düzeyi yüksek kişilerin özgüven seviyelerinin yüksek olduğu görülmüştür. Çoban ve Ünal (2021) de öğrenciler üzerinde yapmış olduğu özgüven çalışmasında ekonomik düzeyi yüksek olan bireylerin özgüven puan ortalamasında artış olduğunun ve ekonomik düzey arttıkça özgüven puanında anlamlı bir şekilde artış olduğu çıkan sonuçları arasındadır. Yapılan literatür taramasında araştırmamız ile paralellik gösteren çalışmalar incelenmiş ve araştırmamızı destekler nitelikte olduğu düşünülmektedir.

Araştırma grubumuzda sporcuların kişisel aylık gelir ve aile aylık gelir düzeyleri ile saldırganlık alt boyutları incelendiğinde; öfke alt boyutunda negatif yönde anlamlı ilişki olduğu tespit edilmiştir. Ortaya atılan hipotezimizin bazı alt boyutlarda doğrulandığı görülmektedir.

Sporcuların kişisel aylık gelir ve aile aylık gelir düzeyleri ile saldırganlık ölçeği diğer alt boyutları arasında ise anlamlı farklılık olmadığı tespit edilmiştir. Yapılan literatür taramasında araştırmamız ile paralellik gösteren çalışmalardan Öztürk (2008) de yaptığı çalışmada aile aylık gelir düzeyi değişkeninde anlamlı bir farklılığın olmadığı görülmüştür. Demir (2020) de yaptığı çalışmada kişisel aylık gelir değişkeninde anlamlı bir farklılığın olmadığı, aile aylık gelir düzeyinde de yine anlamlı bir farkın olmadığı çıkan sonuçlar arasındadır. Topuz (2008) de yaptığı çalışmasında aile aylık gelir düzeyi ile saldırganlık düzeyi ile anlamlı bir farklılık bulunamamıştır.

5. Buz hokeyi sporcularının özgüven ve saldırganlık düzeyleri ile aile yapısı arasında anlamlı fark var mıdır?

Sporcuların aile yapısı ile özgüven ölçeği alt boyutları karşılaştırılması için yapılan incelemede iki alt boyutta ve özgüven düzeyi puan ortalamaları arasında anlamlı farklılık olmadığı tespit edilmiştir. Ortaya atılan hipotezimizin doğrulanmadığı fakat anlamlı farklılık olmamasına rağmen iki alt boyutta ve özgüven düzeyinde parçalanmış aile yapısındaki öğrencilerin puan ortalamalarının diğer aile yapısındaki sporculardan düşük oranda yüksek olduğu da dikkat çeken sonuç olarak gözlenmektedir.

Sporcuların aile yapıları ile saldırganlık ölçeği alt boyutları karşılaştırıldığında öfke alt boyutunda anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir. Ortaya atılan hipotezimizin sadece öfke alt boyutunda doğrulandığı ve çekirdek aile yapısındaki sporcuların öfke düzeylerinin parçalanmış aile yapısındaki sporculardan yüksek olduğu sonucu bulunmuştur.

Anlamli farklılık olmamasına rağmen fiziksel saldırganlık alt boyutunda parçalanmış aile, düşmanlık alt boyutunda geniş aile ve sözel saldırganlık alt boyutunda parçalanmış aile yapısındaki sporcuların saldırganlık düzeylerinin yüksek olduğu da çıkan sonuç olarak gözlenmektedir. Yapılan literatür taramasında Erşan, Doğan ve Doğan (2009) yılında yapmış olduğu çalışmada aile yapısı değişkeni incelendiğinde anlamlı bir farklılığın olmadığı görülmüştür. Uysal ve Dinçer (2013) yılında çocuklar üzerinde yapmış olduğu çalışmada aile yapısı değişkenine bakıldığında anlamlı bir farklılığın bulunamadığı görülmüştür.

6. Buz hokeyi sporcularının özgüven ve saldırganlık düzeyleri ile Spor Yapmakta Olduğu İl arasında anlamlı fark var mıdır?

Yapılan çalışmada Sporcuların spor yaptıkları il ile özgüven ölçeği alt boyutları karşılaştırılması incelendiğinde; iki alt boyutta ve özgüven düzeyi puan ortalamaları arasında anlamlı farklılık olmadığı tespit edilmiştir. Ortaya atılan hipotezimizin doğrulanmadığı görülmüştür.

Anlamli farklılık olmamasına rağmen iç özgüven alt boyutunda İstanbul, dış özgüven alt boyutunda Erzurum ve öz güven düzeyinde İzmir ilinde spor yapan sporcuların puan ortalamalarının diğer illerde spor yapan sporculardan düşük oranda yüksek olduğu da dikkat çeken sonuç olarak gözlenmektedir. Aygün ve Öztaşyonar (2019) da yaptığı çalışmada spor yapmakta olduğu il değişkeni incelendiğinde anlamlı bir farklılığın olmadığı görülmüştür.

Diğer taraftan Yapılan çalışmada Sporcuların spor yaptıkları il ile saldırganlık alt boyutları incelendiğinde; fiziksel saldırganlık, düşmanlık ve öfke alt boyutlarında anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir. Ortaya atılan hipotezlerin alt boyutlarda doğrulandığı, fiziksel saldırganlık alt boyutunda spor yapmakta oldukları il Erzurum olan sporcuların fiziksel saldırganlık düzeylerinin spor yapmakta oldukları il Ankara ve İstanbul olan sporculardan yüksek olduğu sonucu bulunmuştur. Düşmanlık alt boyutunda spor yapmakta oldukları il Erzurum olan sporcuların düşmanlık düzeylerinin spor yapmakta da oldukları il Ankara, İzmir ve İstanbul olan sporculardan yüksek olduğu sonucu bulunmuştur. Öfke alt boyutunda spor yapmakta oldukları il Erzurum olan sporcuların öfke düzeylerinin spor yapmakta oldukları il Ankara ve İstanbul olan sporculardan yüksek olduğu sonucu bulunmuştur.

7. Buz hokeyi sporcularının özgüven ve saldırganlık düzeyleri ile Sporculuk Süreleri (yıl) ve Haftalık Spor Yapma Süreleri (saat) arasında anlamlı fark var mıdır?

Araştırmamızda çalışmaya katılan sporcuların sporculuk süreleri (yıl) ve haftalık spor yapma süreleri (saat) ile özgüven ölçeği alt boyutları incelendiğinde; sporcuların sporculuk süreleri (yıl) ve haftalık spor yapma süreleri (saat) ile özgüven ölçeği alt boyutları ve özgüven

düzeyi arasında, anlamlı ilişki olmadığı tespit edilmiştir. Ortaya atılan hipotezimizin doğrulanmadığı görülmüştür. Yapılan literatür araştırmasında Sun (2015) de spor lisesi öğrencilerinde yaptığı araştırmada spor yılı ile anlamlı ilişki olmadığı görülürken düşük orada spor yılı ile dış öz güven arasında anlamlı ilişki olduğu görülmüştür. Yerebatan (2019) da yaptığı çalışmada anlamlı farklılığın olmadığı görülmüştür. Yılmaz (2021) de yapmış olduğu çalışmada taekwondo sporcularının spor yapma yılı ile özgüne ait ortalamaların anlamlı düzeyde farklılaşmadığı görülmüştür. Sporcuların sporculuk süreleri (yıl) ve haftalık spor yapma süreleri (saat) ile iç özgüven, özgüven alt boyutlarında ve özgüven düzeyi arasında pozitif yönde düşük oranda ilişki olduğu da çıkan sonuç olarak gözlenmektedir. Diğer taraftan Sporcuların sporculuk süreleri (yıl) ile saldırganlık ölçeği alt boyutları arasındaki ilişkiyi belirlemek için yapılan incelemede; sporcuların sporculuk süreleri (yıl) ile öfke alt boyutu arasında, pozitif yönde anlamlı ilişki olduğu tespit edilmiştir.

Araştırmaya katılan sporcuların haftalık spor yapma süreleri (saat) ile saldırganlık ölçeği alt boyutları arasındaki ilişki incelendiğinde; sporcuların haftalık spor yapma süreleri (saat) ile bütün alt boyutlar arasında pozitif yönde anlamlı ilişki olduğu tespit edilmiştir. Bu ilişkinin fiziksel saldırganlık ve sözel saldırganlık alt boyutlarında yüksek düzeyde olduğu gözlenmektedir. Yapılan literatür taramasında Demir (2020) de yapmış olduğu araştırmada öfke alt boyutunda anlamlı farklılığın olduğu bu farklılığın haftada 16-20 saat spor yapan sporcuların öfke puanları, haftada 15 saat ve daha az spor yapan sporcuların puanlarına göre anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu çıkan sonuçlar arasındadır. Güvendi ve Pehlivan (2020) yılında yapmış olduğu çalışmasında spor yılı değişkenine bakıldığında anlamlı bir farklılığın olmadığı görülmüştür. Yıldırım (2015) yılında yapmış olduğu çalışmasında spor yılı değişkeninde anlamlı farklılık gözlemlenmiştir. Bu farklılığın spor yapma yılı 1-4 olanların puan ortalamaları düşük çıkmıştır. Sağlam (2018) de yapmış olduğu çalışmasında spor yılı değişkenine bakıldığında anlamlı bir farklılığın olduğu bu farklılığın ise düşmanlık alt boyutunda görüldüğü ,7 yıl ve daha fazla Taekwondo yapanların puan ortalamaları diğer gruplardan yüksek olduğu gözlenmiştir. Kırkbir (2020) de yapmış olduğu çalışmada spor yılı değişkeni incelendiğinde saldırganlık alt boyutlarında anlamlı farklılığın olduğu, bu anlamlı farklılığın fiziksel saldırganlık alt boyutunda 4-6 yıl/10 yıl ve üzeri 7-9/10 yıl üzeri, Düşmanlık alt boyutunda 1-3 yıl/4-6 yıl, Sözel saldırganlık alt boyutunda 1-3 yıl/4-6 yıl ve toplam saldırganlık puanına göre ise 4-6 yıl ile 10 yıl ve üzeri arasında farklılığın olduğu görülmüştür.

8. Buz hokeyi sporcularının özgüven ve saldırganlık düzeyleri ile Milli Sporcu Olma Durumuna Göre arasında anlamlı fark var mıdır?

Araştırmamıza gönüllü katılan Sporcuların milli sporcu olma durumları ile özgüven ölçeği alt boyutları incelendiğinde; anlamlı farklılık olmadığı tespit edilmiştir. Ortaya atılan hipotezimizin doğrulanmadığı görülmüştür.

Milli olan sporcuların özgüven düzeylerinin düşük oranda milli olmayan sporculardan özgüven düzeylerinin düşük olduğu da çıkan sonuç olarak gözlenmektedir. Yapılan literatür araştırmasında Aygün ve Öztaşyonar (2019) da yaptığı çalışmada mili sporcu olup olmama arasında anlamlı bir farklılığın olmadığı araştırmanın sonuçları arasındadır. Öztürk, Bayazıt ve Gencer (2016) da yaptığı çalışmada milli sporcu olma durumuna göre özgüven arasında anlamlı bir farklılığın olmadığı görülmüştür. İncelenen çalışmalar araştırmamız ile paralellik göstermektedir.

Diğer taraftan Sporcuların milli sporcu olma durumları ile saldırganlık ölçeği alt boyutları incelendiğinde; anlamlı farklılık olmadığı tespit edilmiştir. Anlamlı farklılık olmamasına rağmen öfke alt boyutunda milli sporcuların öfke düzeyinin milli olmayan sporculardan yüksek olduğu, diğer alt boyutlarda ise milli olmayan sporcuların düzeylerinin milli sporculardan yüksek olduğu da çıkan sonuç olarak gözlenmektedir. Yapılan literatür taramasında Birinci (2019) da yapmış olduğu çalışmada milli sporcu olma değişkeni ile saldırganlık arasında anlamlı bir farklılığın olmadığı görülmüştür. Demir (2020) de yaptığı çalışmada milli sporculuk değişkeninde anlamlı bir farklılığın olmadığı görülmüştür. Güvendi ve Pehlivan (2020) yılında yapmış olduğu çalışmada milli sporcu olma değişkeninde anlamlı bir farklılığın olmadığı gözlemlenmiştir. İncelenen araştırmalar araştırmamız destekler niteliktedir.

9. Buz hokeyi sporcularının özgüven ve saldırganlık düzeyleri ile kullandıkları Sopa Yönüne Göre arasında anlamlı fark var mıdır?

Sporcuların kullandıkları sopa yönü ile özgüven ölçeği alt boyutları ve özgüven düzeyi incelendiğinde; anlamlı farklılık olmadığı tespit edilmiştir. Ortaya atılan hipotezimizin doğrulanmadığı ve kullandıkları sopa yönü sol olan sporcuların özgüven düzeylerinin düşük oranda kullandıkları sopa yönü sağ olan sporculardan yüksek olduğu da çıkan sonuç olarak gözlenmektedir. Bazı kişiler beceri gerektiren elle yapılan işlerin tümünü (yazma, top atma, makas kullanma, saç tarama) sağ elleriyle yerine getirir. Diğer bazı bireyler de sağ el ile yazarken sol el ile top atma ve bazı el becerisi gerektiren işleri sol el ile yapmaya meyilli olabilirler. Sağ ve sol el kullanma tercihinin el baskınlığının tamamlanması ve bir elin diğer ele

oranla, gözlenebilir, güç farkının olması, belirgin bir güç farkının görülmesi el baskınlığı olarak tanımlanmaktadır (Sosyal, Arhan, Aktürk &Can 2007). Diğer taraftan araştırmaya katılan Sporcuların kullandıkları sopa yönü ile saldırganlık ölçeği alt boyutları arasında ilişki incelendiğinde; düşmanlık ve öfke alt boyutlarında anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir. Düşmanlık ve öfke alt boyutlarında kullandıkları sopa yönü sol olan sporcuların düşmanlık ve öfke düzeylerinin sopa yönü sağ olan sporculardan yüksek olduğu sonucu bulunmuştur.

10. Buz hokeyi sporcularının özgüven ve saldırganlık düzeyleri ile oynadıkları Mevki Değişkenine Göre arasında anlamlı fark var mıdır?

Sporcuların oynamakta oldukları mevkileri ile özgüven ölçeği alt boyutları incelendiğinde; iki alt boyutta ve özgüven düzeyi puan ortalamaları arasında anlamlı farklılık olmadığı tespit edilmiştir. Ortaya atılan hipotezimizin doğrulanmadığı fakat anlamlı farklılık olmamasına rağmen iç özgüven alt boyutunda kaleci, dış özgüven alt boyutunda defans ve öz güven düzeyinde kaleci mevkisin de oynamakta olan sporcuların puan ortalamalarının diğer mevkilerde oynamakta olan sporculardan düşük oranda yüksek olduğu da dikkat çeken sonuç olarak gözlenmektedir. Diğer taraftan Sporcuların oynadıkları mevki ile saldırganlık ölçeği alt boyutları karşılaştırılması incelendiğinde anlamlı farklılık olmadığı tespit edilmiştir.

Anlamlı farklılık olmamasına rağmen fiziksel saldırganlık alt boyutunda defans mevkisin deki sporcuların, düşmanlık alt boyutunda forvet mevkisin deki sporcuların, Öfke ve sözel saldırganlık alt boyutunda kaleci mevkisin deki sporcuların düzeylerinin yüksek olduğu da çıkan sonuç olarak görülmüştür. Yapılan literatür çalışmasında Yıldırım,Abakay (2015) de hokeyciler üzerinde yapılan çalışmada mevki değişkeninde saldırganlık boyutunda anlamlı bir farklılığın olmadığı görülmüştür. Kırkbir (2020) de futbolcular üzerinde yaptığı çalışmada mevki değişkeni ile saldırganlık arasında anlamlı bir farklılığın olmadığı çıkan sonuçlar arasındadır. Araştırmamız ile paralellik gösteren bir başka çalışma ise Topuz (2008) de futbolcular üzerinde yaptığı çalışmada saldırganlık toplam puanları ile sporcuları oynadıkları mevki arasında anlamlı düzeyde ilişki olmadığı görülmüştür. Kurudirek (2018) de hokeyciler üzerinde yaptığı çalışmada kalecilerin ve forvet oyuncularının az düzeyde daha saldırgan olduğu çıkan sonuçlar arasındadır. Nas (2017) de futbolcular üzerinde yaptığı çalışmada mevki değişkeni ile saldırganlık arasında anlamlı bir farklılığın olmadığı görülmüştür. İncelenen araştırmalar çalışmamız ile benzer sonuçlar taşıması araştırmamızın tutarlılığı açısından önemlidir.

Sonuç

Bu araştırmada Türkiye'deki farklı lig ve kategorilerde aktif spor yapan buz hokeyi sporcularının saldırganlık ve özgüven düzeyleri belirlenip farklı değişkenler ile karşılaştırılması yapılmıştır.

Bu araştırmanın örneklem grubunu oluşturan buz hokeyi sporcularının,

1.Cinsiyetleri ile özgüven düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık olmadığı, fakat erkek sporcuların özgüven düzeyleri kadın sporculara göre yüksek olduğu çıkan sonuçlar arasındadır.

Saldırganlık düzeyi incelendiğinde anlamlı bir farklılığın olmadığı, Fiziksel alt boyutunda erkek sporcuların kadın sporculara göre fiziksel saldırganlık düzeylerinin fazla olduğu görülmüştür.

2.Yaşları ile özgüven düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık olmadığı, anlamlı bir farklılığın olmamasına rağmen özgüven ölçeği alt boyutları ve özgüven düzeyleri arasında pozitif yönde düşük oranda ilişki olduğu çıkan sonuç olarak gözlenmektedir.

Saldırganlık düzeyleri incelendiğinde sporcuların yaşları ile saldırganlık ölçeği öfke alt boyutunda anlamlı ilişki olduğu tespit edilmiştir. Diğer alt boyutlar incelendiğinde anlamlı bir ilişki olmadığı görülmüştür.

3.Eğitim düzeyi ile özgüven düzeyi arasında iki alt boyutta anlamlı bir farklılık olduğu, iki alt boyutta eğitim düzeyi ilköğretim olan sporcuların puan ortalamalarının eğitim düzeyi lisans ve lisans üstü olan sporculardan düşük olduğu görülmüştür.

Saldırganlık düzeyleri incelendiğinde anlamlı bir farklılığın olmadığı anlamlı bir farklılık olmamasına rağmen fiziksel saldırganlık alt boyutunda eğitim düzeyi ilköğretim, öfke alt boyutunda lisans ve sözel saldırganlık boyutunda eğitim düzeyi ilköğretim olan sporcuların diğer eğitim düzeyindeki sporculardan yüksek olduğu çıkan sonuçlar arasındadır.

4.Kişisel ve aile aylık toplam gelir ile özgüven arasında kişisel aylık gelir düzeyinde iç ve dış özgüvende aile aylık geliri düzeyinde dış özgüven boyutunda anlamlı farklılık olduğu görülmüştür.

Sporcuların kişisel aylık geliri ile özgüven arasında pozitif yönde ilişki tespit edilmiştir. Aile aylık toplam gelir ile özgüven arasında ise anlamlı düzeyde farklılık görülmediği çıkan sonuçlar arasındadır.

Saldırganlık düzeyleri incelendiğinde sporcuların kişisel aylık gelir ve aile aylık toplam gelir düzeyi ile öfke alt boyutunda negatif yönde ilişki olduğu görülmüştür. Diğer alt boyutlar incelendiğinde anlamlı bir farklılığın olmadığı çıkan sonuçlar arasındadır.

5.Aile yapısı ile özgüven düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık olmamasına rağmen iki alt boyutta ve özgüven düzeyinde parçalanmış aile yapısındaki sporcuların puan ortalamalarının diğer aile yapısındaki sporculardan düşük olduğu çıkan sonuçlar arasındadır.

Saldırganlık düzeyleri incelendiğinde öfke alt boyutunda anlamlı bir farklılık görülmüştür. Bu farklılığın çekirdek aile yapısında olan sporcuların parçalanmış aile yapısında olanlardan yüksek olduğu görülmüştür.

6.Spor yaptığı il ile özgüven düzeyleri arasında anlamlı bir farklılığın olmadığı fakat iç özgüven alt boyutunda İstanbul, dış özgüven boyutunda ise Erzurum ve özgüven düzeyinde İzmir ilinde spor yapan sporcuların puan ortalamaları diğer illerde spor yapan sporculardan düşük oranda yüksek olduğu görülmektedir.

Saldırganlık düzeyleri incelendiğinde fiziksel saldırganlık, düşmanlık ve öfke alt boyutunda anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Fiziksel, düşmanlık ve öfke alt boyutunda Erzurum sporcularının diğer illerde spor yapan sporculardan yüksek olduğu çıkan sonuçlar arasındadır.

7.Sporculuk süresi ve Haftalık spor yapma süresi ile Özgüven düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki olmadığı görülmüştür.

Saldırganlık düzeyleri incelendiğinde öfke alt boyutunda pozitif yönde anlamlı ilişki olduğu tespit edilmiştir. Haftalık spor yapma süreleri incelendiğinde tüm alt boyutlarda pozitif yönde anlamlı ilişki olduğu görülmüştür. Bu ilişkiyi fiziksel saldırganlık ve sözel saldırganlık alt boyutlarında yüksek düzeyde olduğu görülmektedir.

8.Milli sporcu olma ile özgüven arasında anlamlı bir farklılık olmadığı çıkan sonuçlar arasındadır.

Saldırganlık düzeyleri incelendiğinde anlamlı bir farklılığın olmadığı görülmüştür. Anlamlı bir farklılığın olmamasına rağmen öfke alt boyutunda milli sporcuların puan ortalamalarının yüksek olduğu görülmüştür.

9.Sopa yönü ile özgüven düzeyleri arasında anlamlı bir farklılığın olmadığı, sopa yönü sol olan sporcuların sopa yönü sağ olan sporculardan yüksek olduğu çıkan sonuçlar arasındadır.

Saldırganlık düzeyleri incelendiğinde düşmanlık ve öfke alt boyutunda anlamlı bir farklılık olmadığı düşmanlık alt boyutunun sol sopa kullanan sporcuların sopa yönü sağ olan sporculardan öfke düzeylerinin yüksek olduğu çıkan sonuçlar arasındadır.

10.Sporcuların oynadığı mevki ile özgüven düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık görülmezken, iç özgüven boyutunda kaleci dış özgüven boyutunda defans ve özgüven düzeyinde kaleci mevkiinde oynamakta olan sporcuları diğer mevkilerde oynayan sporculardan düşük oranda yüksek olduğu çıkan sonuçlar arasındadır.

Saldırganlık düzeyleri incelendiğinde anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Anlamlı bir farklılık olmamasına rağmen saldırganlık alt boyutunda defans mevkiindeki sporcuların düşmanlık alt boyutunda forvet sporcularının öfke ve sözel saldırganlık alt boyutunda kaleci mevkisinin deki sporcuların puan ortalamaları yüksek olduğu çıkan sonuçlar arasındadır.

Öneriler

1.Bu araştırmanın örneklem grubunun buz hokeyi sporcularının oluşturması bir sınırlılık oluşturduğu, bu durumunun diğer spor branşlarında saldırganlık ve özgüven düzeyi ile ilgili çalışmalarda spor bilimine katkı sağlayacağı,

2.Bu çalışmada kullanılan bazı değişkenler ile sporcuların saldırganlık ve özgüven düzeylerinin incelenmesi literatüre bilgi birikimi anlamında katkılar sunacağı,

3.Saldırganlık ve Özgüven ölçeğinin farklı değişkenlere göre farklı zaman diliminde incelemek adına çalışmaların yapılması ve bu konuların araştırmalara çeşitlilik sağlayabileceği,

4.Saldırganlık ve Özgüven ölçeğinin farklı branş ve kış sporcuları üzerinde karşılaştırmalı çalışmanın tartışmaya olanak sağlayabileceği,

5.Fiziksel performansın ön planda olduğu kadar saldırganlık ve özgüven düzeylerinin de önemli olduğu buz hokeyi sporunda, hedeflerine inanan, kendine güven duyan ve hareketlerini kontrol edebilen sporculara fayda sağlayabilmesi,

6.Sporculara, antrenörler ve alanında uzman kişilerin eğitim ve destek sunması özgüven ve saldırganlık seviyelerini kontrol altına alabilmeleri ve sportif anlamda önemli katkılar sunacağı düşünülmektedir.

KAYNAKÇA

- Ahşap, M. (2019). Benlik Kavramı ve Benlik Saygısı. Cinsellikle İlgili Önlemler El Kitabı.
- Akın, A. (2007). Öz-Güven Ölçeğinin Geliştirilmesi ve Psikometrik Özellikleri. Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi (7), 165-75.
- Aksoy, U. (2019). Farklı Klasmanlarda Görev Yapan Futbol Hakemlerinin İletişim Becerileri ve Özgüven Düzeylerinin Çeşitli Değişkenlere Göre İncelenmesi (Tez No. 549311) [Yüksek Lisans Tezi, Adnan Menderes Üniversitesi-Aydın]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Allen, J. J., & Anderson, C. (2017). Aggression And Violence: Definitions And Distinctions, Owa State University, Usa.
- Altın, M. O. (2017). Amatör Düzeyde Futbol Oynayan Sporcuların Bilişsel Duygu Düzenleme ve Saldırganlık Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi (Tez No. 470197) [Yüksek Lisans Tezi, Maltepe Üniversitesi-İstanbul]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Anderson, C. A. (1989). Temperature and aggression: ubiquitous effects of heat on occurrence of human violence. Psychological bulletin, 106(1), 74.
- Anderson, C. A., & Bushman, B. J. (2002). Human Aggression. Annual Review of Psychology, 53, 27-51.
- Anderson, C. A., & Bushman, B. J. (2002). Human Aggression. Annual Review of Psychology, 53(1), 27-51.
- Anderson, C. A., & Carnagey, N. L. (2004). Violent Evil And The General Aggression Model. The Social Psychology Of Good And Evil, 168, 192. https://www.researchgate.net/publication/285167578_Violent_evil_and_the_general_aggression_model Erişim Tarihi: 25.03. 2021
- Anderson, C. A., & Huesmann, L. R. (2003). Human Aggression: A Social-Cognitive View. In M. A. Hogg & J. Cooper (Eds.), The Sage Handbook Of Socialpsychology (Pp. 296-323). Thousand Oaks, CA: Sage.
- Aygün, M., & Öztaşyonar, Y. (2019). Buz Hokeyi Sporcularının Sportif Sürekli Kendine Güven Özelliklerinin İncelenmesi. Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 17(3), 202-212.

- Aygün, M. (2015) Türkiye’deki Buz Hokeyi Sporcularının Branşa Yönelme Nedenleri ve Katılım Güdüsü (Tez No. 399228) [Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi-Ankara]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Baird, S. M. (2009). Mean(ing) to me: a Symbolic Interactionist Approach to Aggression in Sport Psychology. *Quest*, 61(4), 377-396.
- Bandura, A. (1973). *Aggression: A Social Learning Analysis*. Prentice-hall. https://www.academia.edu/40055016/AGGRESSION_a_social_learning_analysis. Erişim Tarihi: 23. 03. 2022.
- Bandura, A. (1977). Self-efficacy: Toward a Unifying Theory of Behavioral Change. *Psychological Review*, 84(2), 191.
- Bandura, A. (1986). *Social Foundations of Thought and Action*. Englewood Cliffs, NJ, 1986(23-28).
- Bandura, A. (1997). *Self-Efficacy, The Exercise Of Control*. New York: W.H. Freeman And Company
- Bandura, A. (2001) Sosyal Bilişsel Teori: Bir Failik Bakış Açısı. Yıllık Psikolojinin Gözden Geçirilmesi, 52 (1), 1-26.
- Bandura, A., Ross, D., & Ross, S. A. (1961). Transmission of Aggression Through İmitation of Aggressive Models. *The Journal of Abnormal and Social Psychology*, 63(3), 575.
- Baron, R. A., & Richardson, D. R. (1994). *Human Aggression*. Plenum Press. New York, 7.
- Başer, B. (2019). Voleybolcularda Zihinsel Dayanıklılık ve Sportif Kendine Güven (Tez No.611474) [Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi-Ankara].Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Başoğlu, U. D. (2018). Patika Oryantiring Sporuna Katılan Bireylerin Cinsiyet Değişkenine Göre Özgüven Düzeylerinin İncelenmesi. *Gaziantep Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 3(1), 31-39.
- Bellis, M. (2020). Ice Hockey History Thoughtco. Retrieved From <http://Thinkco.Com/History-Of-İce-Hockey-1992003>.
- Berkowitz, L. (1989). Frustration-Aggression Hypothesis: Examination and Reformulation. *Psychological Bulletin*, 106(1), 59.
- Berkowitz, L. (1993). *Aggression: Its Causes, Onsequences, and Control*. Mcgraw-Hill Book Company.
- Beyer, E., & Peter, G. (1997). Saldırganlık. (Çev. Z. Kılıç). *Spor Ekin Dergisi*, 36-37.
- Bilgin, O. (2011), Ergenlerde Özgüven Düzeyinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi (Tez No.328023) [Yüksek Lisan Tezi, Sakarya Üniversitesi-Sakarya]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.

- Birinci, R. (2019). Spor Yapan ve Yapmayan Bireylerin Benlik Saygısı ve Saldırganlık Düzeylerinin İncelenmesi (Tez No.551149) [Yüksek Lisans Tezi, Binali Yıldırım Üniversitesi-Erzincan].Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Bostancı, Ö., Karaduman, E., & Şebin, K. (2018). Dağcıların Özgüven Seviyelerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi. *Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 20(3), 145-154.
- Britannica, T. (2022). Editors of Encyclopaedia (June 27). Stanley Cup. Encyclopedia Britannica. Retrived From. <https://www.britannica.com/sports/St Stanley-Cup> Erşim Tarihi:25.03.2021
- Bushman, B. J., & Anderson, C. A. (2001). Is it time to Pull The Plug on Hostile Versus Instrumental Aggression Dichotomy? *Psychological Review*, 108(1), 273.
- Bushman, B. J., & Huesmann, L. R. (2010). Aggression. In S. T. Fiske, D. T. Gilbert, & G. Lindzey (Eds.), *Handbook of Social Psychology* (5th ed. Vol. 2, pp. 833-863). Hoboken, NJ: John Wiley & Sons.
- Bushman, B. J., Bonacci, A. M., Pedersen, W. C., Vasquez, E. A., & Miller, N. (2005). Chewing on it Can Chew you up: Effects of Rumination on Triggered Displaced Aggression. *Journal of Personality and Social Psychology*, 88(6), 969.
- Buss, A. H. (1961). *The Psychology of Aggression*. Wiley.
- Buss, A. H., & Perry, M. (1992). The Aggression Questionnaire. *Journal of Personality and Social Psychology*, 63(3), 452–459.
- Büyüköztürk, Ş. (2012). *Veri Analizi El Kitabı* (17. Basım), Pegem Akademi Yayınları, Ankara.
- Büyüköztürk, Ş., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., Demirel, F., & Kılıç, E. (2013). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E. K., Akgün, K. Ş., & Karadeniz, Ş. (2012). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık. Enstitüsü Dergisi, 18(2), 195-207.
- Cherek, D. R. (1981). Effects of Smoking Different Doses of Nicotine on Human Aggressive Behavior. *Psychopharmacology*, 75(4), 339-345.
- Cihan, B. B., & Dişlitaş, H. (2021). Amatör Futbol Ligi Oyuncularının, Farklı Değişkenlere Göre Sportif Öz Yeterlilik Düzeyleri. *Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 23(1), 107-118.
- Çoban, M., & Ünalın, A. (2021). İlahiyat Fakültesi Öğrencilerinde Özgüven ve. *Journal Of Kesit Academy*, 7(29), 130-152.

- Demir, Ş. (2020). Elit Düzey Boksörlerin Sporda Güdülenme, Saldırganlık ve Öfke Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi (Tez No. 633488) [Yüksek Lisans Tezi, Bartın Üniversitesi-Bartın].Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- DeWall, C. N., Anderson, C. A., & Bushman, B. J. (2012). Aggression. In H. Tennen, J. Suls, & I. B. Weiner (Eds.), *Handbook of Psychology* (2nd ed. Vol. 5, pp. 449-466). Hoboken, NJ: John Wiley & Sons.
- Dollard, J., Miller, N. E., Doob, L. W., Mowrer, O. H., & Sears, R. R. (1939). Frustration and Aggression <https://psycnet.apa.org/record/2004-16227-000> Erişim Tarihi:25.04.2021
- Eripek, S. (1993). Spor psikolojisi. Eskişehir Anadolu Üniversitesi Yayınları, 2(1), 9-15.
- Erşan, E., Doğan, O., & Doğan, S. (2009). Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Öğrencilerinin Saldırganlık Düzeylerinin Sosyodemografik Açıdan Değerlendirilmesi. *Cumhuriyet Medical Journal (Cmj)*, 31(3), 231-238.
- Feltz, D. L. (1988). Self-Confidence And Sports Performance. *Exercise And Sport Science Reviews* 16, 423- 457. [Http://Dx.Doi.Org/10.1249/00003677-198800160-00016](http://Dx.Doi.Org/10.1249/00003677-198800160-00016).
- Frank, M. G., & Gilovich, T. (1988). The Dark Side of Self-and Social Perception: Black Uniforms and Aggression in Professional Sports. *Journal of Personality and Social Psychology*, 54(1), 74.
- Gee, C. J., & Potwarka, L. (2007). The İmpact of İntroducing Legal Punishment on the Frequency of Aggressive Behaviour in Professional İce Hockey: Using the Todd Bertuzzi İncident as an Ecological Case Study. *Online J Sports Psychol*, 9, 15-30.
- Geen, R. G. (2001). *Human Aggression* (2nd ed.). Buckingham, UK: Open University Press.
- George, D., & Mallery, P. (2010). *Spss For Windows Step By Step. A Simple Study Guide and Reference* (10. Edition).
- Gorgos, C. (1987). *Dicționar Enciclopedic de Dsihiatrie*. Editura Medicală. <https://www.slideshare.net/Crimson-ForensicScience/assessment-of-aggression-among-under19-football-playerscrimson-publishers-125590709> Erişim Tarihi:25.04.2021.
- Gül, M., & Hergüner, B. (2019). Kul Yöneticilerinde Özgüven Düzeyini Etkileyen Faktörler: Trabzon Örneği. *Acedemic Review of Humanities and Social Sciences* 2,1.Pp1-18
- Güvendi, B., Pehlivan, My. (2020). Dövüş Sporcularının Kendi Kendilerine Konuşmaları ile Saldırganlık ve Öfke Davranışlarının İncelenmesi, *Beden Eğitimi Ve Spor Bilimleri Dergisi*.14(2), 168-176
- Harris, M.B. (1973). Field Studies of Modeled Aggression. *Journalof Social Psychology* 89, 131-139.

- Hart, B. A., Gilner, F. H., Handal, P. J., & Gfeller, J. D. (1998). The relationship between perfectionism and self-efficacy. *Personality and Individual Differences*, 24(1), 109-113.
- International Ice Hockey Federation. (IIHF), (2021). <https://Www.Iihf.Com/En/StaticHub/4682/Who-We-Are>. Erişim Tarihi: 25.03.2021.
- International Ice Hockey Federation (IIHF). (2021a). <https://Www.Iihf.Com/En/StaticHub/4857/1908-1913> Erişim Tarihi: 25.03.2021.
- IOC. (2021). Uluslararası Olimpiyat Komitesi. <https://Olympics.Com/En/Sports/İce-Hockey/#Discipline-History-Of>. Erişim Tarihi: 19.03.2021
- İlhan, A., Göktepe, B., & Ergün, K. (2021). Tenisçilerin Spor Karakterleri ve Özgüven Duygularının İncelenmesi. *Uluslararası Egzersiz Psikolojisi Dergisi*, 3(2), 79-84.
- Karabulut, E. O. (2013). 16 Yaş Altı Çim Hokeyi Sporcularının Saldırganlık Düzeylerinin Çeşitli Değişkenler Bakımından İncelenmesi. *Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 11(2), 139-147.
- Karabulut, Ö. (2019). Sporcuların Sportif Sürekli Kendine Güven Düzeylerinin Çeşitli Değişkenlere Göre İncelenmesi (Tez No. 570680) [Yüksek Lisans Tezi, İnönü Üniversitesi -Malatya]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Karabulut, N. (2021). Öğretmenlerin Örgütsel Kırılganlığı ve Özgüven ile İlişkisi (Tez No. 669872) [Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi-Ankara]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Karasar, N. (1999). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*, Ankara: Nobel Yayınları.
- Kaya, N., & Taştan, N. (2020). Özgüven üzerinde bir derleme. *Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 10(2) 297-312
- Keeler, L. (2000). The Differences in Sport Aggression, Life Aggression and Life Assertion Among Adult Male and Female Collision, Contact and Non-Contact Sport Athletes. Retrieved From [http://www.oregonpdf.org/pdf/PSY2213Keeler\(15-1\).pdf](http://www.oregonpdf.org/pdf/PSY2213Keeler(15-1).pdf) Erişim Tarihi: 19.03.2021
- Kirkbir, F. (2020). Futbolcuların Sürekli Öfke ve Öfke İfade Tarzları İle Saldırganlık Düzeylerinin İncelenmesi (Tez No. 626026) [Doktora Tezi, Celal Bayar Üniversitesi-Manisa]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Krahe, B. (2013). *The Social Psychology Of aggression* (2nd ed.). New York, NY: Psychology Press.

- Krishnaveni, K., & Shahin, A. (2014). Aggression and its Influence on Sports Performance. *International Journal of Physical Education, Sports and Health*, 1(2), 29-32.
- Kugle, C. L., Clements, R. O., & Powell, P. M. (1983). Level and Stability of self-esteem in Relation to Academic Behavior of Second Graders. *Journal of Personality and Social Psychology*, 44(1), 201.
- Kulaksızoğlu, A. (2006). *Ergenlik Psikolojisi*. İstanbul: Remzi Kitabevi
- Kurudirek, M. İ. (2014). Lise Düzeyindeki Elit Buz Hokeyi Oyuncularının Saldırganlık Düzeylerinin İncelenmesi (Tez No.359496) [Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi-Ankara]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Legacy, S. (2020). HistoryofHockey. Retrieved from. ,<http://Www.Sportlegacy.Net/Hockey/History-Of-Hockey/>.
- Lieberman, J. D. Solomon, S., Greenberg, J., & McGregor, H. A. (1999). A Hot New Way to Measure Aggression: Hot Sauce Allocation. *Aggressive Behavior: Official Journal of the International Society for Research on Aggression*, 25(5), 331-348.
- Lindsay, J. J., & Anderson, C. A. (2000). From Antecedent Conditions to Violent Actions: A General Affective Aggression Model. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 26(5), 533-547.
- Madran, H. A. D. (2012). Buss-Perry Saldırganlık Ölçeğinin Türkçe Formunun Geçerlik Ve Güvenirlik Çalışması. *Türk Psikoloji Dergisi*, 24(2), 1-6.
- Marsh, H. W. (1992). *Sdq111*. Campbelltown, Australia: University Of Western Sydney, Publication Unit
- Martel, J.P. (2020). Origins Of Ice Hockey. *The Canadian Encyclopedia, Historical Canada*.Retrieved from.<https://Www.Thecanadianencyclopedia.Ca/En/Article/Origins-Of-Ice-Hockey>. Erişim Tarihi:19.09.2021
- Miller, N., Pedersen, W. C., Earleywine, M., & Pollock, V. E. (2003). A Theoretical Model of Triggered Displaced Aggression. *Personality and Social Psychology Review*, 7(1), 75-97.
- Miller, N.E. (1941). The Frustration-Aggression Hypothesis. *Psychological Review* 48, 337-342.
- Mitrofan, N. (1996). Agresivitatea Aggression. In A. Neculau (coord.) *Psihologie socială Social Psychology*. Iași: Editura Polirom.
- Moquist, J. (2010). Exploring The Association Between Lifestyle And Self-Confidence Within Adolescent Football Players. *Halmstad University School Of Social And Health Sciences*:91-120hp

- Morris, G. C. (2002). Psikolojiyi anlamak. (Çev. H. Belgin Ayvaşık; Melike Sayıl). Ankara: Türk Psikologlar Derneği Yayınları, (23).
- Muñoz, A. P. (2002). Conducta Agresiva de Porte. Cuadernos de Psicología Del Deporte, 2(1).
- Nas, K. (2017). Futbolcuların saldırganlık düzeyleri ile öfke tarzlarının belirlenmesi (Tez No.474779) [Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi-Ankara]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Okyaz, B. (2017). 18-24 Yaş Arası Taekwondo ve Yüzme Sporlu ile Uğraşan Gençlerin Saldırganlık Düzeylerinin İncelenmesi (Tez No. 468950) [Yüksek Lisans Tezi, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi-Kahramanmaraş].Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Özden, A. T. (2019). Kadın tüketicilerin özgüven düzeyleri ile tercih ettikleri hazır giyim markalarına yönelik marka beğenilirlik düzeyleri arasındaki ilişki üzerine bir araştırma. International Review of Economics and Management, 7 (1), 115-138. DOI: 10.18825
- Öztürk, A., Bayazıt, B., & Gencer, E. (2016). Judocuların problem çözme becerilerinin ve sportif güven düzeylerinin incelenmesi (Trabzon Olimpiyat Hazırlık Merkezi örneği). Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 14(2), 145-151.
- Öztürk, N. (2008). Orta Öğretim 9. Sınıf Öğrencilerinin Saldırganlık Düzeylerinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi (Tez No.226941) [Yüksek Lisans Tezi, İnönü Üniversitesi-Malatya].Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Pajares, F. (1996). Self-Efficacy Beliefs in Academic Settings. Review of Educational Research, 66(4), 543-578.
- Palaz, D. (2019). Üniversite Öğrencilerinin Fiziksel Aktiviteye Katılımları ve Özgüven Arasındaki İlişkinin İncelenmesi (Tez No.576986) [Yüksek Lisans Tezi, Bozok Üniversitesi-Yozgat]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Parrott, D. J., & Giancola, P. R. (2007). Addressing “The Criterion Problem” in the Assessment of Aggressive Behavior: Development of a New Taxonomic System. Aggression and Violent Behavior, 12(3), 280-299.
- Pedersen, W. C., Bushman, B. J., Vasquez, E. A., & Miller, N. (2008). Kicking the (barking) Dog Effect: The Moderating Role of Target Attributes on Triggered Displaced Aggression. Personality and Social Psychology Bulletin, 34(10), 1382-1395.
- Ramazanoğlu, F., Canikli, A., & Saygın, Ö. (2002). Futbolcular ile Taekwondocuların saldırganlık düzeylerinin karşılaştırılması. AÜ BESYO, Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 4(2).

- Sağat, H. (2016). Bireylerin anne baba tutumlarının özgüven ve sosyal fobiye olan ilişkisinin incelenmesi. (Tez No. 441123) [Yüksek Lisan Tezi, İstanbul Bilim Üniversitesi-İstanbul].Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Sağlam, M. (2018). Müsabık taekwondocularıda saldırganlık ve dürtüsel davranış tepkilerinin incelenmesi, (Tez No.520911) [Yüksek Lisans Tezi, Sütçü İmam Üniversitesi-Kahramanmaraş]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Serdar, S. G. (2021). Yetişkinlerde Algılanan Farklı Anne Baba Tutumları ile Özgüven Düzeyleri Arasındaki İlişki (Tez No. 693591) [Yüksek Lisans Tezi, Gelişim Üniversitesi-İstanbul]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Sillamy, N. (1998). Dictionarul de Psihologie Larousse [Larousse dictionary of psychology]. Bucureşti: Editura Univers Enciclopedic.
- Sirgy, Mj. (1982). Tüketici Davranışında Benlik Kavramı: Eleştirel Bir İnceleme. Tüketici Araştırmaları Dergisi, 9, 287-300.
- Smith, S. (2022). What's Sports Confidence? Retrived from.<http://www.sportsconfidencetips.com/whats-sports-confidence/> Erişim Tarihi:19.03.2021
- Soner, O. (2000). Aile Uyumu, Öğrenci Özgüveni ve Akademik Başarı Arasındaki İlişkiler. Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi, 12, 249-260.
- Soysal, A. Ş., Arhan, E., Aktürk, A., & Handan, C. A. N. (2007). El tercihi ve el tercihini belirleyen etkenler. Türkiye Çocuk Hastalıkları Dergisi, 1(2), 60-68.
- Stumbauer, J., Maleček, J., & Šimberová, D. (2013). Specialised Terminology of Selected Sporting Discipliner. Retrived From. <https://www.fsps.muni.cz/emuni/data/reader/book-23/05.html> Erişim Tarihi:19.03.2021
- Sun, E. (2015). Sporun Lise Öğrencilerinin Özgüven Düzeylerine Etkisi (Tez No.412510) [Yüksek Lisans Tezi, Sütçü İmam Üniversitesi-Kahramanmaraş].Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Şahinler, Y., & Ulukan, M. (2010). Spor Yapan Üniversite Öğrencilerinin Saldırganlık Düzeylerinin İncelenmesi. Uluslararası Spor Bilimleri Öğrenci Çalışmaları, 2(1), 16-24.
- Tbhf. (2021). Türkiye buz hokeyi federasyonu. <https://Www.Tbhf.Org.Tr/H/Sayfa/24589>.Erşim Tarihi:15.03.2021
- Tedeschi, J. T., & Felson, R. B. (1994). Violence, Aggression, and Coercive Actions. American Psychological Association.

- Thw. (2021). HokeyYazarları,Retrivedfrom<https://Thehockeywriters.Com/Docs/İce-Hockey-Around-The-World/> Erişim Tarihi:25.03.2021
- Topuz, R. (2008). Amatör Futbol Oyuncularının Saldırganlık Düzeylerinin İncelenmesi (Tez No.224890) [Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi-Konya]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Tozoğlu, E., & Dursun, M. (2020). Spor Bilimlerinde Bilimsel Araştırma Süreci, Editör; Gökmen, Ö. Spor & Bilim, Efe Akademi Yayınevi. İstanbul. S.7-23.
- Tozoğlu, E., Dursun, M., & Şebin, K. (2020). Hemşirelerin Empati Düzeylerinin Sportif Aktivite Yapma ve Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi. Sport Sciences, 15(3), 23-32.
- Tretiak, V. (2014). The Ice Hockey Rink. Retrived From. <https://www.history.com/news/who-invented-hockey-origins-canada> Erişim Tarihi:25.03.2021
- Uysal, H., & Dinçer, Ç. (2013). Okul Öncesi Dönemde Karşılaşılan Fiziksel ve İlişkisel Saldırganlığın Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi. Eğitim ve Bilim, 38(169).
- Ünverdi, M. S., & Acar, M. C. (2020). Din Görevlilerinin Öz Güven Düzeylerinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi. Journal Of History School (Johs).
- Vealey, R. S. (1986). Conceptualization of Sport-Confidence and Competitive Orientation: Preliminary Investigation and Instrument Development. Journal of Sport Psychology, 8(3).
- Vealey, R. S. (2001). Understanding and Enhancing Self-Confidence in Athletes. Handbook of Sport Psychology, 2, 550-565.
- Vealey, R.S. (1986). Conceptualizing Sports Confidence and Competitive Orientation: Preliminary Research and Tool Development. Journal of Sports Psychology,8,221-246.
- Vealey, R.S., & Chase, M.A. (2009). Self-Confidence in Sport. In T.S. Horn (Editor). Advances In Sport Psychology. Champaign Il: Human Kinetics.
- Wlazlo, A., Szuszkiewicz, M., & Wlazlo, E. (2007). Self-Aggression in Athletes Practicing Combat Sports. Wychowanie Fizyczne, Sport, 51(4), 335.
- Yavuz, S. (2015). Farklı Spor Dallarındaki Sporcu, Seyirci ve Yöneticilerin Küresel Vatandaşlık ve Saldırganlık İlişkisi (Tez No.406894) [Yüksek Lisans Tezi, Dumlupınar Üniversitesi-Kütahya].Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Yaylacı, T.S. (2019) Sportif Faaliyetlerin 13-14 Yaşındaki Bireylerin Özgüven Düzeylerine Etkisi (Tez No. 572374) [Yüksek Lisans Tezi, Hitit Üniversitesi-Çorum]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.

- Yerebatan, Z. (2019). Basketbol Klasman Hakemlerinin Karar Verme Stilleri ve Özgüven Düzeylerinin İncelenmesi (Tez No.567417) [Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi-İstanbul]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Yıldırım, A., & Abakay, U. (2015). Hokeycilerin İletişim Becerileri ve Saldırganlık Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. İnönü Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 2(1), 17-28
- Yılmaz, E. M. (2021), Taekwondo Sporcularının Özgüven Seviyelerinin Algılanan Stres ve Saldırganlık Düzeyleri ile İlişkinin İncelenmesi (Tez No.713482) [Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi-Konya]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.

EKLER

EK-1 KİŞİSEL BİLGİ FORMU VE ÖLÇEKLER

EK-1 ANKET

Bu araştırma, Türkiye’deki buz hokeyi sporcularının saldırganlık ve öz güven düzeylerinin farklı değişkenler açısından araştırılması amacıyla yapılacaktır. Bu doğrultuda, sağlıklı bilgilere ulaşp doğru önerilerde bulunabilmemiz, sizin vereceğiniz cevapların samimiyetine bağlıdır. Veriler sadece bilimsel amaçlı kullanılacaktır. Değerli zamanınızı ayırdığınız ve katılımınız için teşekkür ederiz.

Tez Danışmanı: Prof. Dr. Erdoğan TOZOĞLU

Araştırmacı

Muhammed Sefa TAKAR

1. Cinsiyetiniz ☐ Kadın ☐ Erkek
2. Yaşınız
3. Eğitim Düzeyi ☐ İlköğretim ☐ Lise ☐ Lisans (yüksekokul/üniversite)
☐ Lisans Üstü (yüksek lisans/Doktora)
4. Kişisel Aylık GelirinizTL ☐ Yok ☐
5. Ailenizin Aylık GeliriTL
6. Aile Yapısı ☐ Çekirdek Aile ☐ Geniş Aile ☐ Parçalanmış Aile
7. Spor Yaptığınız İl
8. Kaç Yıldır Buz Hokeyi Sporunu Yapıyorsunuz?
9. Haftada toplam kaç saat antrenman yapıyorsunuz? saat
10. Milli Sporcu musunuz? ☐ Evet ☐ Hayır
11. Kullanmış Olduğunuz Sopa Yönü ☐ Sağ ☐ Sol
12. Oynadığınız Mevki ☐ Forvet ☐ Defans ☐ Kaleci

Saldırganlık Ölçeği (Yargının Karşısındaki Size Uygun Kutucuğu İşaretleyiniz)		Hiç Benim Özellğim Değil	Çok Az	Biraz	Çok	Tamamen Benim Özellğim
1	Bazı arkadaşlarım benim öfkeli biri olduğumu söylerler.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
2	Gerekirse hakkımı korumak için şiddete başvurabilirim.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
3	Birisi bana fazlasıyla iyi davrandığında “Acaba benden ne istiyor?” Diye düşünürüm.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
4	Arkadaşlarımın görüşlerine katılmadığım zaman bunu onlara açıkça söylerim.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
5	Öfkeden deliye döndüğümde bir şeyler kırıp dökerim.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
6	İnsanlar benim görüşlerime katılmadıklarında onlarla tartışmaktan kendimi alıkoyamam.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
7	Zaman zaman bazı olaylara/kişilere yönelik kızgınlığım uzun süre bitmek bilmez.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
8	Bazen başkalarına vurma dürtümü kontrol edemiyorum.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
9	Sakin yapılı biriyimdir.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
10	Tanımadığım insanlar bana fazla yakın davrandıklarında onlara şüpheyle yaklaşıyorum.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
11	Daha önce, tanıdığım insanları tehdit ettiğim oldu.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
12	Çok çabuk parlar ve hemen sakinleşirim.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
13	Birisi bana sataşırsa kolaylıkla onu itip tartaklayabilirim.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
14	İnsanlar sinirimi bozduklarında kolaylıkla onlar hakkında ne düşündüğümü söyleyebilirim.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
15	Zaman zaman kıskançlık beni yiyip bitirir.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
16	Bir insana vurmanın mantıklı bir gerekçesi olamayacağını düşünüyorum.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
17	Bazen hayatın bana adaletsiz davrandığını düşünürüm.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
18	Öfkemi kontrol etmekte zorluk çekerim.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
19	Yapmak istediğim bir şey engellendiğinde kızgınlığımı açıkça ortaya koyarım.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
20	Zaman zaman insanların arkamdan güldüğü duygusuna kapılırım.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
21	İnsanlarla sıkça görüş ayrılığına düşerim.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
22	Birisi bana vurursa ben de karşılık veririm.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
23	Bazen kendimi patlamaya hazır bir bomba gibi hissediyorum.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
24	Diğer insanların her zaman çok iyi fırsatlar yakaladıklarını düşünüyorum.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
25	Birisi beni iterse onunla kavgaya tutuşurum.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
26	“Arkadaşlarımın arkamdan konuştuklarını biliyorum.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
27	Arkadaşlarım münakaşacı/tartışmayı seven biri olduğumu söylerler.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
28	Bazen olmadık şeylere ortada mantıklı bir neden yokken aniden sinirlenir, tepki veririm.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
29	Çoğu insana kıyasla daha sık kavgaya karıştığımı söyleyebilirim.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)

Özgüven ölçeği		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Genellikle	Her zaman
1	Kendimi başarılı bir insan olarak görürüm	1	2	3	4	5
2	Başkalarının yanında heyecanımı kontrol edebilirim.	1	2	3	4	5
3	Seçimlerimde başkalarına bağımlı değilimdir.	1	2	3	4	5
4	Yaşamdaki zorluklarla baş edebilirim.	1	2	3	4	5
5	Benim için aşılamayacak sorun yoktur.	1	2	3	4	5
6	Başkalarının görüşlerine saygı gösteririm.	1	2	3	4	5
7	Problemlerimin üstesinden gelebileceğime inanırım	1	2	3	4	5
8	Sosyal etkinliklere katılmaktan çekinmem.	1	2	3	4	5
9	Verdiğim kararların arkasında dururum.	1	2	3	4	5
10	Kendi kendime yetebileceğime inanırım.	1	2	3	4	5
11	Aktif birisi olduğumu düşünürüm.	1	2	3	4	5
12	Oz-eleştiri yapabilirim.	1	2	3	4	5
13	Anlamadığım konularda başkalarına soru sorabilirim.	1	2	3	4	5
14	Yeni girdiğim ortamlara uyum sağlarım.	1	2	3	4	5
15	Kendimle barışık bir insanım.	1	2	3	4	5
16	Gerektiğinde sonuna kadar hakkımı savunurum.	1	2	3	4	5
17	İstedğim şeyleri elde etmek için mücadele edebilirim.	1	2	3	4	5
18	Kendimi rahat bir şekilde ifade edebilirim.	1	2	3	4	5
19	Kendimi ve başkalarını olduğu gibi kabul ederim.	1	2	3	4	5
20	Çevremde yeteri kadar güvенеbileceğim insan vardır.	1	2	3	4	5
21	Sorumluluk almaktan çekinmem.	1	2	3	4	5
22	Diğer insanların eleştirilerini anlayışla karşılayabilirim.	1	2	3	4	5
23	Sıkıntılı anlarımda bile olumlu düşünmeye çalışırım.	1	2	3	4	5
24	On plana çıkmaktan korkmam.	1	2	3	4	5
25	Başarısız olduğumda hemen pes etmem.	1	2	3	4	5
26	Başka insanlarla kolaylıkla iletişim kurabilirim.	1	2	3	4	5
27	Değerli birisi olduğuma inanırım.	1	2	3	4	5
28	Kolay arkadaş edinebilirim.	1	2	3	4	5
29	Düşüncelerimi ifade ederken başkalarından çekinmem.	1	2	3	4	5
30	Kolay karar verebilirim.	1	2	3	4	5
31	Sosyal bir insan olduğuma inanırım.	1	2	3	4	5
32	Kendimi severim.	1	2	3	4	5
33	Başka insanların övgülerini hak ettiğime inanırım.	1	2	3	4	5

EK-2 ETİK KURUL ONAY FORMU

T.C.
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Spor Bilimleri Fakültesi Dekanlığı
Etik Kurul Başkanlığı

Sayı : 70400699-000-E.2000326246
Konu : Etik Kurul Kararı (Muhammed
Sefa TAKAR)

28.12.2020

Muhammed Sefa TAKAR

İlgi : 19.11.2020 tarihli belge

İlgide kayıtlı yazı Atatürk Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi Etik Kurulunun 28.12.2020 tarih ve 44 sayılı Oturumunda Etik Kurulu Başvuru Formu ve ekli belgeleri, gerekçe, amaç, yaklaşım ve yöntemler dikkate alınarak incelenmiş ve aşağıya çıkarılan 44 no' lu karar ile söz konusu araştırma çalışmasının yürütülmesinin etik kurallarına uygun olduğuna, mevcut oy birliği ile karar verilmiştir.

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

Prof.Dr. Necip Fazıl KİŞHALI
Alt Kurul Başkanı

Toplantı Tarihi:28.12.2020

Toplantı Sayısı:44

KARAR NO 44: Atatürk Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi Beden Eğitimi Ve Spor Anabilim Dalı Tezli Yüksek Lisans öğrencisi Muhammed Sefa TAKAR'ın "Türkiye'deki Buz Hokeyi sporcularının saldırganlık ve öz güven düzeylerinin farklı değişkenler açısından incelenmesi" başlıklı tez çalışması ile ilgili Spor Bilimleri Fakültesi Dekanlığı Etik Kurul Başkanlığının 28.12.2020 tarihli yazısı ile ekleri görüşüldü. Yapılan görüşmelerden sonra; adı geçen araştırma çalışmasının yürütülmesinin, etik kurallarına uygun olduğuna, mevcut oy birliği ile kabulüne; karar verildi.

Atatürk Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi Dekanlığı 33348 Gaziantep
Tel: +90 442 231 1330
Elektronik Adı: <http://www.ataturkuni.edu.tr/fbsepa>

Kapı Adresi: etanki@fbti.kap.tr

Bilgi: Fikri LALOĞLU ARBABA
Faks: +90 442 231 1333
E-Posta: fbsepa@ataturkuni.edu.tr

Bu belge, 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununun 5. maddesi gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.
<http://ntnva.ntnva.atauni.edu.tr/ERMS/Record/Confirmation/Confirmation?code=8C9T28C7E8D>

Ek-3 ANKET UYGULAMA İZİNİ

TÜRKİYE BUZ HOKEYİ FEDERASYONU BAŞKANLIĞI

Sayı : E-85041078-125.99-2836881

Konu : Uygulama İzni Hk.

07.07.2022

ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE

İlgi : 28.06.2022 tarihli ve E-39657895-300-2200192185 sayılı yazınız.

İlgili yazınızda paylaştığımız bilgiler doğrultusunda Muhammed Sefa TAKAR'ın belirtilen tarihler arasında Buz Hokeyi Sporcularına anket uygulaması tarafımızca uygun görülmüştür.
Bilgilerinize arz ederim.

Osman GÜLEN
Genel Sekreter

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.
Doğrulama Kodu: DEC6C5FC-4226-4AED-A834-D55240F22854 Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/gib-ebys>
Koru Mahallesi, Ankara/İlur Caddesi 2647. Sokak No:1 Ümraniye Spor Kompleksi -
BuzPisti, Çankaya/ANKARA Bilgi için: Alkan KILINÇ
Telefon No: (0 312) 215 70 00 Faks No: (0 312) 215 70 88 Büro Personeli
İnternet Adresi: <http://www.tbhf.org.tr> Telefon No:(212) 915 29 95

ÖZGEÇMİŞ

	KİŞİSEL BİLGİLER
ADI SOYADI	Muhammed Sefa TAKAR
Doğum Yeri ve Tarihi	
EĞİTİM DURUM	
Lisans Öğrenimi	Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü
Yüksek Lisans Öğrenimi	Atatürk Üniversitesi Kış Sporları Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı
Bildiği Yabancı Diller	İngilizce
İş Deneyimi	
Stajlar	Gençlik ve spor gençlik merkezi
Çalıştığı kurumlar	2019-2020 BUZ HOKEYİ ANTERENÖRÜ 2020- MEB BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ÖĞRETMENİ
	İLETİŞİM
E-POSTA	
İlgi Alanları	Spor Müzik